naš čas

cena 700 dinarjev
številka 34 (940)

glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva velenje

titovo velenje, 25. avgusta 1988

Občina Mozirje

Vode je primanjkovalo

V dolgotrajnem obdobju poletne vročine se je v nekaterih predelih Gornje Savinjske doline pojavil problem pomanjkanja zdrave pitne vode. Pipe so usahnile, prepotrebno tekočino pa so prebivalcem višinskih področij zagotavljali kdo bi drug — prostovoljni gasilci. Oskrbo s pitno vodo so z novimi vodovodnimi omrežji v mozirski občini po posameznih krajevnih skupnostih in skupno v zadnjih letih sicer zelo dobro rešili, problemi pa so seveda v višje ležečih predelih.

Gasilci so do petka prejšnjega tedna na višinske domačije in kmetije zvozili 230.000 litrov pitne vode in tudi s tem upravičili svoje napore pri nabavljanju sodobnih gasilskih cistern.

Največ dela so imeli gasilci v Lučah, saj so zvozili 72.000 litrov vode, tudi do planinske postojanke na Loki pod Raduho, mozirski in gornjegrajski so poskrbeli za po 45.000 litrov, za 44.000 ljubenski in rečički za 21.000.

j. p.

Kmetovalci se bojijo zimskih dni

Dolgotrajna suša seveda ni prizanesla tudi kmetijstvu Gornje Savinjske doline. Vročina in pripeka od srede julija do konca prejšnjega tedna sta seveda naredili svoje. V mozirski občini je posebna komisija pregledala vse posevke in travnike ter ocenila škodo na poljih in travnikih. Pridelek krme na travnikih bo manjši od 25 do 30 odstotkov, kar je ob slabi prvi košnji, ki jo je oviralo nenehno deževje, dodatni razlog za zaskrbljenost kmetov, če ob tem »pozabimo« znane cenovne in ostale težave, ki že dolga leta in sedaj še posebej pestijo kmetijstvo. Na travnikih je škoda po grobi oceni za 1,2 milijarde dinarjev, kar je enako vredno 2,5 milijona litrom mleka, ki jih bodo zaradi tega manj namolzli. Dinarji seveda ne povedo vsega. Izpad proizvodnje bo namreč (oziroma že) povzročil manjšo proizvodnjo mleka in mesa.

Na Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi in v mozirski občini sploh se jesenskih in zimskih mesecev dobesedno bojijo. Zaskrbljenost vzbuja upravičeno pričakovanje veliko manjše kmetijske proizvodnje, še hujša posledica pa bo zmanjševanje osnovne črede in to zmanjševanje bo zelo težko nadoknaditi, saj moramo upoštevati tudi nesmiselne ukrepe trenutne gospodarske politike. Na Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi in na interesni skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane v občini Mozirje so se že dogovorili, da bodo v skladu z možnostmi izpad pridelka osnovne domače krme skušali nadomestiti z nakupom dodatne krme in tako pomagati kmetom. Gre predvsem za nakup koruze, vendar si tudi tu obetajo hude težave. Suša je namreč prizadela vso Jugoslavijo, zato bo dokupljena krma zelo draga, poleg tega pa jo bo zelo težko dobiti. Vseeno se na zadrugi močno trudijo, da bi prve tone koruze kupili še avgusta in bi s tem vsaj delno omilili posledice sušnega obdobja.

Komisija je ocenila, da bo pridelek hmelja manjši za 30 odstotkov, kar pomeni bistveno manj deviznih sredstev, koruze pa bo manj za 20 do 40 odstotkov. Škode na drugih poljščinah niso posebej ocenjevali, ker je teh poljščin manj, na vso srečo pa je manjša tudi škoda. Danes seveda že lahko zapišemo, da je deževje, ki smo ga končno dočakali rešilo, kar se je rešiti še dalo, dejstva za prihodnje mesece pa kljub temu ostajajo.

J. Plesnik

Šoštanjski turistični teden

Ves teden je že v Šoštanju TURISTIČNI TEDEN, ki so ga pričeli v nedeljo z otvoritvijo razstave etnoloških in drugih predmetov — na ogled je v avli Kulturnega doma.

Danes, v četrtek, se prireditve nadaljujejo. Ob 16. uri bo v Kajuhovem domu posvet turističnih delavcev, ob 17. uri se bo z nastopom predstavila folklorna skupina iz Šmartnega ob Paki, za jutri — petek — pripravljajo kramarski sejem.

Turistični teden bodo Šoštanjčani sklenili v soboto, najprej s turnirjem v malem nogometu, zvečer pa s Šoštanjsko nočjo.

Morda samo še tole ljubiteljem srbske kulinarike: danes že lahko poskusite posebnosti srbske kuhinje, ki jih pripravljajo in strežejo kuharji in natakarji iz Vrnjačke banje ob originalni srbski glasbi.

V ponedeljek so se predstavili domači harmonikarji.

Za varno pot v šolo!

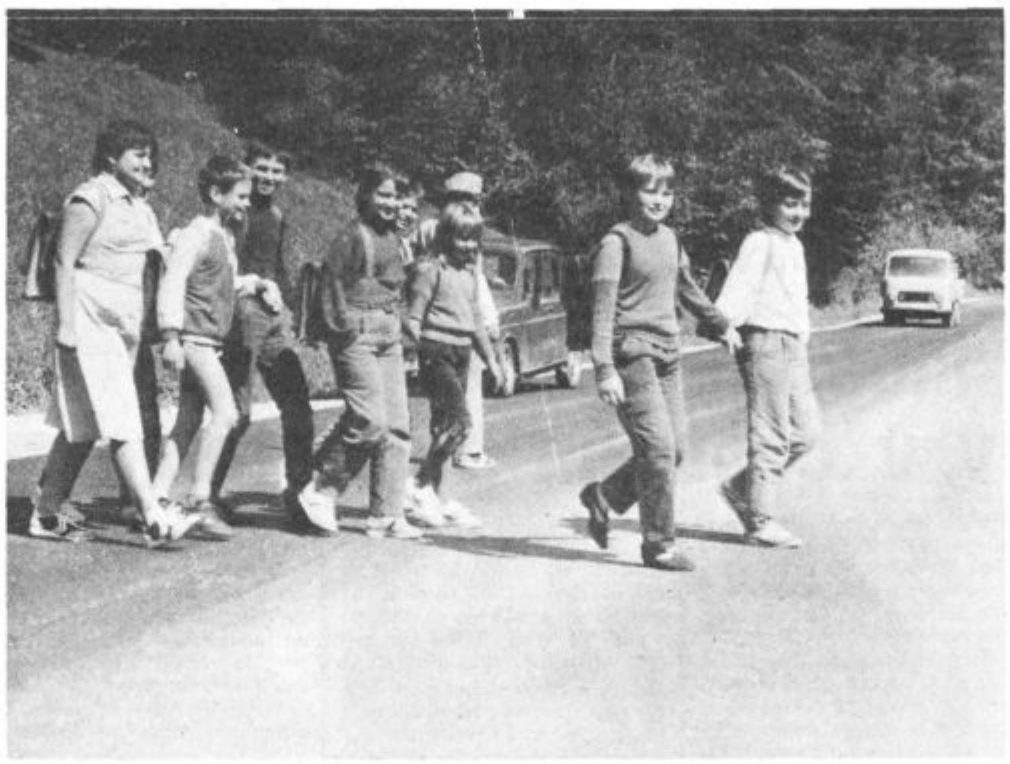

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Velenje bo tudi letos ob pričetku šolskega leta izvedel več aktivnosti. Z njimi želijo pospremiti v šole vse otroke, še posebno pa so pozorni do prvošolčkov.

Prve dni pouka bodo na vseh pomembnejših in prometnejših križiščih člani ZŠAM, AMD, avto-moto turing kluba s strokovno pomočjo delavcev postaje milice nadzorovali promet in otrokom pomagali varno čez cesto.

Vozniki, bodite torej pozorni! Skrbno preberite tudi lepake, ki so namenjeni predvsem vam — kako ravnati v teh prvih dneh, ko prvošolčki še niso vajeni prometa in varnih poti do šole. Spoznali jih boste po rumenih ruticah okoli vratu.

Akcija pa seveda ne bo uspela, če se vanjo, poleg vseh drugih, ne boste vključili tudi starši in vzgojitelji.

B. M.

Regijski sindikalni posveti

Od besed k dejanjem

Razširjena seja Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, bila je konec junija v Ljubljani, je jasno pokazala, da je treba korenito spremeniti delo v zvezi sindikatov. Usmeritve seje, ki so bile potrjene na seji predsedstva republiškega sveta — »Iz krize s sindikatom delavcev« in »Program aktivnosti za zagotavljanje socialne varnosti« pa so podlaga za takojšnje izvajanje dogovorjenih nalog.

Regijski posveti bodo potekali po vsej Sloveniji do 5. septembra, posvet najodgovornejših nosilcev nalog iz celjskega območja pa je bil v torek v Celju. Cilj teh posvetov, tudi celjskega je — čimprej preiti od besed k dejanjem, zato bodo oziroma so ponekod že, na teh posvetih oblikovali operativne programe za čimprejšnjo uresničitev sprejetih nalog.

(mkp)

Mi smo za model formula El

Elkroj

Krajevna skupnost Bevče

Ureditev melioracije največji uspeh v zadnjih letih

Veselih in radostnih obrazov so krajani krajevne skupnosti Bevče konec prejšnjega tedna »spravili pod streho« tretji krajevni praznik. Svoje uspehe pri razvoju kraja v tem letu so najprej ocenili na svečani seji sveta krajevne skupnosti ter se dogovorili kaj in kako bodo stopili v akcije za uresničitev vseh začrtanih srednjeročnih nalog. Na njej so med drugim podelili najprizadevnejšim krajanom bronasta priznanja.

Ob tej priložnosti sicer niso pripravili otvoritvenih svečanosti. Kljub vsemu pa so imeli dovolj razlogov za takšno praznovanje. Še posebej ponosni so Bevčani na ureditev melioracije. Zanjo pravijo, da je to daleč največji uspeh v zadnjih nekaj letih.

Vrednost opravljenih del so ocenili na okrog 100 milijonov dinarjev. Druga večja naloga, ki so jo letos uresničili, je odvodnjavanje v kraju. Zanjo so odšteli 17 milijonov. »S temi nalogami praktično zaključujemo naš srednjeročni plan. Gotovo je povsem odveč poudariti, da smo sredstva samoprispevka dobro naložili in tako zadostili našim dolgoletnih željam, zapisanim v referendumskem programu.

Poleg tega denarja, pomoči širše družbenopolitične skupnosti, nekaterih delovnih organizacij v dolini, imajo levji delež pri tem krajani. Vse naloge so bile dokaj zahtevne za kraj, kakršen je naš, presegle so vse naše denarne zmožnosti. Brez udarniškega dela in denarnih prispevkov koristnikov bi bila prizadevanja povsem zaman,« so poudarili na svečani seji.

Do konca tega leta je pred njimi še ena pomembna naložba — ureditev vodovodnega sistema v kraju z možnostjo razširitve. Uresničevanja te začrtane naloge so se že lotili, po ocenah naj bi zanjo plačali približno 6 milijonov dinarjev, končana pa naj bi bila še letos.

Naj zapišemo še to, da so letos prvič v počastitev krajevnega praznika pripravili tudi trim pohod ob meji krajevne skupnosti. Udeležilo se ga je precej krajanov. Njim so se pridružili tudi nekateri krajani sosednjih krajevnih skupnosti.

Tudi v Belih vodah bodo praznovali

V teh dneh se pripravljajo na krajevno praznovanje tudi v Belih vodah. Letos bodo praznovali namesto oktobra že 4. septembra. Slavje bodo pripravili pri domačiji Savinek, kjer bodo (pričetek ob 12. uri), izvedli daljši kulturni program. Še posebej pa vodstvo krajevne skupnosti in drugih organizacij kraja ter seveda tudi ostali krajani vabijo v nedeljo, 4. septembra v Bele vode na praznik vse tiste krajane, ki so se zaradi kakršnihkoli razlogov izselili iz kraja. (vos)

Zaključek poletnih kulturnih prireditev

Promenadni koncert Rudarske godbe Titovo Velenje

V petek, 26. avgusta, ob 20.00, bo na promenadi pred Delavskim klubom koncert Rudarske godbe Titovo Velenje. Dirigent bo Ivan Marin. Godba bo igrala vedre melodije popularnih skladateljev.

Sejem bil je živ . . .

V središču starega Velenja, pod mogočnim kostanjem, bo v soboto, 27. avgusta, od 16.00 dalje sejmarska prireditev pod že udomačenim nazivom SEJ'M BIL JE ŽIV. Poleg sejma ljudske obrti bodo nastopili še Folklorna skupina Oljka, igralec Janez Sterkuš, Šaleške predice ob spremljavi citer, ansambel Bay in gostinci Pake, ki bodo poskrbeli za bogato gostinsko ponudbo. Če bo vreme slabo, prireditve ne bo.

Polona Vetrih in razstava

Na velenjskem gradu bo v soboto, 27. avgusta, ob 20.00, nastopila znana in priljubljena gledališka igralka Polona Vetrih z monodramo Alda Nicolaja: Blagi pokojniki, dragi možje. Po predstavi bo otvoritev razstave slikarsko-kiparske kolonije Jožeta Svetine, na kateri sodelujejo Janko Dolenc, Paole Ferluga, Petar Jovanović, Ivan Lacković, Jože Peternelj, Anton Repnik, Jože in Veronika Svetina in Jože Tisnikar. Prireditev bo v vsakem vremenu.

CELJSKO OBMOČJE

SAVINJSKO-ŠALEŠKA NAVEZA

V en center

Čeprav si mnogi prizadevajo (širše seveda gledano), da bi se vse stvari stekale v en center, da bi bilo pač več tega ali onega centralizma, pa je vendarle tudi res, da vsem to ne diši. Še najmanj — recimo — to diši zadnji čas krajanom Teharij pri Celju. Nekateri v celjski regiji ta kraj poznajo sicer bolj iz zgodovine, saj imajo Teharčani žlahtno zgodovino, sami krajani te krajevne skupnosti pa pravijo, da bi res radi, da se vrne k njim vsaj del te žlahtnosti. Širše pozornosti bi bili radi deležni zaradi česa lepega, ne pa . . .

Ne bi pa bili radi v ospredju regijske pozornosti zaradi nesnage. Ob njih namreč raste večje odlagališče nesnage iz Cinkarne, pa odlagališče odpadkov. Regijske oči pa so vanje uprte zadnji čas zato, ker naj bi bilo tu odlagališče za odpadke iz vse celjske regije. V začetku so namreč mislili, naj bi se sem stekali odpadki iz osmih občin »mini« regije — to je brez velenjske in mozirske — nekatere pametne glave pa so vendarle rekle, da ne gre regije deliti, pa naj bi sem vozili še odpadke iz teh dveh občin. Res pa je, da naj bi najprej uredili tu odlagališče za navadne odpadke, čeprav razmišljajo tudi o posebnih.

Ker imajo težave z odlagališči takih odpadkov domala v vseh občinah na našem območju, se jim zdi taka rešitev seveda dobra. Tisti iz neprizadetih občin seveda; manj veseli pa so krajani samih Teharij, ker se seveda bojijo, da bi se zadušili v nesnagi. Posebno še, ker so se vsaj delno rešili zračnih tegob iz Cinkarne, si ne želijo, da bi dobili nadomestilo v kakšni drugačni obliki. Na zborih krajanov so že opozorili, da se ne strinjajo s takimi načrti, seveda pa je vprašanje, kaj bo njihov glas zalegel. Če se ne bo izgubil v slabem ozračju in drugi nesnagi.

To območje je že zdaj v Celju najbolj ekološko prizadeto: zastrupljena je zemlja in zato že tudi skorajda onemogočeno normalno pridelovanje hrane. Če pa bi s pošiljanjem raznih škodljivih snovi iz celotne regije (nekateri pravijo, da je tu tudi primeren kraj za ureditev odlagališča posebnih odpadkov) še nadaljevali, potem bi verjetno lahko rekli, da bomo dobili na obrobju Celja prvo »mrtvo« območje.

In ker se Teharčani tega bojijo, niso nič kaj veseli tega, da so zdaj v središču regijske pozornosti. Če gre le za tako pozornost, potem — pravijo — je ne potrebujejo.

(frk)

Predsedstvo OK ZKS Velenje

Idejni tokovi v Centru srednjih šol

Ustvarjalno družbeno angažiranje srednješolske mladine je pomembno za uresničevanje programskih ciljev zveze komunistov ter razvoj naše družbe. Žal so vprašanja življenja in dela mladih, njihov družbeni položaj, družbenopolitično angažiranje in delovanje Zveze socialistične mladine še vedno premalo navzoča v aktivnostih komunistov v občini Velenje.

To ugotavlja delovna skupina, ki jo je imenovalo predsedstvo OK ZKS Velenje, ki je poskušala oceniti kako na Centru srednjih šol uresničujejo cilje in naloge zveze komunistov na področju vzgoje in izobraževanja.

Delovno gradivo — osnutek tega, ki nosi naslov Idejni tokovi v CSŠ Titovo Velenje je bilo tudi osrednja točka ponedeljkove seje predsedstva Občinskega komiteja zveze komunistov, obenem pa priprava na sejo Občinskega komiteja, ki bo v prvi polovici septembra. Pred obravnavo na komiteju bodo osnutek obravnavali tudi na zboru komunistov Centra in ga, če bo potrebno tudi dopolnili.

Delovna skupina je pri izdelavi ocene uporabila različne oblike in metode — od anketiranja približno 200 učencev tretjih in četrtih letnikov Centra srednjih šol, do pogovorov z mladimi, delegati samoupravnih organov, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in poslovodnimi delavci. Ocena bo predstavljala osnovo zanačrtovanje nekaterih aktivnosti, še prej pa bodo, na to so na predsedstvu posebaj opozorili, podobno anketo kot med učenci izdelali tudi med učitelji.

(mkp)

OBČINA VELENJE

Prometna varnost v letošnjih šestih mesecih

Še vedno slaba kultura obnašanja udeležencev v cestnem prometu

Čeprav večkrat poudarjamo, da prometni varnosti namenjamo precej pozornosti, da do potrdila o uspešno opravljenem preizkusu znanja o cestno prometnih predpisih ni enostavno »priti«, so rezultati na tem področju zaskrbljujoči. Ob prebiranju dnevnega časopisja so rubrike o »dogajanjih« na naših cestah vedno poine. Le redkokatera nesreča pa se konča brez večjih poškodb. O kakšni prometni varnosti ob letošnjem polletju lahko pišemo za našo občino?

Prav nič spodbudnih besed. Statistični podatki za obravnavano obdobje namreč kažejo, da so udeleženci v prometu povzročili štiri prometne nesreče več kot v enakem lanskem obdobju. V 45 prometnih nesrečah — seveda so to le tiste, v katerih so se bili udeleženci telesno poškodovali ali celo izgubili svoje življenje — se jih je 30 lažje telesno poškodovalo, 24 hudo, ena oseba pa je poškodbam podlegla. Po kraju dejanja močno prednjačijo naselja. V teh se je zgodilo kar dve tretjini letošnjih nesreč, in sicer 30. Med vzroki je najvišje zapisana neprimerna hitrost glede na prometne razmere, stanje vozila oziroma cestišča, 16 prometnih nesreč je bilo zaradi neupoštevanja prej omenjenega. Sledijo prednost vožnje ali neupoštevanje prometnih znakov, označb — takih nesreč je bilo 14, vključevanje v promet tri, nepravilna stran in smer vožnje je bil vzrok za pet prometnih nesreč, pešci so povzročili tri prometne nesreče, prehitevanje in vožnja mimo stoječega vozila pa eno nesrečo. Alkohol posebej ne izstopa, čeprav so velenjski miličniki pri opredeljevanju vzrokov za prometno nesrečo tega večkrat omenili. Najbolj črn mesec po prometnih nesrečah je bil julij, 11, le ena nesreča manj se je pripetila v juniju in maju, januarja in aprila po sedem, meseca marca šest, februarja pa »le« štiri.

Povsem razumljivo je, da je bilo med povzročitelji največ udeležencev voznikov osebnih avtomobilov — ti so povzročili 25 prometnih nesreč, voznikov tovornih avtomobilov 3 — v enakem lanskem obdobju med temi povzročitelji ni bilo, voznikov kolesa z motorjem je bilo 9, ter dva kolesarja.

Več kot 1000 podanih predlogov sodniku za prekrške, v enakem lanskem obdobju »le« 947, 1428 mandatno kaznovanih udeležencev v cestnem prometu, 190 odvzetih vozniških dovoljenj ter 126 prometnih (lani so miličniki teh odvzeli le 66), pa so podatki o ukrepih, ki naj bi bili koristna šola kršiteljem za v prihodnje.

Takole ocenjuje polletno prometno varnost na področju naše občine komandir velenjske postaje milice Edvard Mlačnik: »Lahko smo zadovoljni, če gledamo na posledice, ki so nekoliko blažje kot v enakem obdobju lani. Kljub vsemu pa ne moremo govoriti o dobri prometni varnosti. Zato bo treba sprejeti in seveda tudi uresničevati vrsto ukrepov, da bi bile naše ceste resnično varne, predvsem pa vestneje in skrbneje skrbeti za kulturo obnašanja v cestnem prometu.«

-tap-

Kriminaliteta

Vedno več nerešenih kaznivih dejanj

Najzahtevnejše delovno področje miličnikov je gotovo kriminaliteta. Žal, tudi tu delavci postaje milice iz Titovega Velenja ne beležijo spodbudnih rezultatov. Ali je naraščanju primerov na tem področju resnično krivo padanje življenjske ravni, je po besedah komandirja Edvarda Mlačnika težko oceniti. Gotovo pa ima svoj delež v 2,3 odstotnem več obravnavanih primerih v primerjavi z lanskimi šestimi meseci (letos 435, lani 425).

Tudi raziskanost posameznih kršitev ni najboljša, saj ostaja nerešenih vse več kaznivih dejanj, kjer ostaja storilec neodkrit.

Po poglavjih iz kazenskega zakonika SFRJ je bilo od januarja do julija letos obravnavano le eno kaznivo dejanje, v preteklem letu kar 21. Vsa ta dejanja so bila povezana z izdajo nekritih čekov. Iz šestega poglavja slovenskega kazenskega zakonika — kazniva dejanja zoper življenje in telo — so miličniki obravnavali 20 kaznivih dejanj, dva manj kot v enakem lanskem obdobju, in sicer en poskus umora, hudih telesnih poškodb je bilo devet, lažjih šest, iz področja ostalih kaznivih dejanj pa štiri. Na področju seksualnih deliktov beležijo poskus posilstva in eno spolno nasilje, 10 primerov nedovoljenega početja pa se uvrščajo med gospodarski kriminal, in sicer so obravnavali tri poneverbe, dve neupravičeni uporabi, eno nedovoljeno trgovino, dva primera nedovoljenega razpolaganja s stanovanjem.

Največ je premoženskih deliktov, ki jih opredeljuje 15. poglavje zakona SRS. Teh so do meseca julija obravnavali kar 373, kar je za 50 primerov več v primerjavi z lanskimi šestimi meseci. Med posameznimi kaznivimi dejanji prednjačijo tatvine, 179, velikih tatvin — vlomov je bilo 104, dva ropa, prav toliko zatajitev, 16 goljufij, za prekrivanje kaznivega dejanja je šlo v 20 primerih, v 24 za poškodovanje tuje lastnine, nezakonitih vselitev beležijo 6, precej v porastu pa so odvzemi motornih vozil. Do sedaj je bilo teh 18, lani le 8.

Pšenica

Manjši odkup v občini Velenje

Negotovost okrog odkupne cene, suša in še vrsta drugih stvari je kot vse kaže vplivala na manjši odkup zlatorumenih zrnc v Šaleški dolini. Na Eri Tok Kmetijstvo Šoštanj so letos odkupili približno 130 ton pšenice, kar je manj kot so načrtovali (plan 150 ton). Vsa odkupljena pšenica pa je sodila v drugi razred kakovosti.

Tudi negotovost okrog odkupne cene je bila skoraj ob koncu žetvene sezone vendarle pojasnjena. Kmetje naj bi za kilogram zlatorumenih zrnc dobili 382 dinarjev.

Le kaj pomeni znak — rumeno polje z rdečim robom? (foto: vos)

Kršili so javni red in mir

Neučinkoviti ukrepi, usmeritve

Že ob prebiranju našega tednika oziroma rubrike »miličniki so zapisali« vsakokrat omenjamo precej kršitev s področja javnega reda in miru. 255 podanih predlogov za uvedbo postopka o prekršku za 200 občanov oziroma 359 prekrškov, ki so jih storili posamezniki, so dovolj zgovoren podatek o prej zapisani trditvi.

Po zakonu o javnem redu in miru so občani od januarja do julija letos tega kršili v 289 primerih, določila občinskega odloka o javnem redu in miru, zakonu o evidenci nastanitve in registru prebivalstva v 50, v enakem obdobju lani le 12, po določilih zakona o varstvu pred hrupom so miličniki podali sodniku za prekrške 6 občanov, osem po zakonu o orožju, pet pa po zakonu o osebnih izkaznicah. V letošnjih šestih mesecih je bilo skupaj kršitev na področju javnega reda in miira za dva odstotka več kot v enakem lanskem obdobju.

Le kje drugje naj bi bilo teh največ, če ne v gostinskih lokalih. Dosedanji ukrepi miličnikov so se pokazali kot uspešni, saj je bilo 14 kršitev manj kot v primerjavi z lanskim enakim obdobjem. Miličniki pa so zapisali v svoje beležke še 89 kršitev v zasebnih prostorih, na cestah, trgih in ostalih javnih krajih 56, le en izgred pa na javni prireditvi. Zanimiv je tudi podatek o času storitve prekrška zoper javni red in mir. Posebne ločnice ni, saj so kršitelji bili med 6. uro zjutraj in 22. uro enako »glasni« kot med 22. uro zvečer in 6. uro zjutraj.

Kako neučinkoviti so sprejeti sklepi, ukrepi in usmeritve tudi na takem področju kot je kršenje javnega reda in mira, med drugim dovolj zgovorno kaže podatek, da je bilo kar 194 kršiteljev v času prekrška pod vplivom alkohola. Vse kaže, da bodo poleg preveč glasnih veseljakov morali miličniki v prihodnje pogosteje prijaviti sodniku za prekrške tudi gostinske delavce, ki točijo alkohol mladoletnim in vinjenim osebam.

Po vrsti prekškrkov so na prvem mestu neprimerno vedenje, vpitje (105 primerov), ropot kričanje v zasebnih prostorih 56, pretepanje 10 prekrškov, 5 je bilo primerov omaloževanja pooblaščenih uradnih oseb, točenje alkohola mladoletnim in vinjenim 2, za klatenje so miličniki velenjske postaje milice prijavili sodniku za prekrške pet oseb, za hazardiranje se bodo morali zagovarjati štirje občani, prav toliko zaradi pijančevanja. Svoje drzno vedenje bo moralo opravičiti še 10 kršiteljev. V letošnjih šestih mesecih so miličniki zabeležili tudi en primer kršitve s političnim predznakom.

Epidemiološka situacija v zvezi s seroznim meningitisom

V zadnjem času je bilo v sredstvih javnega obveščanja večkrat izpostavljeno vprašanje povečanega števila seroznih meningitisov. Menim pa, da so bili podatki o tej bolezni nepopolni, da bi se lahko širši krog prebivalstva s to boleznijo seznanil in se proti njej tudi uspešno boril.

Ker je situacija glede na vremenske razmere za širjenje te bolezni še vedno ugodna, smatram, da je potrebno o tej bolezni spregovoriti nekaj več, hkrati pa prikazujem tudi epidemiološke situacije v regiji Celje za julij 1988, ki jo sproti iz sporočenih podatkov zdravstvene službe, ugotavlja Zavod za socialno medicino in higieno Celje.

V celotni zdravstveni regiji Celje, ki jo pokriva Zavod za socialno medicino in higieno Celje in kamor spadata v tej dejavnosti tudi občini Velenje in Mozirje, so v mesecu juliju zabeležili 479 primerov vseh nalezljivih bolezni, kar je manj od povprečja zadnjih petih let. Večja stopnja obolevnosti je bila le v občinah Celje. Žalec in Slovenske Konjice. Ugodna je bila tudi epidemiološka situacija črevesnih nalezljivih bolezni, saj je bilo število prijavljenih obolenj precej nižje od povprečja v zadnjih letih.

V mesecu juliju pa smo opazili v vsej celjski regiji in tako tudi v Velenju, več primerov seroznega meningitisa— v Velenju 12. v celotni celjski regiji pa 131 primerov seroznega meningitisa.

Pravi povzročitelj pri obolelih za seroznim meningitisom ni bil dokazan. Iz porasta količine protiteles v krvi obolelih pa zaključujemo, da je povzročitelj tega obolenja virus, ki ga v strokovni literaturi poznamo pod imenom Koxackiae B — virus spada v skupino črevesnih virusov, ki se prenašajo z direktnim kontaktom z bolnikom ali zdravim kliconoscem. Lahko pa se prenaša tudi preko okuženih predmetov, ki so bili v kontaktu z bolnikom. Iz organizma bolnega (ali zdravega kliconosca), se izločajo z blatom več tednov, v žrelu obolelega pa se zadržujejo do 10 dni. Bolezen najpogosteje prenašajo na videz zdravi otroci, ali pa otroci, ki kažejo sliko blagega vročinskega obolenja. Tako kaže bolezen, ki se sicer javlja sporodično, občasno značilnosti družinske epidemije. Ker se bolezen v glavnem prenaša z blatom, je mogoče na njeno širjenje vplivati z določenimi higienskimi ukrepi, ki so sicer potrebni za preprečevanje širjenja vseh nalezljivih črevesnih bolezni.

Najvažnejše je:

— temeljito umivanje rok z vodo in milom pred vsako jedjo in po vsaki uporabi stranišča.

— temeljito pomivanje posode.

— pravilno in higiensko odstranjevanje odpadkov in človeških izločkov,

— izogibanje nosečnic pred porodom z obolelimi, zaradi možnosti prenosa bolezni na otroka

— dezinfekcija in umivanje vsega pribora in predmetov, ki so bili v stiku z bolnikom:

Virus ubija že temperatura nad 50 stopinj C in vsi običajni klorni preparati.

Navedeni serozni meningitis torej ni klopni meningitis, kot je bilo mogoče narobe razumeti iz nekaterih poročil. V mesecu juliju smo imeli v velenjski občini le 1 sam primer klopnega meningitisa, ki se prenaša z ugrizom klopa.

Nadaljnjo porast in okužbo s seroznim meningitisom pa je torej mogoče z ustreznim higienskim načinom življenja praktično preprečiti.

dr. Jože Rebernik

›NAŠ ČAS‹, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Velenje, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, cesta Františka Foita 10.

›NAŠ ČAS‹ je bil ustanovljen 1. maja 1965; od 1. januarja 1973 je izhajal kot štirinajstdnevnik ›Šaleški rudar‹, kot tednik pa izhaja ›NAŠ ČAS‹ od 1. marca 1973.

Uredništvo: Stane Vovk (direktor in glavni urednik), Boris Zakošek (odgovorni urednik), Milena Krstič-Planinc, Bogdan Mugerle, Janez Plesnik, Tatjana Podgoršek, Mira Zakošek (novinarji).

Izhaja ob četrtkih.

Sedež uredništva in uprave: Titovo Velenje, cesta Františka Foita 10, telefon (063) 853 451, 856 955, 855 450. Brzojavni naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvoda je 700 dinarjev. Mesečna naročnina 2.540 dinarjev, polletna naročnina za individualne naročnike 15.240 dinarjev, za tujino 25.900 dinarjev.

Žiro račun pri SDK, podružnica Titovo Velenje, številka 52800-603-38482.

Grafična priprava, korekture, tisk in odprema: ČGP Večer Maribor.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Za ›NAŠ GLAS‹ se po mnenju sekretariata za informiranje izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72 od 8. februarja 1974 ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Gorenje Gospodinjski aparati

Letos prvih 20 tisoč, prihodnje leto pa najmanj 50 tisoč pečic

Razvoj in osvajanje proizvodnje nove generacije izdelkov delovne organizacije Gorenje Gospodinjski aparati, posebej nove generacije kuhalnih aparatov, je predvidel tudi dvojno pečico. Le-ta je že znan in uveljavljen izdelek v Veliki Britaniji, prav tako pa v sosednji Italiji. Na drugih zahodnoevropskih trgih pa si vgradna pečica šele utira pota.

Ob drugih proizvajalcih izdelkov tako imenovane bele tehnike je tudi Gorenje na letošnji mednarodni razstavi Domotechnica '88 v Koelnu v Zvezni republiki Nemčiji predstavilo med novostmi dvojno pečico.

Do kolektivnega dopusta so v tozdu Štedilniki Gorenja Gospodinjski aparati že naredili prvih 2.500 dvojnih pečic, in to za kupce iz Velike Britanije. Z dvojno pečico bodo dopolnili ponudbo Gorenjevih gospodinjskih aparatov na tamkajšnjem tržišču, kamor prodajo zadnji čas vse več izdelkov bele tehnike.

V Gorenju Gospodinjski aparati poudarjajo, da je njihova dvojna pečica, vsaj za zdaj, najsodobnejši tovrstni izdelek na trgu. V njej lahko istočasno pripravljamo dve vrsti hrane, in to pri različnih temperaturah. To občutno skrajša čas priprave hrane in seveda zmanjša porabo električne energije. Kroženje zraka pa zagotavlja, da je temperatura v pečici na vseh mestih enaka. V primerjavi z drugimi tovrstnimi izdelki pa ima Gorenjeva dvojna pečica naslednje prednosti: temperatura na zunanji steni stekla ne presega 62° C, v pečico so vgrajeni posebni ventilatorji, uporabljati pa je mogoče Kombiniran način ogrevanja pečice. Sicer je Gorenjeva dvojna pečica opremljena s programsko uro, ki omogoča, da lahko pri obeh pečicah nastavimo željeni začetek in konec njunega dela. Pečico je mogoče ogrevati s tremi osnovnimi sistemi, klasičnim sistemom, infra grelom oziroma z vročim zrakom.

V tozdu Štedilniki Gorenje Gospodinjski aparati so uvajali ta novi izdelek ob nemoteni redni proizvodnji. Velikoserijsko proizvodnjo pečic pa bo omogočila nova linija za predelavo pločevine, ki jo urejajo in ki bo predvidoma končana oktobra letos. Sicer bodo letos naredili, kot načrtujejo, okrog 20.000 dvojnih pečic, celotno proizvodnjo pa bodo poslali v Veliko Britanijo.

Za prihodnje leto pa načrtujejo proizvodnjo 50.000 do 60.000 dvojnih pečic, del proizvodnje pa bodo namenili tudi za druge zahodnoevropske trge in za domače kupce.

Osvajanje proizvodnje dvojne pečice bodo sklenili v Gorenju Gospodinjski aparati prihodnje leto, ko bodo prišle s tekočega traku najrazličnejše izvedenke dvojnih in enojnih pečic, ki bodo zadovoljevale pogoje tehnološko najzahtevnejših svetovnih trgov.

N. K.

Krajevna skupnost Šentilj

Končno zdrava pitna voda

Prve zamisli o izgradnji vodovodnega omrežja so se v krajevni skupnosti pojavile že pred več kot desetimi leti. Resneje pa so začeli o tem razmišljati v letih 1982, 1983, ko so jih sušna obdobja silila, da so morali v nekatere zaselke s cisternami voziti vodo. Šentilj je tudi ena redkih krajevnih skupnosti, ki kljub temu, da sodi med pomembna kmetijska območja, ni imela rešenega problema vodooskrbe. Ker v Šentilju ni primernega vodnega izvira so se odločili za priključek na mestni vodovod.

Dela so bila otežkočena zaradi terena in redke naseljenosti kraja. Kljub temu pa so Šentiljčani zbrali toliko volje in moči, da so se lotili druge največje naloge po vojni, takoj za elektrifikacijo. Brez udarniških ur s katerimi so prihranili velik del finančnih sredstev, tako želenega in potrebnega vodovoda v Šentilju ne bi bilo.

V soboto je bil za krajane praznik. Dobili so težko pričakovano vodo, večji kmetje pa tudi hidrante s protipožarno opremo. To pridobitev so proslavili nadvse slovesno. Že v soboto dopoldan je šoštanjska godba Zarja igrala po zaselkih krajevne skupnosti, na seji skupščine pa so ocenili delo pri izgradnji vodovoda in pohvalili gradbeni odbor. Popoldan je bil pred tamkajšnjim gasilskim domom bogat kulturni program, udeležili so se ga številni krajani in mnogi gostje. Sodelovali so godci, pevci, tamburaši, folkloristi in drugi. Najlepši trenutek pa je nastopil, ko je predsednik gradbenega odbora Janez Podbornik prerezal trak in odvil ventil na hidrantu in tako slovesno odprl vodovod v Šentilju. Ob tej priložnosti so najzaslužnejšim krajanom podelili priznanja.

Predsednik gradbenega odbora Janez Podbornik je odprl vodovod.

Ivan Kolšek

Franc Pustinek

Kaj pravita o tem dogodku dva krajana, ki sta tako dobila vodo?

Ivan Kolšek iz KS Andraž v občini Žalec: »Doslej smo imeli samo deževnico. Občasno so nam vodo vozili gasilci. Predstavljajte si, kako je na kmetiji s štirinajstimi glavami živine v hlevu, pa brez vode. Prav zato smo danes presrečni. Do danes nisem verjel, da bo iz pipe res pritekla voda. Ni mi žal denarja, žal mi je samo, da vode nismo dobili že prej. Rad pa bi se zahvalil vsem, ki so kakorkoli zaslužni za to, da smo dobili vodo. Tudi KS Šentilj, občini Velenje in organizatorjem izgradnje vodovoda hvala«.

Franc Pustinek: iz Šentilja: »Do nedavnega so nam vodo dovažali velenjski gasilci, ko so cisterno dobili šentiljski gasilci, so nam jo vozili ti. Ker imam srednje veliko kmetijo, sem letno porabil od 8 do 10 cistern vode. Za vodovod sem opravil okoli 500 prostovoljnih ur, pa bi še več, če bi bilo potrebno. Vesel sem, da smo končno dobili vodo, težko je z besedami opisati, kaj nam pomeni. Hvala vsem, ki ste se trudili in si prizadevali za to, da iz naših pip priteče čista pitna voda.«

B. Mugerle

Krajevna skupnost Mozirje

Poletnega zatišja ni

Kljub dolgemu vročemu poletju v krajevnih skupnostih mozirske občine ni vladalo običajno dopustniško zatišje. Nalog je povsod dovolj in v večini primerov so jih dokaj uspešno uresničevali. Ne gre seveda samo za različne narodopisne, turistične in druge prireditve, temveč tudi za ostale naloge. Tako so v krajevni skupnosti Mozirje takoj po uspelem referendumu za 4. samoprispevek pričeli s pripravami na izvedbo načrtovanih del. Iz prejšnjega obdobja je ostalo nekaj več denarja, kot so pričakovali, namenili pa so ga za posodobitev in obnovo cest v zaselkih Dobrovlje, Kolovrat in Trnavče. Posebne pohvale morajo biti deležni prebivalci Lepe njive, Završ in Ržiš, ki so se sami lotili gradnje vodovoda in zdrava pitna voda že teče iz njihovih pip. V teh dneh se v Mozirju pripravljajo na praznovanje krajevnega praznika, ki sovpada z občinskim, obenem pa tudi na prireditve ob desetletnici Savinjskega gaja, kar vse bo na vrsti drugi teden v septembru.

j. p.

Po zahtevnih pregledih je na vrsti žigosanje, ki za žrebeta ni najbolj prijetno (foto: VOS)

Znova spoznali pomen konjereje

V naši družbi, polni nasprotij in nesmiselnih ukrepov in usmeritev, smo v nepremišljeni ihti za modernizacijo kmetijstva »pozabili« na konje, jih odrinili na rob dogajanja. Zmota je bila seveda prehuda in preveč očitna. Napori veterinarjev in drugih, ki so se zmote drugih vseskozi zavedali, so vendarle rodili sadove, veliko pa so k spremembi na bolje prispevale tudi dejanske, življenjske in delovne potrebe. Konji so spet postali »zanimivi«.

OBČINA MOZIRJE

Tudi zaradi tega so pred dvema letoma za občini Mozirje in Velenje ustanovili podružnico Slovenskega konjerejskega društva. Njen osnovni namen je razumljivo pospeševanje konjereje, strokovna pomoč rejcem in podobno. V društvo so včlanjeni rejci plemenskih kobil zlasti haflinške pasme, ki jo v obeh občinah zadnja leta načrtno uvajajo in pospešujejo, seveda pa so člani tudi rejci hladnokrvnih in noriških pasem, ki so zaenkrat še v večini.Člani podružnice slovenskega konjerejskega društva iz občine Mozirje si med drugim prizadevajo, da bi na nekdanjem sejmišču ob Savinji v Mozirju znova uredili prostor za potrebe konjereje in živinoreje nasploh. Sem seveda sodijo pregledi živali, sejmi in navsezadnje tudi ostale prireditve, ki jih načrtujejo in bodo z njimi popestrili turistično ponudbo doline in njen vsakdanji življenjski utrip.

Prejšnji četrtek so se v obeh občinah mudili strokovnjaki republiške rodovniške službe z biotehnične fakultete v Ljubljani, oziroma inštituta za konjerejo in zdravstveno varstvo konj Slovenije. Najprej so se ustavili v Mozirju kjer so na že omenjenem in zelo primernem prostoru opravili rodovniški pregled žrebet haflinške pasme, ki je vseboval tudi opis živali, žigosanje z znakom haflingerja, pregled kobil na brejost, zanimalo pa jih je tudi kaj nameravajo rejci z žrebicami in žrebeti. Razveseljiv je podatek, da bo večina rejcev žrebice obdržala za nadaljnjo rejo, žrebce pa bodo jeseni ponudili kupcem na sejmu plemenskih žrebet v Kranju. Prav tako veseli dejstvo, da število pripustov v mozirski občini iz leta v leto raste, saj je bilo samo na pregledu v Mozirju več kot 20 žrebet haflinške pasme, še veliko več pa je žrebet ostalih pasem, ki jih tokrat ni bilo na pregledu. V mozirski občini imajo tri plemenske žrebce, dva haflinške pasme in enega hladnokrvnega. Na pregledu v Mozirju je bilo skupno 58 živali, poleg žrebet še plemenske kobile, kar vse skupaj pomeni, da konjereja znova dobiva svoj pravi pomen, ki smo ga v preteklosti neupravičeno zanemarjali.

J. Plesnik)

OBČINA VELENJE

Za občino Velenje je bil istega dne enak pregled pred gasilskim domom v Gaberkah. Tudi tu so opravili rodovniški pregled in žrebeta žigosali z značilnim znakom. Tudi v Šaleški dolini se je večina rejcev odločila za nadaljnjo rejo žrebic, kar zagotavlja prepotrebno povečanje števila konj haflinške pasme, ki je najbolj razširjena pasma malih konj v Evropi, uporabna za najrazličnejše namene, tudi za potrebe splošnega ljudskega odpora. Povedati velja, da je v velenjski občini trenutno 26 konj haflinške pasme, odločitve za nadaljnjo rejo pa jih obetajo še več. Jp (B. M.)

Rečica ob Savinji

Priprave na ponovitev referenduma

Ob naporih za uresničevanje letošnjega delovnega načrta so se v krajevni skupnosti Rečica ob Savinji soočali še z enim problemom. Gre namreč za aktivnosti, ki jih narekuje neuspel referendum v tej krajevni skupnosti. Pripravljajo se na ponovitev, ki bo predvidoma konec oktobra ali v začetku novembra, od te odločitve pa je v marsičem odvisen nadaljnji napredek tega področja.

Ob tem so na Rečici veseli, da je končno razširjena in posodobljena cesta od glavne ceste do središča kraja, ki je veljala okrog 100 milijonov dinarjev. Sodobno cestišče veliko pomeni krajanom, turistom in vsem, ki kraj obiskujejo. Druga velika opravljena naloga je dokončanje izgradnje 250 kubičnega rezervoarja, s katerim so razrešili problem oskrbe s pitno vodo in v krajevni skupnosti je ta oskrba motena le še v Grušovljah in Šentjanžu, kar je seveda takojšnja naloga. Tudi kabelsko televizijo v kraju že gledajo, želijo pa, da bi zgledu akcije v središču krajevne skupnosti sledili tudi po ostalih večjih zaselkih. Radi bi poživili tudi stanovanjsko izgradnjo, saj sta na voljo zazidalni področji, tako za stanovanja, kot za obrt. S povečanjem števila prebivalcev računajo tudi na večje možnosti pri uresničitvi njihove največje želje, to pa je popolna osemletka.

Ob tem niso zadovoljni s turistično ponudbo in vsem kar zraven sodi. Kamp v Varpoljah je sicer polno zaseden, vendar se pojavlja problem trgovske in gostinske ponudbe, bančnih, poštnih in drugih storitev, kar je resnici na ljubo šibka točka skoraj vse doline.

j. p.

Pavel Planinc:

»Svež veter dobro dene«

Pavla Planinca smo hoteli predstaviti našim bralcem ob praznovanju letošnjega praznika krajevne skupnosti Pesje. Vendar je takrat že preživljal zaslužen oddih na morju. Ker pa pravijo, da v življenju za ničesar ni nikoli prepozno, ga bomo tokrat.

Je eden tistih, ki dobro pozna odgovor na vprašanje: zakaj ljudje »bežijo« pred takšnimi ali drugačnimi nalogami v krajevni skupnosti. Kako spretno je treba krmariti med željami, potrebami, zmožnostmi. Kako se na pravem mestu in ob pravem času »potegniti« za svoj kraj. Od leta 1982 je namreč predsednik sveta krajevne skupnosti Pesje. Takole pravi: »Težko se znajdemo v položaju, kakršnem smo. Ljudje pravijo: kar obljubljate in obljubljate, možje na vrhu pa, da ni denarja. Trudimo se po svojih najboljših močeh ustreči. Včasih smo uspešni, drugič zopet ne. Pesje — staro rudarsko naselje si resnično ne zasluži stene pred sabo, obilice prahu, razpok.«

O razvoju svojega kraja pravi, da je sicer v zadnjih 10 letih precej pridobil: banka s trgovino, telovadnica, vrtec, dom krajanov z gasilskim domom, ceste. Vse pridobitve so rezultat složnega in dokaj zavzetega dela. Ima pa tudi največjo hišo v dolini — klasirnico in deponijo, ki med krajani povzročata toliko nezadovoljstva. Slednjega je sedaj nekoliko manj kot pred izgradnjo nadomestnih objektov RLV. Vendar pa se tu in tam še vedno pojavi. Pohvalil je prizadevnost članov posebnega odbora za spremljanje izvajanja pogojev, ki so jih krajani dali ob soglasju k izgradnji. Rezultat tega so na novo preplastena Partizanska cesta, kolesarska steza, pešpot, meritve prahu, razpok. »Denar je poglavje zase. Hočemo ali ne, moramo priznati, da slogan — brez samoprispevka ni napredka, — ni fraza, ampak dejstvo današnjega dne.«

Do konca tega leta bi radi krajani Pesja dokončali izgradnjo kabelskega TV sistema v Podgorju, uredili toplifikacijo v tem zaselku, zgradili novo otroško igrišče v središču kraja,

uredili javno razsvetljavo. »Upam, da bomo zmogli zelo obložen voz pripeljati do cilja,« je optimističen.

V kratkem klepetu nam je pravzaprav povedal zelo malo o sebi. Mnogo več o kraju, v katerega se je preselil pred 10 leti in za razvoj katerega je skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi odgovoren. O sebi nam je povedal le to, da se je v želji ustreči vsem, večkrat komu zameril, da mu sicer funkcija predsednika sveta krajevne skupnosti vzame precej prostega časa, ki ga, kolikor ga ima, preživi z družino, ob delu na vrtu. Brez vestnega in marljivega tajnika krajevne skupnosti, bi teh trenutkov ne imel. »V Pesju bi se lahko imeli še bolje, če bi se v prizadevanja vključilo več krajanov. Zato si želim, da bi pridobili v organe krajevne skupnosti mlade, dela voljne ljudi. Svežz veter vedno dobro dene, kajne. Tudi nam bi,« je končal klepet Pavel Planinc. (tap)

Polletna realizacija programov sis ter usmeritve do konca leta

Vrsta odprtih vprašanj — od virov financiranja posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, do omejitev na področju družbenih dejavnosti, ki se v letošnjem letu kar vrstijo (zadnja je bila objavljena v Uradnem listu SFRJ št. 46/88, v mesecu avgustu!), postavlja tudi družbene dejavnosti, podobno kot gospodarske, v povsem negotov položaj.

Družbeni standard, ki smo ga v zadnjih letih dosegli, naglo plahni, delovanje tega pa postaja vse bolj prisotno tudi na področju družbenih dejavnosti. Če je zniževanje življenjskega standarda v celoti bilo pričakovati in je tudi sestavni del prizadevanj za stabilizacijo gospodarstva, pa žal dolgoročne posledice zniževanja družbenega standarda niso bile dovolj proučene. Obstaja namreč bojazen, da bo prišlo do bistvene diferenciacije pri pridobitvi osnovnih življenjskih pravic, ki se bodo odražale od sprejema v vzgojno-varstvene in izobraževalne ustanove do zagotovitve ustreznega zdravstvenega in socialnega varstva občanov, kakor tudi nivoja kulturnih in telesnokulturnih dobrin.

V nadaljevanju posredujemo le nekatera pomembnejša dogajanja, ki so bila prisotna na področju družbenih dejavnosti v letošnjem letu:

1. Z 21. januarjem 1988 so se spremenili viri financiranja SIS. Po novem se večina programov zdravstvenih skupnosti financira iz bruto osebnih dohodkov, s tem pa se je obremenitev le-tega izjemno povečala.

2. Poseben problem se je zaradi izvajanja zakona o celotnem prihodku in dohodku pojavil po zaključnih računih za 1987. leto pri vseh SIS, ki so se v preteklem letu financirale iz dohodka. Delovne organizacije, ki so poslovale z izgubo oz. so imele likvidnostne probleme, so imele namreč pravico, do refundacij vplačanih prispevkov omenjenim SIS. S sprejetjem finančnih načrtov, pa seveda še ni bilo konec vseh težav.

3. Naravnavo skupne porabe na resolucijska izhodišča v naši občini je v celoti spremenil interventni zakon, sprejet v maju letos. Namesto dovoljene porabe 1987, je postala izhodišče realizirana poraba, kar pa pomeni ob lanskoletnih primanjkljajih, občuten izpad sredstev skupne porabe v letošnjem letu. Če smo se v začetku leta srečevali z izjemnimi likvidnostnimi problemi zaradi prenizkega priliva sredstev, obstaja bojazen, da bomo imeli ob koncu leta velike likvidnostne probleme zaradi močno omejenih sredstev.

Za vrednotenje programov posamezne samoupravne interesne skupnosti oz. njenih izvajalcev so bili upoštevani naslednji elementi cen za letošnje leto:

— osebni dohodki 119 %
— materialni stroški 133 %
— socialno varstvene pomoči 119 %.

Ob čedalje hitrejšem povečevanju cen proizvodov in storitev obstaja bojazen, da bodo na račun materialnih stroškov in socialnovarstvenih pomoči občutno zaostali osebni dohodki izvajalcev, v kolikor ne bodo le-ti pristopili k temeljitemu pretresu in notranji racionalizaciji ter uvedbi participacij in neposredne svobodne menjave dela povsod, kjer bo to možno.

Novi plani sredstev samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1988, ki pa jih bo potrebno do sej skupščin SIS še uskladiti z najnovejšo spremembo interventnega zakona, ter njihova polletna realizacija, je razvidna iz naslednje tabele:

v 000

SIS	Plan sredstev 88	Realizacija	% real.
Otroško varstvo	9.383.879	3.995.534	42,6
Izobraževanje	14.929.958	6.407.278	42.9
Kultura	1.143.645	496.655	43,4
Telesna kultura	1.149.615	488.217	42,5
Socialno skrbstvo	1.369.372	567.190	41,4
Zdravstvo	32.351.677	12.823.497	39,6
Raziskovanje	189.565	145.125	76,6
Zaposlovanje	454.735	395.891	87,1
SKUPAJ	60.972.446	25.319.387	41,5

Nizek procent realizacije sredstev (41,5 %)je pripisati dejstvu, da je primerjava narejena na nov plan sredstev, ki upoštevajo skladno z interventno zakonodajo, višjo inflacijo od tiste v začetku leta.

Tako v raziskovanju kot v zaposlovanju, ki se financirata iz dohodka, pa bo potrebno v naslednjih mesecih znižati prispevno stopnjo oz. začasno ukiniti prispevek.

4. Vprašanje obeh investicij — tako v VII. osnovni šoli kot v Zdravstvenem centru Velenje je seveda še vedno močno odprto. Zaradi pomanjkanja sredstev je vprašljivo dokončanje nove osnovne šole do septembra, s tem pa tudi pričetek pouka. Poudariti je potrebno, da bo nova šola delala brez telovadnice in brez enega m² zunanjega igrišča. Dejstvo je, da Samoupravnega sporazuma ne bodo realizirale vse DO skladno z dogovorom.

5. Prilagajanje prispevnih stopenj dovoljeni »porabi« postaja ob izjemno neenakomernih prilivih, čedalje težje. Tako smo prispevne stopnje, ki smo jih povečali v mesecu maju, morali že naslednji mesec znižati za 5,2 %. S sprejetjem novih restriktivnih finančnih načrtov, se bodo le-te s 1. 9. letos še 1 × znižale.

Primerjava trenutno veljavnih ter novih prispevnih stopenj je razvidna iz tabele:

v %

SIS	Sedanje prisp. stopnje	Nove prisp. stopnje 1. 9. 1988
— iz BOD:		
Otroško varstvo	3,43	3,17
— domicil	1,39	3,17
— sedež	2,04	1,94
Izobraževanje	6,49	6,09
Kultura	0,48	0,41
Telesna kultura	0,48	0,43
Socialno skrbstvo	0,57	0,52
Zdravstvo	10,38	10,08
— iz dohodka:		
zdravstvo	1,02	0,51
raziskovanje	0,14	0,07
zaposlovanje	0,15	0,15
SKUPAJ	23,14	21,43
— iz BOD	21,83	20,70
— iz dohodka	1,31	0,73

IZVAJANJE PROGRAMOV PO POSAMEZNIH PODROČJIH:

OTROŠKO VARSTVO

V programu smo redno izvajali le naloge, ki jih ni mogoče mesečno spreminjati (dejavnost VVZ), poostrili kriterije za prejemanje socialne pomoči (otroški dodatek), omejili izvajanje nekaterih odložljivih nalog (investicijsko vzdrževanje VVZ), neokrnjen pa je ostal republiški program (porodniški dopust, zavitki za novorojence) ter program solidarnosti (otroški dodatek).

V preteklem šolskem letu sta vzgojnovarstvena zavoda v glavnem pokrivala potrebe po varstvu otrok, z izjemo v KS Šoštanj, kjer je bilo odklonjenih že septembra 1987 10 mlajših otrok.

Število varstva potrebnih malčkov pa je nato do junija 1988 še naraščalo, saj ni bilo novih mest.

V Velenju prav tako med šolskim letom niso mogli ustreči vsem staršem, ki so potrebovali varstvo za svoje predšolske otroke. V družinskem varstvu je bilo vključenih 2.109 otrok.

Z novim šolskim letom so predvidevanja (na podlagi podatkov o vpisu) naslednja:

V Vzgojnovarstvenem zavodu Titovo Velenje so razpoložljiva mesta zasedena, nemogoče bo sprejeti nekaj mlajših otrok (do 2 let starosti). Še vedno bo precej otrok iz KS Šalek in Edvarda Kardelja vključenih v druge enote v mestu — z izgradnjo načrtovanega vrtca v KS Šalek bi bil ta problem sicer rešen, vendar je spričo pomanjkanja denarja za gradnjo to za zdaj neuresničljivo.

V Vzgojnovarstvenem zavodu Šoštanj so po vpisu zapolnili vsa mesta v enotah, nekaj prostora je le še v KS Topolšica. Z odprtjem oddelka družinskega varstva (1. 9.) bo tudi vsaj trenutno rešen problem varstva za najnujnejše otroke.

V program priprave na šolo je bilo v šolskem letu 1987/88 vključenih 884 otrok, od tega 645 v oddelkih dnevnega varstva (73 %), 208 (24 %) v celotnem programu popoldne (3 ure dnevno oz. 600 ur letno) ter 31 (3 %) otrok v skrajšanem programu v trajanju od 120 do 245 ur.

V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta se je odstotek 6-letnih otrok, ki so vključeni v dnevno varstvo povišal od 71 na 73 % in je tako le še 27 % otrok obiskovalo program priprave na šolo zunaj dnevnega varstva. Celoletni tri urni program je izvajal le Vzgojnovarstveni zavod Titovo Velenje na področju mesta Titovo Velenje. Skrajšani program sta izvajala oba vzgojnovarstvena zavoda v KS: Gaberke, Zavodnje, Ravne, Paka in Plešivec, kjer je teh otrok manj kot 10. V program so bili vključeni tudi mlajši otroci — cicibanove urice.

V KS Bele vode in Cirkovce v tem obdobju ni bil izvajan program priprave na šolo, ker ni bilo vpisa za všolanje otrok — zaradi majhnega števila otrok bo vpis šele za naslednje leto (za 2 letnika).

Program cicibanovih uric je bil v prvem polletju izvajan v skromnejšem obsegu. Vzgojnovarstveni zavod Titovo Velenje je program izvajal samostojno za 180 otrok v mestu Velenje v trajanju po 40 ur ter za 56 otrok v kombinaciji s programom priprave na šolo oz. v okviru dnevnega varstva v trajanju od 30 do 200 ur. Vzgojnovarstveni zavod Šoštanj je program izvajal samostojno za 52 otrok v Šoštanju z okolico in Šmartnem ob Paki v trajanju od 50—70 ur ter za 30 otrok v kombinaciji s programom priprave na šolo oz. v okviru dnevnega varstva v trajanju od 60 do 155 ur.

Glede na zakonske in samoupravne obveznosti Občinske skupnosti otroškega varstva za izvajanje programa priprave na šolo predstavlja strošek cicibanovih uric le samostojno izvajanje programa, to je program za 232 otrok v skupnem trajanju 484 ur, 1044 ur pa je bilo opravljenih brez dodatnega stroška (ob programu priprave na šolo oz. v dnevnem varstvu).

Glede na neusklajenost in negotovost o planiranju je močno porušeno ravnotežje v dogovorjenih planih in sporazumih — stroški naraščajo hitreje kot je dovoljena rast prihodkov v SIS in pri izvajalcih. Hitreje rastejo predvsem materialni stroški in obveznosti iz dohodka, kar pa izvajalec ob hitri rasti življenjskih stroškov in zahtevah delavcev po usklajeni rasti (z gospodarstvom) osebnih dohodkov postavlja v brezizhodni položaj. Posebej je položaj težak, ker na drugi strani ni mogoče preobremenjevati staršev za zagotovitev drugega dela prihodka VVZ.

V letu 1988 je Občinska skupnost otroškega varstva svoj delež poviševala skladno z republiško dogovorjenimi merili, staršem pa se je prispevek poviševal v prvih mesecih skladno z dovoljenjem Izvršnega sveta v okviru »zamrznjenih« cen, in sicer 1. 1. za 18 % in 1. 3. za 16 %. S 1. junijem je bil prispevek staršev (po »odmrznitvi« cen) povišan z različnim odstotkom: 34 % za otroke v starosti od 1—6 let, 49 % za otroke v 3-urnem programu priprave na šolo ter za 65 % za otroke v programu priprave na šolo v okviru dnevnega varstva. To povišanje je bilo akontativno, glede na obremenitve dohodka družine. Z izračunom nove ekonomske cene s 1. 9. 1988 bo ponovno usklajen tudi prispevek staršev k cenam storitev v VVZ.

S 1. majem je bil opravljen preizkus upravičenosti do denarnih pomoči otrokom. Pri tem so bila uveljavljena nova — restriktivna merila, ki so povzročila znižanje potrebnih sredstev za ta namen. Strožja merila vsebujejo konkretno upoštevanje prispevka nezaposlene matere k dohodku družine ter nižjih življenjskih stroškov izven SR Slovenije. Taki ukrepi so bili potrebni, da smo lahko družinam, ki so pomoči najbolj potrebne, le to valorizirali, najprej 1. 5. za 20 % ter nato 1. 7. še za 25 % — skupaj za 50 %. Sedanja najvišja pomoč v denarju znaša 60.990 din za otroke v SRS ter 48.790 din za otroke, ki živijo zunaj SRS.

Ob tem je treba povedati, da je republiška skupnost priporočila višje valorizacije 11. 3. za 16 %, 1. 6. za 40 %), skupaj za 62 %, vendar tega priporočila finančno nismo zmogli. Ugotavljamo, da priporočila Skupnosti otroškega varstva Slovenije, ki ne temeljijo na preučitvi finančnih zmogljivosti občinskih SIS povzročajo zelo različna povišanja po občinah, predvsem pa omogočajo dosledna povišanja le v nerazvitih občinah, saj se obenem s sprejetjem priporočila poviša tudi znesek solidarnosti.

IZOBRAŽEVANJE

Slabšanje položaja vzgoje in izobraževanja, ki se kaže v pomanjkanju šolskega prostora, iztrošenosti in zastarelosti učne tehnologije, slabšem stanju šolskih stavb, se je nadaljevalo tudi v tem letu. Ta problem je še posebej izrazit v osnovnem šolstvu, kjer zaradi nenehnega naraščanja števila učencev in oddelkov osnovnih šol razpoložljive prostorske kapacitete že nekaj časa ne zadoščajo več.

Kritično pomanjkanje šolskega prostora v osnovnem šolstvu naj bi v letošnjem letu v glavnem odpravila nova VII. osnovna šola, čeprav še ni povsem zanesljivo, da bo s 1. 9. 1988 že lahko sprejela učence. Kasnitev v izgradnji je predvsem posledica motenj v financiranju. Kljub oteženemu finančnemu položaju Skupnosti je bila glavnina programa v prvem polletju realizirana.

V kolikor Skupnost v drugem polletju ne bo pristopila k določenim restrikcijam svojega programa, vsekakor ne bo več sposobna zagotavljati kolikor toliko zadovoljivih pogojev učnega procesa, tako v osnovnem kot srednjem šolstvu. Razpoložljiva sredstva Skupnosti za leto 1988 so namreč z uveljavitvijo interventne zakonodaje v mesecu maju limitirana, z njimi pa bo poleg redne dejavnosti morala zagotavljati tudi sredstva za investicijo (VII. OŠ) ter sredstva za solidarnost na nivoju republike, ki jo je v skladu z novim sistemom dolžna plačevati že od 1. 1. 1988 dalje.

Ker je Skupnost že v letu 1987 sprejela program ukrepov za primer zaostrenih gospodarskih razmer, bo v drugi polovici leta v okviru izobraževanja potrebno uveljaviti predvsem naslednje omejitve:

— ukinitev vsaj polovice oddelkov podaljšanega bivanja;

— postopen prehod na ekonomsko ceno pri prehrani učencev;

— bistveno okrnitev sredstev za tekoče vzdrževanje zgradb;

— omejitev ali celo ukinitev sredstev za nabavo nove učne tehnologije;

— ukinitev brezplačnih prevozov za učence, katerih oddaljenost od šole ne presega 4 km.

KULTURA

Občinska kulturna skupnost Velenje in izvajalci dejavnosti so v prvem polletju tega leta kljub velikim finančnim težavam svoje programe relativno dobro izvedli.

Ena od bistvenih nalog Skupnosti je bila krepitev interesov uporabnikov in preseganje stanja, v katerem pomeni Kulturna skupnost le pridobivanje dohodka. Prizadevala si je, da bi beseda »poraba« izginila iz akcijskih in drugih programov in da bi ostalo le spoznanje o pomembnosti kulture za družbeni razvoj in povezanost slovenskega naroda.

Za izvajanje nalog smo organizirali razgovore o razstavno-galerijski dejavnosti, o razvoju knjižnične dejavnosti (matične knjižnice), o muzejski dejavnosti (republiški muzej slovenskih premogovnikov) in o filmski dejavnosti (problematika filmskega programa). Z vsemi razpravami in pobudami so bili uporabniki seznanjeni, ter za ta področja pokazali velik interes.

Pri realizaciji zastavljenih ciljev opažamo, da se le-ti, zaradi omejitve sredstev, realizirajo vedno počasneje, nekateri pa se odmikajo v naslednje leto oz. v naslednje srednjeročno obdobje, zlasti: tehnična oprema objektov, prepotrebna investcijska vzdrževanja in pridobivanje prostorov za kulturne namene (Vila Bianca). Uspeli smo zaključiti investicijo v nove prostore Knjižnice v Šoštanju, kar je za prebivalce tega kraja velikega pomena; tečejo pa tudi vzdrževalna dela na velenjskem gradu in obnova pešpoti do le-tega.

V resoluciji smo zapisali, da bomo v letu 1988 krepili kulturno ponudbo v občini, vendar ugotavljamo, da le-ta stagnira. Publikacije ob muzejskih in galerijskih razstavah so bile skromnejše kot v preteklosti, prav tako pa zaradi finančnih težav upada nakup knjig in ne dosega normativov in standardov, potrebnih za matičnost knjižnice. Tako smo v prvem polletju tega leta za nakup ene tretjine letne količine knjig potrošili kar dve tretjini vseh planiranih sredstev za ta namen. To se odraža tudi v rahlem upadanju obiska knjižnice (v tem obdobju je knjižnico obiskalo 28.601 obiskovalcev — ti so si izposodili 60.345 knjig). Programi na področju prireditvene dejavnosti gredo v smer komercializacije.

Kulturna društva in odbori, ki delujejo v okviru Zveze kulturnih organizacij občine Velenje pa so se v tem obdobju srečevali s pomanjkanjem sredstev za prepotrebna vzdrževalna in razširitvena dela svojih prostorov. S svojimi programi so sodelovali na vseh večjih prireditvah v občini in širše.

Za doseganje večje učinkovitosti pri izvajanju programov bomo nujno morali doseči tesnejše in kvalitetnejše povezovanje vseh subjektov v občini Velenje, ker bo sicer kultura, v primeru nadaljnje stagnacije, v naši občini resno ogrožena.

TELESNA KULTURA

Pregled realiziranih nalog v prvem polletju tega leta kaže, da na vseh področjih telesne kulture, glede na zaostreno gospodarsko situacijo, relativno dobro sledimo zastavljenim ciljem. To nam je uspelo zato, ker je bil program sestavljen stvarno in v skladu z danimi možnostmi in z dokaj uspešnim uvajanjem neposredne menjave dela.

V športno-rekreativne programe, ki jih organizira ZTKO občine Velenje se kljub uvedbi obvezne participacije vključuje vedno več občanov. Tako so v prvem polletju tega leta občanom ponudili 40 različnih športno-rekreativnih aktivnosti. Kljub relativno slabemu vremenu je bil odziv velik, saj se je v aktivnosti vključilo preko 6000 občanov, kar je nekoliko več kot v enakem obdobju lani.

V tem letu namenjamo posebno pozornost razvoju športno-rekreativne dejavnosti v KS, za kar smo v letošnjem finančnem načrtu namenili posebna sredstva. Na področju športa mladih so bili uspešno izvedeni tečaji plavanja za predšolske otroke (preko 28066 — 7 letnih otrok). Počitniški program je bil v zimskem obdobju, zaradi izredno neugodnih vremenskih razmer (pomanjkanje snega), okrnjen. V okviru šolskega športa pa je bilo izvedenih 64 tekmovanj (40 v občini in 24 izven občine), na katerih je sodelovalo 3030 učencev.

Na področju tekmovalnega športa klubi in društva relativno dobro sledijo zastavljenim ciljem. Zasluga za to gre v veliki meri nosilcem posameznih dejavnosti, ki so se zavedali, da z družbenimi sredstvi uspevamo pokrivati čedalje manjši delež stroškov. Ta delež je padel že na dobro četrtino potrebnih sredstev, zato je bilo iskanje dodatnih virov financiranja (neposredno menjavo dela, reklame . . .) ena od nalog klubov in društev.

V okviru ostalega programa Skupnosti smo humanitarnim organizacijam in GRS namenili dogovorjena sredstva za izvedbo njihovega programa, na osnovi sporazuma pa smo OZPM Velenje zagotovili del sredstev za letovanje otrok. V mesecu maju so se športniki in telesnokulturni delavci iz OZD občine udeležili 5. srečanja Titovih mest v Titovih Užicah. Tema razprave je bila »Problemi telesnokulturne vzgoje v VVZ, OŠ in srednjih šolah«, športniki pa so se pomerili v mnogoboju in košarki. Na osnovi sprejetih pokroviteljstev nad večjimi telesnokulturnimi prireditvami občinskega, republiškega in mednarodnega ranga, smo v prvem polletju sofinancirali že 10 športnih prireditev. Prav tako pa smo v letošnjem programu namenili sredstva za pospeševanje športa in rekreacije v KS. Zato smo že v prvem polletju vsem KS predstavili vseslovensko akcijo »Razgibajmo življenje« in jim v vzpodbudo namenili razpoložljiva sredstva.

OTKS Velenje se je v tem obdobju na nivoju občine in republike aktivno vključevala v javno razpravo o osnutku ustavnih amandmajev in zagovarjala stališče, da je nesprejemljiva neopredelitev telesne kulture kot družbeno potrebne dejavnosti. Glede na to, da je telesna kultura z novo sistemsko zakonodajo opredeljena kot življenjski standard, ki si ga bomo lahko privoščili le, če bodo OZD poslovale pozitivno (1. 1. 1989 prehod na financiranje iz dohodka), je skupščina OTKS Velenje na pristojne organe naslovila Predlog za spremembo tistih določil Zakona o celotnem prihodku in dohodku in Zakona o sanaciji in prenehanju OZD, ki se nanašajo na prispevke iz dohodka in Pobudo za spremembo oz. dopolnitev Odloka o davkih občanov (oprostitev plačila prispevkov za nagrado trenerjem, mentorjem, vaditeljem in učiteljem).

Ocena stanja do konca tega leta:

Ob predvidenem ponovnem realnem zmanjšanju sredstev skupne porabe na področju telesne kulture ocenjujemo:

— da bo praktično onemogočeno prepotrebno vzdrževanje objektov; kar dolgoročno pomeni propadanje le-teh;

— v letu 1988 pokrivamo dejavnost klubov in društev le še približno 27%-no, ostalo pa zberejo z neposredno svobodno menjavo dela, reklamami in sponzorstvi. Z dodatnim zmanjšanjem sredstev za to dejavnost pa bomo resno ogrozili vpliv Skupnosti na politiko klubov in društev (v začetku tega srednjeročnega obdobje je OTKS 50%-no pokrivala programe klubov in društev).

— da bi lahko zadržali nivo telesnokulturne dejavnosti otrok in mladine in množičnost na področju športno rekreativne dejavnosti bomo morali uvesti participacijo udeležencev oz. jo povišati, kar bo v danih razmerah resno ogrozilo to dejavnost.

SOCIALNO SKRBSTVO

Je realiziralo programe, ki obsegajo:

— družbeno denarne pomoči,

— zavodsko varstvo otrok in odraslih,

— delovanje izvajalskih organizacij in ostale naloge,

— obveznosti do republike.

DRUŽBENO DENARNE POMOČI

so v porastu in predstavljajo resen problem; zlasti enkratne in začasne. Prosilci so najpogosteje nezaposleni občani, osebe po prestani zaporni kazni in družine z otroki, kjer je zaposlen le eden. Občan brez delovne dobe in kdor je izgubil delo po svoji krivdi, nima zagotovljene socialne varnosti po predpisih zaposlovanja, zato išče pomoč pri Skrbstvu, v zadnjem času pa prosijo za pomoč tudi mladi s končano šolo, ki ne dobijo zaposlitve. Nekateri prosilci — so v svojih zahtevah neizprosni in mnogi tudi grozijo. Izpolnjevanje določil, veljavnih na področju sociale, je nesprejemljivo zlasti za brezposelne po lastni krivdi. Prav ti so v svojem nekontroliranem vedenju dobesedno napadalni.

Skrbstvo je planiralo za leto 1988 do 250 enkratnih pomoči, doslej pa je bilo izplačanih že 170. V porastu so tudi začasne pomoči, saj občan brez rednih sredstev z enkratno pomočjo ne more dalj časa živeti, zato je potrebno v nujnih primerih dodeliti začasno pomoč. Denarne pomoči smo v prvem polletju enkrat valorizirali, od 1. 7. dalje znaša EDINI VIR 173.226 din. To je po veljavnih merilih tista višina, ki zagotavlja občanu minimalno

socialno varnost, kar pa realno glede na cene v sedanjih razmerah, ne zadošča in ne zagotavlja niti eksistenčnega minimuma. Edini vir je prejemalo poprečno 7 oseb, dopolnilni pa 102.

ZAVODSKO VARSTVO

obsega pogoje za življenje tistim odraslih in otrokom, ki zaradi objektivnih vzrokov ne morejo živeti v domačem okolju. V zavodih je bilo 72 — 75 starejših in do 46 otrok. Število oskrbovancev ni v bistvenem porastu; za najtežje razvojno motene otroke pa že drugo leto deluje v občini varstveni oddelek pri šoli s prilagojenim učnim programom.

22 otrok je vključenih v rejništvo — za katere je Skrbstvo pokrivalo stroške.

Zaradi omejenih sredstev smo začeli dosledneje izpolnjevati zakonska določila, ki obvezujejo svojce, da doplačujejo zavodsko ali drugo oskrbo, pri 4 občanih, ki imajo nepremičnine pa v dogovoru z njimi, plačuje Skrbstvo celotno oskrbo, povračilo pa bo uveljavilo po smrti ob dedovanju.

Večina zavezancev je svoje obveznosti — doslej izpolnjevala, v zadnjem času pa se pojavljajo vloge za oprostitev. Zaradi izrednega naraščanja življenjskih stroškov, nekateri ne zmorejo plačila, saj se jim s tem znižuje že tako nizek standard.

DOM v Velenju je skoraj poln, vse več je vlog za sprejem nepokretnih. Skladno z dogovorom sprejemajo v oskrbo le naše občane. V obdobju od januarja do avgusta letos so v DOMU 4-krat povišali ceno oskrbe. Od 1. 5. je bivanje v enoposteljni sobi z balkonom 10.810 din v dvo in več posteljni sobi v starem delu pa 8.540 din dnevno. Napram ostalim istovrstnim zavodom je bivanje v našem domu še vedno cenejše.

Za bolne in ostarele smo izvajali tudi nego na domu, ki je bila za uporabnike še vedno zastonj (5 — 7 poprečno na teden).

OSREDNJA IZVAJALSKA ORGANIZACIJA

na področju Skrbstva v občini je Center za socialno delo, ki je izvajal svoje delo po programu, sprejetem na skupščini marca letos. Število obravnavanih zadev, zlasti na področju denarnih pomoči in svetovalnega dela, je nad načrtovanim. Že večkrat omenjeni prostorski stiski se pridružuje vse več dela, ki je po vsebini vedno težje. Slabe ekonomske prilike in druge človeške stiske ter iz teh izvirajoče posledice se vse bolj odražajo v neustreznih odnosih med partnerji oz. starši in otroki. Vse več ljudi zato išče na Centru materialno oz. drugačno pomoč.

Program so realizirale tudi humanitarne organizacije in društva. Aktivno je delovala Univerza za 3. življenjsko obdobje, ki je z majem zaključila s programom. Delovalo je 10 krožkov, v te je bilo vključenih cca 160 udeležencev.

OBVEZNOSTI DO REPUBLIKE

so v celoti realizirane. V občini Velenje zahtevamo spremembo MERIL tudi za republiški program. V zaostrenih razmerah ne moremo »štediti le na občinskem nivoju«, ampak povsod.

Program do konca leta:

Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo pri Skrbstvu omejili sredstva za financiranje manj nujnih programov. Prečiščeni programi, planirani za drugo polletje, bodo ob skrajni štednji in planiranem prilivu sredstev uresničljivi brez širitev ali bistveno višjih cen. V kolikor pa se bodo pogoji poslabšali, bo potrebno izvajati omejitveni program, kar pa v drugi polovici leta ne more dati bistvenih učinkov.

Vsi programi Skrbstva so skrajno racionalni in v kolikor tudi teh ne bo mogoče realizirati, bo potrebno začeti postopek za prerazporeditev sredstev znotraj občinske skupne porabe, ki sedaj namenja za to področje le 2% sredstev.

SOCIALNO VARSTVO

je izpolnjevalo naloge na področju problematike invalidov, spremljalo socialno stanje in razvoj v občini in se v povezavi z ostalimi SIS prizadevalo za dodeljevanje socialnovarstvenih pomoči po sprejetih merilih.

Nekateri v skupščini sprejeti sklepi za razreševanje invalidske problematike so uresničeni: v RLV so ustanovili INVALIDSKO DELAVNICO TOZD ZAŠČITNA SREDSTVA, v Gorenju pripravljajo pogoje za prekvalifikacijo invalidov na osnovi izobraževalnih programov, izdelujemo pa analizo o socialnem stanju invalidov za katero pa nam nekatere OZD še niso poslale dogovorjenih podatkov.

Politiko in programe socialnovarstvenih pomoči so SIS realizirale v obsegu možnih sredstev in veljavnih meril. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev smo se še bolj približali oceni realne ravni socialne varnosti družine. Na ta način se je zmanjšal krog upravičencev, pomembneje pa je, da prejemajo sredstva tisti, ki jih objektivno potrebujejo.

Zaradi naraščajoče nezaposlenosti (mladi s končano šolo, ostali brezposelni in tehnološki viški) so potrebni nekateri ukrepi. Med te sodi tudi izdelava **socialnega programa, ki so ga dolžni imeti v vsaki sredini**. V ta namen mora vsaka OZD pregledati življenjske razmere svojih delavcev in proizvodne programe s katerimi jim zagotavlja osebne dohodke in s tem socialno varnost, v povezavi s SIS pa oceniti ev. potrebe in finančne možnosti za zaščito socialne varnosti, če bi v OZD prišlo do motenj v proizvodnji. Slednje potrebujemo za pripravo občinskega socialnega programa in za te smo prosili, vendar nam večina OZD podatkov ni dostavila. Vse kaže, da se še ne zavedamo resnosti položaja, kajti če bo prišlo do prekinitev, ne bo časa za ugotavljanje, temveč bomo morali ukrepati.

ZDRAVSTVO

Nezavidljiv položaj družbenih dejavnosti in še posebej zdravstva se je v poglabljajoči družbeno-gospodarski krizi v letošnjem letu še poslabšal. Soočiti smo se morali z interventno zakonodajo po 15. maju in Ukrepi za prilagoditev zdravstvenega varstva z materialnimi možnostmi. Težo teh Ukrepov nosijo tako uporabniki kot tudi izvajalci zdravstvenega varstva.

Število uporabnikov zdravstvenega varstva se je v prvem polletju glede na leto 1987 povečalo za 0,6 % ali za 430 uporabnikov. To povečanje gre predvsem na račun upokojencev in njihovih družinskih članov. Zaskrbljujoč je poudarek, da je dodatno v tem obdobju uveljavljalo pravice do zdravstvenega varstva 230 »občanov«, ki nimajo pravice do zdravstvenega varstva iz nobenega naslova, ker pa imajo stalno bivališče v občini Velenje, jim Zakon o zdravstvenem varstvu to pravico daje.

Programi zdravstvenega varstva so se v prvem polletju izvajali tako, da se niso zmanjševale pravice uporabnikov. Posamezni programi zdravstvenega varstva v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta niso bili občutno povečani in so se gibali v glavnem v mejah normale. Bolnišnično zdravstveno varstvo se je nekoliko umirilo, evidentno pa je povečanje zdravljenja na UKC — pediatriji, ginekologiji in onkološkem inštitutu.

Prijetno preseneča podatek, da se je odsotnost z dela zaradi »bolniške« v primerjavi z obdobjem lanskega leta zmanjšala kar za 21 % in sicer od 7,39 % na 6,10 %. Odsotnost z dela, ki bremeni OZD se je zmanjšala za 52.700 delovnih dni, v breme sredstev OZS Velenje pa povečala za 3.718 dni in to predvsem pri obrtnikih in v obrti zaposlenih na kar je nedvomno vplivala sprememba SaS o uresničevanju zdravstvenega varstva.

Skupnost je prvo polletje zaključila z 745.717.000 din primanjkljaja, ki se bo moral izravnati v naslednjih mesecih. To pomeni, da se bo Skupnost v naslednjih mesecih srečevala še z večjimi finančnimi težavami, ki bodo imele vpliv tudi na finančne programe izvajalcev zdravstvenega varstva. Po sedaj ocenjenih finančnih možnostih bo Skupnost izvajalcem lahko pokrivala le okoli 93 % vrednosti programov. Vprašljivo pa je, če se bo s povečanimi prispevki uporabnikov k cenam zdravstvenih storitev in neposredno svobodno menjavo dela zbralo dovolj sredstev, da bi izvajalci lahko pokrili svoje finančne plane. Ugotavljamo namreč, da v OZS prihaja vedno več uporabnikov, ki zaradi svojega gmotnega položaja ne morejo prispevati k stroškom za zdravstvene storitve.

Predlog novega finančnega načrta Skupnosti, ki ga bo obravnavala skupščina na naslednji seji, je v osnovi grajen na interventni zakonodaji in ukrepih na področju zdravstva, ki imajo osnovo v planski inflaciji, ki bi morala biti do konca letošnjega leta »samo« 95 odstotna. Če bo ciljna inflacija višja, kot je načrtovana lahko pričakujemo, da se bo položaj v zdravstvenem varstvu bistveno poslabšal.

RAZISKOVANJE

Dejavnost Raziskovalne skupnosti je bila v prvi polovici leta osredotočena predvsem na dokončno oblikovanje programa za leto 1988 ter ustvarjanju pogojev za njegovo dejansko izvajanje.

Programskemu odboru do seje skupščine v mesecu marcu ni uspelo pripraviti konkretnega predloga programa raziskav skupnega občinskega pomena ter programa manjših raziskav splošnega pomena za leto 1988. Izdelavo programa so ovirale nepopolne prijave oziroma naknadne prijave ter nedorečena finančna sredstva.

Po seji skupščine je bila zato prvenstvena naloga Programskega odbora, opredeliti program raziskav znotraj obeh navedenih sklopov v odvisnosti od razpoložljivih sredstev Skupnosti in sklenitev podpisovanja pogodb za izvajanje posameznih nalog.

Svojo nalogo je Odbor uspel opraviti do konca meseca aprila, ko je steklo podpisovanje pogodb in s tem izvajanje 12 raziskovalnih nalog od skupno 13; izjema je le raziskovalna naloga »Ocena vpliva raziskovalnih in kemičnih dejavnikov na zdravstveno stanje prebivalstva občine Velenje«, za katero je podpis pogodbe še vedno v teku.

Izvajanje ostalih delov programa pa je z manjšimi odstopanji potekalo v skladu z zastavljenimi cilji in planirano dinamiko.

Kljub določeni kasnitvi pri pričetku izvajanja programa pa je realno pričakovati, da bo le-ta do konca leta realiziran v celoti. Večina raziskovalnih nalog, ki kot poseben del programa tvorijo osrednjo dejavnost Skupnosti, se namreč nadaljuje iz leta 1987, tako da bistvenih prekinitev v njihovem izvajanju ni bilo, čeprav pogodbe za njihovo izdelavo uradno še niso bile sklenjene.

Seveda pa bo vpliv interventne zakonodaje, uveljavljena v mesecu maju, imel določene posledice tudi na delovanje te Skupnosti v drugem polletju. Omejitev sredstev sicer ne bo bistveno vplivala na izvedbo zastavljenega programa, saj se je skupščina

Skupnosti že ob sprejemu finančnega načrta za leto 1988 opredelila, da se iz plana sredstev kot prvo črtajo neporavnane obveznosti za leto 1987 iz naslova valorizacij, v kolikor ne bo dovoljeno zbirati primanjkljajev preteklega leta oz. če bo potrebno pristopiti k restrikcijam programa.

Neglede na to bo potrebno tudi skrajno racionalno trošenje sredstev za določene namene ter opustiti medletne valorizacije, predvsem na tistih postavkah, ki niso odločilnega pomena za dejavnost Skupnosti (stroški recenzij, stroški objave razpisov raziskovalnih nalog) oz. na katerih se ocenjuje, da je zastavljeni obseg dela možno realizirati tudi z nekoliko manjšimi sredstvi (inovacijska dejavnost, manjše raziskave splošnega pomena).

OBČINSKA SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE

Upadanje gospodarske aktivnosti se odražajo kot negativna gibanja tudi v zaposlovanju. Uveljavljanje tržnih zakonitosti restriktivno učinkuje tudi na tem področju. Zaposlenost v združenem delu je v polletju upadla za 1 %, najizraziteje na REK-u — skoraj za 2 %. Ob zmanjšanju proizvodnje in padanju zaposlenosti narašča brezposelnost. Trenutno je prijavljenih na skupnosti za zaposlovanje 411 iskalcev zaposlitve.

Število iskalcev zaposlitve se je v primerjavi s stanjem (31. 12. 1987) povečalo za 25 %. Od tega jih kar 30 % išče prvo zaposlitev (med njimi je precej žensk, ki so bile doma, sedaj pa jih ekonomska situacija sili v zaposlitev).

Med iskalci zaposlitve se povečuje tudi število mladih; trenutno jih je 48 %, 30 % je težje zaposlivih, le-tem vse težje najdemo kakršno koli zaposlitev.

V tem letu OZD prvič prikazujejo tudi večjo število ekonomskih oz. tehnoloških viškov. Čeprav v skupnosti v namen razreševanja te problematike zbiramo po posebni prispevni stopnji (0,30 od BOD-a na nivoju republike) sredstva, je vendarle problem prisoten, saj pomanjkanje ustreznih programov v gospodarstvu ne omogoča uspešno prekvalifikacijo in prezaposlovanje teh viškov. Viške predstavlja predvsem kvalificirana delovna sila, vendar je zaradi nezaposlovanja nasploh ni možno prezaposliti.

Število upravičencev do denarnih nadomestil oz. denarnih pomoči narašča, predvsem zaradi izteka dela za določen čas oz. zaradi zaposlovanja pripravnikov za določen čas; ob koncu polletja prejema denarno nadomestilo 22 upravičencev, denarno pomoč pa 24. Število prejemnikov denarnih pomoči je v primerjavi z letom 1987 upadlo zaradi spremembe dolžine prejemanja le-te, ki je po spremembi zakona o zaposlovanju omejena skupaj s časom prejemanja denarnega nadomestila na največ 2 leti.

Na področju štipendiranja iz združenih sredstev trenutno opazimo močan pritisk na to vrsto štipendij (čeprav rok še ni zaključen), kar da slutiti, da mora vse več ljudi prositi za pomoč pri šolanju otrok oz. da tudi OZD podeljujejo manj štipendij kot prejšnja leta.

Zdravstveni center Velenje

Gradnja prizidka

Kot so nam povedali na Zdravstvenem centru v Titovem Velenju, poteka gradnja prizidka k zdravstvenemu domu v skladu s programom, čeprav so bili tretjo fazo izgradnje prisiljeni razdeliti v posamezne etape. V prvi naj bi dokončali pritličje, v katerega bi razmestili del diagnostike, predvsem pa celotno rentgenologijo z urgentno medicino in neprekinjenim zdravstvenim varstvom.

Zaradi počasnejšega dotoka denarja kot so predvidevali in zaradi nekaterih dodatnih del, ki najprej niso bila načrtovana, izkazala pa so se kot nujna, pa bo potrebno združiti še nekaj sredstev. Predvideno je bilo, da naj bi že 20. avgusta ta dela zaključili in že prihodnji mesec pričeli v prvi etaži z montažo opreme in potem s prestavitvijo diagnostike.

Pri gradnji pa se pojavlja še nekaj težav. **»Končanje te naložbe je v veliki meri povezano z možnostmi, ki jih ima SR Slovenija s kvoto, do katere ima pravico v oviru skupne porabe za to področje,«** pravi Kristjan Hrastel, predsednik poslovodnega odbora Zdravstvenega centra. Letos pa se je republiška kvota zmanjšala, v tem trenutku je »na razpolago« skupaj okoli 5 milijard dinarjev, za prizidek pa bi Velenjčani potrebovali od tega kar 2 milijardi. Izgledi, da bi prišli do tolikšnih sredstev, pa so verjetno bolj majhni.

»Z izvajalcem del bomo skušali skleniti dodatne dogovore, da z investicijo ne bi bilo potrebno prekinjati in bi dela nadaljevali. Pričakujemo pa, da bomo najbrž za kakšen mesec zamaknili začetek dela v tem prizidku,« je pojasnil Kristjan Hrastel.

mkp, foto vos

»Kaj bi stvari obešali na veliki zvon!?«

Medtem, ko v suhih poletnih dneh in vročini pestijo nevarnosti za nastanek požarov ter požari predvsem priobalno in kraško področje pa je v notranjosti dežele ter v Sloveniji povečano število požarov zaradi strele ter prometnih nezgod. Požar, ko je prejšnjo sredo zagorelo v Šaleku 78, ko je F. D. izvajal kleparska dela v svoji (najemni) obrtni delavnici, se je vnel osebni avtomobil Zastava 101 in zagorel. Do prihoda gasilcev GD Titovo Velenje, ki so prispeli na kraj požara v nekaj minutah, so ognjeni zublji vozilo povsem uničili, precej škode pa je nastalo tudi na opremi in orodju. Vzrok požara bo ugotovil pristojni organ, domnevamo pa lahko, da je prišlo do vžiga zaradi varjenja, ki se je že velikokrat končalo z uničujočimi plameni. Opustitev požarnovarnostnih ukrepov ali manjša nepazljivost je dovolj, da se delo sprevrže v katastrofo.

Ob tem dogodku pa moramo (žal) zapisati tudi pripetljaj, ki nas novinarje ovira pri delu ter kaže na nezaupanje občanov predstavnikom javnega obveščanja. Ko je naš novinar prispel na kraj požara, gasilci so že pospravili svoja orodja, na kraju dogodka pa je ostala le žalostna ožganina ter prizadeti s sosedi, so vsi z glasnim ugovarjanjem preprečili novinarju, da bi fotografiral pogorišče in pridobil podatke. »Ali ni nesreča že dovolj prizadela F. D., kaj bi še stvar obešali na veliki zvon,« so bile pripombe, ki so dokončno preprečile poizkus »obdelave« dogodka.

O tem moramo razmisliti malo drugače. Strinjamo se, da je nezgoda dovolj boleča in tudi nam, novinarjem ni lahko, ko moramo v takšnih trenutkih opravljati zahtevno delo obveščanja. Še manj lahko je gasilcem, ki izpostavljajo svoje življenje, miličnikom in reševalcem, ki morajo neposredno intervenirati z vsemi sredstvi in znanjem. Skratka, za vse je vsaka nezgoda, še posebno, če se konča s telesnimi poškodbami ali celo smrtnimi posledicami, huda preizkušnja. Ob nesrečah občani pomagajo prizadetim, strokovno pomoč gašenja in reševanja ter preiskave pa so dolžni izvajati pooblaščeni in strokovno usposobljeni delavci ter organi, kamor sodi tudi novinarski poklic.

Naj zaključimo pričujoči primer z željo, da bi prizadeti občani pravilno razumeli, da so sredstva javnega obveščanja v službi preventive, hkrati pa tudi dolžna obveščati o zadevah, ki imajo skupni pomen za našo družbo. Ogrožanje imovine ter zdravja in življenj pa vsekakor sodi v domeno javnega obveščanja. Jože Miklavc

Gašenje avtomobilskega požara je do kraja nevarno

Občinska zdravstvena skupnost

Vse več zahtevkov za oprostitev participacije

S 1. julijem, odkar so se z zadnjimi ukrepi na področju zdravstvenega varstva precej povečale tudi participacije, se je na Občinski zdravstveni skupnosti povečalo tudi število zahtevkov za oprostitev plačila zdravstvenih storitev.

Samo v mesecu juliju je po takšno potrdilo prišlo in ga tudi dobilo 90 občanov, v šestih mesecih — do 20. junija, pa so na Občinski zdravstveni skupnosti izdali samo 129 potrdil za oprostitev plačila participacije, ali v celem lanskem letu le 146 potrdil. Pričakovati pa je, da se bo število tistih, ki bodo iskali takšna potrdila in jih, če izpolnjujejo kriterije tudi dobili, v prihodnjih mesecih še povečevalo.

V preteklosti so uveljavljali oprostitev plačila participacije predvsem upokojenci, danes pa se slika spreminja — na Občinski zdravstveni skupnosti letos prvič doživljajo, da po ta potrdila prihajajo tudi redno zaposleni, torej aktivni uporabniki, kmetje in nezaposleni občani.

Potrdilo, ki ga občani dobijo, pa velja kot oprostitev plačila participacije leto dni od izdaje.

(mkp)

PRIKRIVANJE SRAMOTE — Še sreča, da se gostje ob prihodu v središče Logarske doline, ne morejo odločiti za čimprejšnje razočaranje. Cesta levo, cesta desno, vmes (na vso srečo leseni) napisi, ki vabijo, pred njimi pa kup gramoza, ki sam ne ve kaj skriva. Sebe in tistih, ki so ga tam pustili, zagotovo ne. Nekaj pomembnejšega pač!

Gasilke-veteranke Bevč

»Kjer je volja, se najde tudi čas!«

Ljudje se družimo na najrazličnejše načine in z najrazličnejšimi nameni. Nekateri zato, da preiskušajo svoje sposobnosti, zopet drugi zaradi družbe, tretji, . . .

Gasilke-veteranke iz Bevč, kjer ima gasilstvo dolgoletno tradicijo, da o uspehih posebej ne govorimo, so maja letos združile veselje do te dejavnosti, željo po družabnosti in rekreaciji skupaj in danes . . .

Bil je petek, ob 8. uri zjutraj, prizorišče pa prostor pred domom krajanov in gasilskim domom v Bevčah. Vaja raznoterosti in vaja s hidrantom so jim šle dobro od rok. Tako kot so se prejšnji petek pripravljale za sobotni nastop na Prevaljah, se gasilke-veteranke Bevč urijo vsaj dvakrat na teden. In uspehi niso izostali. Čeprav »delajo« šele slabe štiri mesece, hranijo v svoji vitrini že pet pokalov, vrste priznanj in diplom. Najbolj ponosne pa so na kipec sv. Florjana, zaščitnika gasilcev, ki so ga osvojile na tekmovanju veterank na Teharjih. Kot smo zvedeli ta ponedeljek, so se tudi na Prevaljah odlično odrezale. Bile so, kaj drugega, kot znova najboljše v svoji kategoriji.

Lepo izoblikovane postave, kot se rade pošalijo, so v primerjavi s cilji, ki so si ga zadale — to je pokazati, kaj in koliko kljub svojim letom zmorejo, ne igrajo nobene vloge. »Vse smo gospodinje, najmlajša šteje 50, najstarejša pa 64 let, in za vse nas je vsaka vaja pravo doživetje, srečanje, popestritev enoličnega in napornega delovnika.« Tako vsaj takrat, ko se takole zberemo, poklepetamo o tem in onem, preverimo svoje sposobnosti in pozabimo na težave okoli nas. Ko se po uri treninga vrnemo nazaj za štedilnike, verjemite, nam gre delo, tudi gospodinjsko, veliko lažje od rok,« poudarjajo.

Tega sicer ob našem obisku niso pokazale. Dokazale pa so, da takrat, kadar vadijo, delajo resno. Ko pa je vaje konec, se znajo tudi po svoje zabavati. Tokrat so se ob kavici pri eni od članic desetine.

Čas je zlato, pravimo. Nekateri ga nimamo dovolj niti za najnujnejša opravila v družini, kajšele povsem zase. V njem tudi pogosto najdemo izgovor za to in ono. Gasilke-veteranke Bevč odločno nasprotujejo temu. »Če je volja, se tudi čas najde.« Njim ga resnično ni težko, saj na gasilske vaje komaj čakajo. In če je treba, je ob 8. uri zjutraj na mizi tudi pravkar pečena dišeča domača štruca. Na bolezen takrat še pomislijo ne, kaj šele na to, da se vaj zaradi revme, slabega počutja ne bi udeležile.

Levji delež za vse uspehe, tolikšno voljo ter zagnanost ima menda njihov mentor Rafko Goršek.

Urjenje in tekmovanja v vaji raznoterosti, vaji s hidrantom je za Slavko Verboten, Marijo Martinc, Moniko Lednik, Silvo Grmič, Marto Friškovec, Milko Viher, Marijo Bizjak, Zaliko Bukovec in Marijo Videmšek prosti čas. Prosti čas v pravem pomenu besede. Sedaj, ko so se že pošteno utrdile, dosegle zavidljive uspehe, so si postavile nov cilj: biti boljše kot so veterani Bevč. »To smo zatrdno sklenile in bomo tudi dosegle. Če smo premagale v Smukuču na Gorenjskem republiške prvakinje, bomo ›šišale‹ tudi naše.«

Prepričani smo, da bodo v teh svojih željah, edine gasilke veteranke v naši občini, v Sloveniji sta le še dve veteranski ženski desetini, uspele, saj jim volje, zagnanosti in marljivosti ter spodbud ne manjka.

-tap-

Združile so veselje, željo po družabnosti in rekreaciji

Združenje šoferjev in avtomehanikov

Vozni park nenehno posodabljajo

V avto-šoli pri združenju šoferjev in avtomehanikov občine Velenje tudi v teh dopustniških dneh ne mirujejo. Res je, da bodoče voznike poučujejo z zmanjšanimi zmogljivostmi, so pa več časa namenili drugim pomembnim zadevam, med drugim lastnemu avtoparku. Pohvalijo se namreč lahko, da imajo samo novejša vozila, tudi zato, ker so pred kratkim kupili dve novi vozili Renault 11 — diesel. Skupaj imajo sedaj osem osebnih vozil, avtobus in tovornjak. Tak sodoben avtopark jim omogoča nemoteno učenje bodočih voznikov vseh kategorij. Pri avto-šoli ZŠAM je pet redno zaposlenih, v pomoč pri opravljanju vseh nalog, pa jim pomaga deset honorarnih sodelavcev. Vsi so strokovno usposobljeni, nekaj pa jih ima znanje za poučevanje bodočih voznikov vseh kategorij. Za vse tiste, ki ne vedo, zapišimo, da je sedež avto-šole ZŠAM na Titovem trgu 2, poleg delavskega doma. Tu sta dve učilnici in pisarniški prostori, kar vse skupaj prav te dni posodabljajo.

B. M.

SREČANJE ● SREČANJE

Hinko Bolha

Čeprav je bil dolgo predsednik gasilskega društva Šoštanj, letos pa je prevzel mesto podpredsednika, je na Žunkovičevem memorialu nastopil kot desetar domače tekmovalne desetine.

V delovni uniformi s starinsko čelado, z rdečim čopom ob strani, je strumno raportiral vodji tekmovanja. Le nekaj minut prej pa je v paradni uniformi v imenu organizatorja, pozdravil vse, ki so prišli na peti Žunkovičev memorial. Po tekmovanju je zopet oblekel paradno uniformo ter s podelitvijo pokalov in priznanj sklenil to edinstveno tekmovanje s starimi brizgalnami v Sloveniji. S tem njegovo delo še ni bilo končano, saj je na družabni prireditvi prevzel mesto glavnega blagajnika, kar je trajalo do štirih zjutraj.

»Pred kratkim sem šel v pokoj in sedaj bo spet več časa za gasilstvo,« je dejal v pogovoru. Ž mislimi pa že hitel na priprave na 110-letni jubilej gasilstva v Šoštanju, ki bo drugo leto. Takrat bo tudi on slavil petdesetletnico delovanja v tej humani organizaciji.

Rodil se je 20. maja 1927. leta v Šoštanju, leta 1939 pa je že pristopil v vrste gasilcev, tako kot pred njim njegov oče in še prej njegov stari oče. Skratka gre za družino, ki jim je gasilstvo v krvi.

Pri kleparskem mojstru Francu Zeliču se je Hinko izučil kleparstva in vodoinstalaterstva in ta dela kasneje opravljal kot vesten obratovodja, za kar je prejel plaketo samoupravljalca, ki mi jo je s ponosom pokazal. Številna odlikovanja in priznanja, ki jih je prejel kot gasilec, pa bi bilo kar težko našteti. Omenim naj samo, da so med njimi tudi takšna, ki si jih je »prislužil« v drugih republikah in celo v zamejstvu.

Družaben kot je, je navezal stike z ljudmi tako v poklicu, kakor tudi v gasilstvu. Danes je gasilsko društvo Šoštanj znano po Sloveniji, na Hrvaškem, pa celo v Avstriji in Zvezni republiki Nemčiji. S hrvaškim društvom iz Čazme so celo pobrateni in zelo dobro sodelujejo, prav tako tudi z gasilci iz avstrijskega mesta Spittala in Loehna v Nemčiji.

Še veliko bi lahko napisal o delovanju in udarniškem delu, ki ga je opravljal Hinko Bolha v zadnjih petdesetih letih, vendar bi bil ta prispevek preobsežen.

Najin pogovor je Hinko sklenil s poudarkom, da vseh uspehov, ki jih je dosegel kot funkcionar gasilskega društva, prav gotovo ne bi bilo, če mu pri delu ne bi bili pomagali ostali člani in žene, ki se požrtvovalno vključujejo ob vseh akcijah in prireditvah. Zato se jim Hinko najlepše zahvaljuje in si ob tem želi, da bi prihodnje leto, ob njihovi 110-letnici društva, gasilci in krajani složno pripravili proslavo tega visokega jubileja, najstarejšega gasilskega društva v Šaleški dolini.

Tudi mi jim želimo, da bi se jim želje uresničile, saj je gasilstvo pri nas tista humana organizacija, ki uživa najširšo podporo in pomoč naših delovnih ljudi.

Viktor Kojc

ANKETA

Oh, ti ljubi kruhek

Zadnja podražitev kruha je bila najbrž za marsikatero družino prav boleča. Osnovna vrsta kruha, ki mu ponekod pravijo tudi socialni, je res le po 380 dinarjev za štruco, toda dobiti jo! Peki te vrste kruha spečejo le približno 30 odstotkov.

Kako so to podražitev sprejeli velenjski potrošniki? Kaj o njej mislijo? Kaj mislijo o ravnanju s kruhom, ki ga je bilo — še ne tako daleč nazaj — povsod polno?

MANICA ŠTORMAN: »Takole naj začnem — velikokrat mi je bilo težko, ko sem videla, kako nemarno so nekateri delali s kruhom, pa vendar je ta zadnja podražitev tako velika, da si ne znam predstavljati, kako jo bodo prenesle nekatere družine. Sama dnevno kupim 60 dkg kruha, toliko ga tudi porabimo. Če ga ne pojemo do konca, ga porabim za drobtine ali pa kaj drugega. Želim si, da bi na kruh bolj pazili in ga bolj spoštovali, kot smo ga dosedaj.«

FRANJA KOROŠEC: »O kruhu sprašujete? Ja, težko je z eno pokojnino preživeti družino. Sama kupim dnevno pol kilograma kruha, največkrat polbelega, toliko ga tudi porabimo. Ampak, kupiti je treba še kaj drugega. Poleti, ko si ljudje na kakšnem vrtu še pridelajo kaj, še gre. Ne vem pa, kako bomo recimo pozimi, ko pa nam napovedujejo podražitve spet v septembru. Ne samo kruh, tudi vse drugo je drago.«

FRANC LENART: »Če po pravici povem, za ceno niti ne vem, ker kruh pri nas kupuje žena. Tri članska družina smo in dnevno kupimo pol kilograma kruha. Težko bo predvsem tam, kjer se preživljajo z eno plačo ali pokojnino. Menim pa, da smo s kruhom velikokrat grdo ravnali, spoštljivejši bi morali biti do njega.«

MARJAN JERIČ: »Pri Eri prodajamo tudi črn kruh. Vendar je pa tako, da ga več kot 30 odstotkov ne moremo dobiti iz pekarn. Če povem čisto natančno, doslej ga niti toliko nismo, mislim, da se bo sedaj izboljšalo. Dražjega kruha pa seveda lahko dobimo kolikor ga hočemo. Ljudje pa bi radi predvsem cenejši kruh, zato se v zadnjem času velikokrat pojavlja ob policah s kruhom tudi slaba volja. Ta kruh tudi kmalu poide. Nezadovoljne so predvsem popoldanske stranke.«

IVANKA ČAS: »Podražitev kruha je mojo družino precej prizadela. Dnevno pojemo kilogram in pol, tudi dva kilograma kruha. Petčlanska družina smo, trije otroci, stari 7, 9 in 14 let. Tega najcenejšega vedno tudi ne dobiš, zato je treba večkrat kupiti tudi katero drugo vrsto. Ta pa je draga. Čeprav do sedaj še nisem zračunala koliko bomo mesečno porabili za kruh, pa bo številka kar precejšnja. Ampak, to je samo kruh. Kje pa so še druge reči?«

Celjsko območje

Šentjurčani so praznovali

Bolj kot upati na pomoč od zunaj, se je treba nasloniti na lastne sile; Šentjurčani so ob spoznanju, da »zanimanje« za manj razvita območja upada, to poudarjali že nekaj let — toda težko se je nasloniti na lastne sile, če nimajo denarja in če nimajo niti enega »paradnega konja«, ki bi jih vlekel naprej. Pa tako ni čudno, če ta občina na lestvici slovenskih občin še vedno zavzema zadnje mesto.

Tudi ob 18. avgustu, ko so slavili svoj občinski praznik (osrednje slovesnosti so bile v nedeljo), niso mogli z optimizmom načrtovati nadaljni razvoj. Res je sicer, da so predvsem pri kmetijstvu zadnja leta naredili veliko (le tu je še največ ugodnosti za manj razvita območja), v industriji pa imajo premalo organizacij, ki bi lahko vlekle naprej in ki bi tudi imele tako močne perspektivne programe, da bi lahko same odpirale nove obrate. Tovrstne »pomoči« od zunaj namreč že dolgo niso bili deležni. Polletni rezultati poslovanja so sicer še dokaj ugodni — vendar je treba predvsem pri rasti izvoza (zvečanje za 41 odst.) upoštevati slabe lanske rezultate. V Šentjurju upajo, da bo sčasoma vsaj Emov tozd Kotli zavzel mesto, ki so ga od njega pričakovali ob začetku gradnje. Po nekajletnih velikih težavah je zdaj poslovanje le boljše. Z novimi programi se iz težav izvija tudi Tajfun — organizacija, ki je še kot pogodbena organizacija predstavljala zgled dela, pa je kasneje zašla v resne težave in si celo nakopala ukrep družbenega varstva. Nekaj novih programov so uvedli tudi v Alposu.

Slabše poslovanje se pozna tudi na ostalih področjih. Radi bi seveda, da bi več Šentjurčanov našlo delo v domači občini — zdaj se vozi na delo v delovne organizacije zunaj občine polovica vseh zaposlenih (največ v celjsko občino). To ne bi bilo tako slabo, če bi bil uveljavljen tolikokrat poudarjan domicilni princip. Ker tega še vedno mnogi ne spoštujejo, denar za »družbeni standard« ostaja v občinah, kjer delajo, ne pa tam kjer stanujejo.

Čeprav je občinsko praznovanje običajno priložnost, da vedreje pogledajo v prihodnje, v šentjurski občini optimizma ni veliko. Naložbeni zastoj v zadnjih petih letih se močno pozna, pa tako tudi ni prave osnove za hitrejši napredek. Tisti mali odstotki, ki jih na posameznih področjih dosegajo več kot je republiško povprečje, je seveda mnogo premalo, da bi se lahko prebila z dna republiške lestvice. Toda njim niti ne gre le za to, da se pomaknejo z zadnjega mesta: lahko so zadnji, če bi le lahko skupaj z ostalimi hitreje napredovali.

(-fk)

Industrijska pekarna Velenje

»S podražitvijo nismo ničesar zaslužili«

Nezadovoljstva je danes med delavci, občani, zelo veliko. Povzročajo jih ukrepi, ki doslej še niso pokazali svoje prave učinkovitosti, prej nasprotno. Duhove burijo vse bolj in bolj nizki osebni dohodki, da podražitev zdaj tega, drugič drugega izdelka posebej ne omenjamo. V zadnjem času je na moč aktualna kar 60 odstotna podražitev osnovne hrane, kruha. In kaj so s to podražitvijo pridobili peki sami?

V velenjski industrijski pekarni pravijo, da prav ničesar. Ob številkah so se tudi sami zgrozili, kaj šele potrošniki, ki so morali za kilogram kruha ob že tako plitkih žepih toliko globlje seči v žep. Razlogov za podražitev pravijo, imajo zelo veliko. Tako se je na primer bela moka od 760 dinarjev podražila na 1476, torej kar 94 odstotkov, polbela je prej veljala 381 sedaj 542 dinarje. Povedano z drugimi besedami je cena za kilogram slednje poskočila za 40 odstotkov, da posebej ne omenjamo podražitev ostalih surovin, ki jih peki uporabljajo; od olja, margarine do sladkorja. Kvas se je na primer v zadnjih treh mesecih podražil kar za 300 odstotkov. K vsemu prej omenjenemu je treba prišteti še plin, pekovsko energetsko surovino, katerega cena je letos prav tako pošteno poskočila. Zaradi vsega tega poudarjajo v velenjski industrijski pekarni, je podražitev večine njihovih kruhov od 53 do 60 odstotkov upravičena.

Čakajoče vrste na osnovni oziroma socialne štruce danes niso nobena redkost. Na prodajnih policah je ta le 30 odstotkov. Peki pravijo, da bi ga spekli precej več, če bi zanj dobili kolikortoliko normalno plačilo, in če bi vedeli, kdo bo kril razliko med dejansko in prodajno ceno. Za kilogram osnovnega kruha je treba odšteti 380 dinarjev, dejanska cena pa znaša 1180 dinarjev. »Menimo, da ni pošteno, da bi bili prav peki tisti, ki naj bi plačali za vse nepravilnosti, ki so pripeljale do tako nizke življenjske ravni v naši domovini.«

ZA LJUBI KRUHEK — Vrnili smo se torej celih 2.000 let nazaj, pa še pri tej vrnitvi nismo dosledni. Stari Rimljani so imeli dovolj kruha in iger in so bili zadovoljni. Mi imamo IGER preveč, KRUHA pa si marsikdo že ne more privoščiti. Dober tek!

Težki delovni pogoji so ob tem poglavje zase. Velika poletna vročina, visoka relativna vlažnost in prepih, pozimi pa velike temperaturne razlike so glavni krivec za velik odstotek bolniških izostankov in invalidskih upokojitev. Svoje prispeva seveda tudi nočno delo. Za nameček pa osebni dohodki velenjskih pekov v primerjavi z osebnimi dohodki drugih kolektivov v naši dolini zaostajajo.

In kako bo torej s ceno kruha do konca leta? Tako kot mi, tudi v velenjski industrijski pekarni upajo, da bo 60 odstotna podražitev zadnja v tem letu. Toda, že danes skoraj zagotovo lahko trdimo, da bo upanje gotovo zaman, saj so pred vrati nove podražitve sladkorja in še nekaterih drugih surovin. Žal, se morajo tudi pekarne držati ekonomskih zakonitosti, prilagajati razmeram. To pa je najlažje doseči, po mnenju tistih, ki to dovoljujejo, z dvigovanjem cen.

Mimo škarij

Sveže pleskano

Ko so pred dnevi postavili ob fasadi upravne zgradbe naše Občinske skupščine, so nekateri občani zmajevali z glavami, češ, spet gradnja neproizvodnega objekta, neproduktivna investicija in še marsikaj v zvezi s skakalnicami, kamor se iz »občine« odlično vidi.

Moramo demantirati takšna namigovanja in ugibanja, kajti šlo je le za nujni ukrep, katerega je odredil gradbeni inšpektor (?), ali pa kar vesten gospodar te hiše. S fasade so namreč odpadale težke kamnite plošče, ali pa bi lahko, s tem pa bi bila ogrožena varnost davkoplačevalcev, seveda tudi slučajnih mimoidočih in otrok.

Tako.

Po grobem izračunu so za fiksiranje plošč porabili 2744 (!) strešnih vijakov s kovinskimi sidri, izvrtali so prav toliko lukenj v kamen in sploh je bilo delo kar zahtevno. Ker nesreča nikoli ne počiva, je prav, da v tej vročini niso počivali občinarji, NON STOP pa obratuje tudi naša rubrika MIMO ŠKARIJ.

J. M.

Poslovnost: bo, ko bo, če bo

Da v začetku odpravimo morebitne nesporazume — primer o katerem pišemo, ni napad na delovno organizacijo na »dvorišču« katere se je dogajal, ker si tega ne zasluži. Niti ni napad na delavce te enote, pri kateri se je odvijal. In bog ne daj, tudi ni napad na delavko, ki ga je povzročila. Morda ga je res samo enkrat! Je pa primer, ki na tak ali drug način žal ni osamljen. V celi deželi jih je še in še in zato je bil deležen moje pozornosti.

PCP prodajalne poznate, kajne? Menda smo z njimi računali na poplavo dolarjev, mark in drugih konvertibilnih denarjev. Namenjene pa so tujcem. Njim se je treba v takšnih prodajalnah prilagoditi. Njim in njihovi poslovnosti, ne pa morda naši — bo, ko bo, če sploh bo. Če bo tako, jih ne bo. Tistih, na katere čakamo in s tistim, kar si želimo.

Zgodilo se je v petek zjutraj. Pripravljala sem prispevek za radijske poslušalce in v PCP Modnega salona sem želela zvedeti, to in ono zanimivost. Stopim torej tja. Ura je bila osem, čas, ko naj bi jo odprli. Skupaj z mano je vstopila tudi tujka. Cilj nama je isti, namen ne. Čez zaklenjena vrata pa žal ni šlo.

Potem pa je bila ura osem in pet minut, pa osem in petnajst minut, pa potem tudi osem in 25 minut, ko sva se obe naveličali postopanja pred zaklenjenimi vrati. Teh petindvajset minut čakanja bi lahko prebili tudi drugače — ob kavi recimo, ki so nama jo prijazno ponudili. Ampak, če si nekaj zapičiš v glavo, hočeš točno to in ne kave za lažje čakanje, kajne? »To se pri nas ne bi moglo zgoditi,« je skozi zobe iztisnila tujka, ko je odhajala, mislim pa, da je imela v mislih zaprte prostore PCP in ne ponujene kave.

Kje je to, kjer se to ne bi moglo zgoditi, me niti ni zanimalo. Nerodno mi je pa bilo. Čeprav pri tem nisem imela nič. Če bi imela, bi ji svoje že povedala. Kakopak. Rekla bi ji: »Seveda se pri vas ne more zgoditi. Ampak vi, draga gospa ne veste, da je morda tovarišica, ki naj bi tisto jutro odklenila vrata, prejšnji večer iz dnevnika izvedela, da imamo pri plačevanju tujih dolgov dolarske rezerve za naslednje štiri mesece. Bi gospa morda delala, če bi jih imeli pri njih?« Točno to bi jo vprašala. Mislim, da bi razumela!

Če pa ji ne bi šlo, bi ji rekla še: »Ja, draga gospa, pri nas pač nismo vajeni zgodnjih tujcev in se lahko pri odpiralnem času takšnih trgovin ravnamo po svojem bioritmu. To ni trgovina s kruhom, ki jo odpremo za domače potrošnike točno ob določenem času. Pač poznamo naše navade.« Tako bi ji rekla. Ja.

Če še to ne bi pomagalo, potem bi ji povedala, da je treba pri nas še v banko, pa še po kakšnih drugih opravkih. Se naj mar delavec v združenem delu zato dvigne prej? Kje je pa to videla? Morda pri njih?

Če pa je z vsemi temi primeri še ne bi mogla prepričati, potem ji tako ni pomoči. Samo zaprosila bi jo, to bi si menda ja zapomnila, naj za božjo voljo, ko bo prišla domov nikar ne razlaga pri vseh sosedih, kaj se ji je zgodilo. Saj se ji je samo enkrat. Enkrat je pa nobenkrat. Gospa pa bo seveda prihodnjič postrežena točno ob osmih. Če bo sploh še kdaj prišla.

Dogodek je samo primer. Morda se je zgodil samo enkrat. Če se ni, so ga do danes verjetno že razčistili. Priča mu nisem bila samo jaz.

M. Krstič-Planinc

Ko-ko koruza

Ko sem prebrala v Našem času reklamni oglas za prodajo kokoši, sem si v trenutku napravila kalkulacijo . . . toliko kg kurjega mesa, tolko jajc, računica bo, če ne računam svojega dela, še zaslužek mora biti. Ko sem kupila kokoši, so bile takšne, kot bi bile v taborišču. Zato sem sklenila, da jim nudim nekaj tednov »intenzivno nego«. Takoj sem napravila sanacijski načrt. Najprej pa raziskavo tržišča za nakup koruze. V Semenarni v Titovem Velenju so jo imeli po 470.—/kg, pri Emona Košaki 385.—/kg, Era Vinska Gora 430.— kg in Era Stara vas 410.—/kg. Študijo sem prekinila in kupila v Mislinji koruzni zdrob po 30 % nižji ceni kot vse prej naštete cene. Tako sem prišla do zaključka. Najboljši zaslužek je, če temeljito obdelaš velenjsko borzo (beri = jugoslovansko) in nato sploh ne kupiš. V tem primeru pa le še pozdrav in ko-ko-dajs.

Genovefa J.

Po avtentičnem dogodku: Jože Miklavc

Poletna vročica

Klic v sili

Radio je postal naš vsakdanji sopotnik, saj brez aktualnih informacij človek ne deluje poslovno in intelektualno, brez glasbe pa je življenje pusto. Radio smo si že znali tako približati, da se oglaša od prve budnice do pozne nočne ure, ko ležemo, takorekoč z njim. Marsikomu je radio nepogrešljiv službeni tovariš, kajti z razburljivimi novicami prebuja, druge pa celo uspava. Seveda je radio tudi v službi javnih služb in uradnih oseb, ki imajo sistem medsebojnega ter obveščanja občanov in državljanov naravnan tako, da ga morajo vsi ti poslušati takorekoč nonstop. In ga.

Pred časom mi je nekako uspelo preštrikati domače, da grem službeno za nekaj dni po naši lepi domovini. Ker bi me naj pot zanesla skoraj do morja, se bom pač zadržala dan dva, da bi obudila spomine na glavni dopust, ki je že v pozabi. No, pozabila pa sem povedati domačim, da ne potujem povsem sama. Vedeli so le, da potujem v zvezi z delom. Da bodo malo pogrešali skrbno mamicino roko in da že komaj čakajo, da pridem nazaj, so še dejali in adijo, papaa.

V službi sem na hitro povedala, da imam dopust, zaklenila svoje predale in omaro in pustila sodelavke v ugankah. Takole, zdaj si pa kar mislite, kartico vam že pošljem za firbec . . . in že sem pozabljala na delovni utrip. Potovanje je bila romanca, polna glasbe, brezskrbnih kavic, osvežilnih napitkov, kopanja, plesa in sladkosti, ki jim ni blizu še najboljši sladoled. »Službeno« je bilo docela »zasebno« in prvi trije dnevi so kar utonili v sanjarjenju. Nenadoma, kot z jasnega pa je treščilo v mojo avaturistično razpoloženje. Ko sva se z mojim Novim Dragim peljala iz Poreča proti Umagu, je med prijetno glasbo našega Vala 202 napovedovalka za trenutek prekinila oddajo, da je posredovala . . . KLIC V SILI, klic v sili! Skozi možgane mi je prešinilo in še preden sem skušala odvrniti pozornost od vsebine, je skozi eter prerezalo kot britev. **Moje ime . ..** ki trenutno potuje nekje ob obali, naj se takoj vrne domov. »Kaj res, si slišal Viktor, si . . .« spet so ponovili vsebino klica v sili in kot na dlani je bilo, da gre ZAME. Avto se je ustavil in v nemen brezupu sva strmela v razbeljeno cesto pred nama. Ljubijezus, pa prav zdaj . . . ja, kaj se je zgodilo . . . otroci, mož, starši . . . takoj, takoj moram domov. DOMOV!

Tistih nekaj ur grizenja nohtov z eno dvojno kavo je minevalo počasi, čeprav je šofer vozil blazno. Tudi njemu je bilo grozljivo. Oba sva odpotovala inkognito, zdaj pa tole . . .

Polmrtva sem se pripeljala s taksijem zadnjih nekaj kilometrov in dihala nisem več. Bala sem se vsakega podatka, vedela sem, da je nekaj groznega. Telefonirati nisem hotela že prej, prav zaradi groznega občutka, črne slutnje. Prekleto!

Doma so me pričakali pol smeje in skoraj sem padla skupaj. Kaj je zdaj to? Nobenih solz, črnih gvantov, groze. Nežen možev poljub za dobrodošlico in vse je bilo jasno. Služba, služba me je izdala. Prekleto!

Vse se je kaj hitro pojasnilo. V službi sem zaklenila dokumente, ki so bili strateško važni za delo. Poklicali so domov in od soproga izvedeli, da sem službeno odsotna. Potem so angažirali radio in . . . kaj zdaj. Služba družbenega knjigovodstva, ki je bila na rutinskem obisku, je zahtevala podatke in potne naloge za NEKOGA in ker je bilo to ravno »nekje pod mojimi ključi«, sem jo dobila. Izkušnjo več.

»J«

Pravilna rešitev: skrak, Klara, Robič, Gorica, atona, Ahmatova, strel, votek, ravs, kid, no, krat, očitek, ato, sekira, mk, Kan, ng, astra, Osten, Kiril, Skate, Sjas, Ita, in, Anton, Lika, Sora, Arad

Nagrajenci:
1. nagrada: 5.000.— din — **Fani Sovinšek**, Gornji grad 34, 63342 Gornji grad
2. nagrada: 3.000.— din — **Gregor Rupnik**, Šercerjeva 10, 63325 Šoštanj
3. nagrada: 3.000.— din — **Majda Pungertnik**, Plešivec 42/a, 63320 Titovo Velenje

Poletna nagradna križanka 7

Rešitev »Poletne nagradne križanke 7«, pošljite do ponedeljka, 29. avgusta, na naslov: Uredništvo Našega Časa, 63320 Titovo Velenje, Foitova 10, s pripisom »Poletna nagradna križanka 7«.
Med reševalci bomo z žrebom razdelili tri denarne nagrade, in sicer: prva nagrada 5.000 din, druga in tretja nagrada 3.000 din.

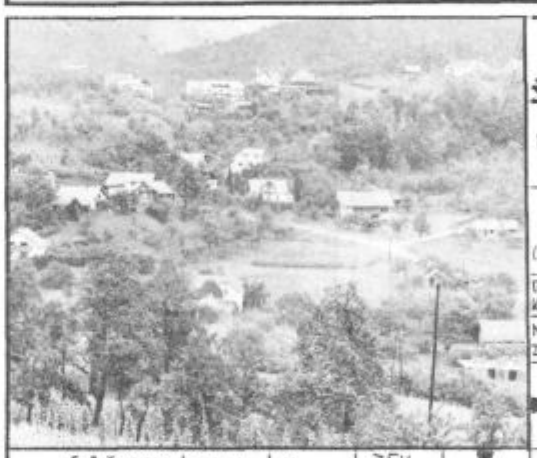

NAŠ ČAS | RUDNIK SOLI V BOSNI | TRGOV. POPUST | GORA V KARAVANKAH | NADARJENOST | OKR. IME LADJARJA ONASSISA
RAKEV
KMET, ORAČ (ZASTAR.)
IT. MESTO V KAMPANJI
MESTO V ZAH. SREMU
VELIKO GODALO

NAŠ ČAS | ŠVICAR. SMUČARKA (ZOE) | PRINAŠANJE SREČE | ŽVIC. KANTON | ZEV / KANADSKI POPEVKAR (PAUL) | NIKOLAJ KOPERNIK / VELETOK V SIBIRIJI
ANGL. FILMSKI IGRALEC (TREVOR) | VDOLBINICA ZA RAZSVETLJAVO | ETIOPSKI PL. NAZIV / EDVARD KOCBEK
POLOŽAJI V JOGI U-GODNI ZA MEDIT. | RUSKI REVOLUCIONAR
MEJNA REKA MED SZ IRANOM IN TURČIJO | SL. MOJSTER GOJA / ČASTILEC IKON
POMIRJEVALO | DARILO / RADOVAN GOBEC
NAŠ ČAS | ČUFAR TONE / DRŽAVA V ZDA | GLINASTO GLASBILO / IVAN CANKAR
KARL ERBEN | IGRALEC BAN / JAPON. POLITIK | GOMILA / NEPRIJETNA ZADEVA
ARABSKI ZDRAVNIK IN FILOZOF (IBN SINA) | AVTOR KRIŽANKE R. NOČ | SARAJEVO / CHAPLINOVA VDOVA
SAMICA JAKA | OKRASEK NA KAPI / INDONEZ. BAHIST | SOVJ. BIR. PEVEC / IT. VELETOK (PO)
ŽITNA BOLEZEN | SKLADIŠČE, ODLAGALIŠČE | ANTE KOVAČIĆ | TOMAŽ HREN
VRSTA ŽITARICE | SOL URANSKE KISLINE
IGRALEC CONNERY | GORATA POKRAJINA V KA ŠMIRJU

Šaleški Kilimanjaro 1988

SEDAJ JE KILIMANJARO ŽE MIMO,
V MENI OSTAJA LE KOT PRAZNINA,
KOT MISEL NA KONEC, KI SI GA
NIKOLI NE ŽELIM, KER PREVEČ LJUBIM ŽIVLJENJE!
A TU SO ŠE DRUGI CILJI, NOVE ZGODBE,
KOT ŠIŠA PANGMA, MONGOLSKI ALTAJ, ALI PA
KAJ DRUGEGA IZ OBSEŽNEGA NEKORISTNEGA SVETA.

Alpinistično odpravo na afriški Kilimanjaro smo imeli šaleški alpinisti v načrtu že v letu 1987, pa smo jo morali zaradi materialnih težav prestaviti v letošnjo sezono.

Tako je po celem kupu zapletov 21. julija odšla na pot skupina 16 šaleških alpinistov in planincev.

V odpravi so sodelovali: Ivo Avberšek, Marko Lihteneker, Silvo Cerjak, Tone Vovk, Leon Verdnik, Marjan Ostruh, Grega Justin, Zdenko Cigljar, Rok Preložnik, Aleš Lipnik, Matjaž in Andrej Podvratnik, Bojan Jezernik, Iztok Hrastel, Milan Kretič in vodja Ivč Kotnik.

Naslednji dan po odhodu iz domovine smo bili že pod goro, kamor smo prispeli preko Pariza in Nairobija. Tanzanijcem so Angleži zgradili letališče pod samim Kilimanjarom in tudi za to smo jim hvaležni. Tako smo rešeni tanzanijskih cest, po katerih dobiš med vožnjo gotovo vsaj pretres možganov. Domačinov pa tudi to ne moti. No, pa o tem kasneje.

Že na letališču se spoznamo s tanzanijskim tržnim gospodarjenjem. Domačinom spet ni jasno, da nismo ameriški turisti, ki pristanejo na vsako njihovo do skrajnosti novito ceno. Začno se pogajanja, navidezna nezainteresiranost, mirni živci in potem se z dvema razpadlima kombijema le odpeljemo pod goro. Naš šofer je tako črn kot oglje, na vročem soncu pa se sveti kot da bi bil poliran. Diši po dimu in kot večina črncev v Tanzaniji, kar naprej godrnja, da še ni nič jedel! Ko mu razložim, da smo še mi glede hrane ta dan tudi več ali manj nedolžni, se malce umiri. Potem nas gnjavi le še za menjavo denarja. Pri tem pa je veliko bolj previden, saj imam občutek, da se boji še svojega glasu. Pa tudi tu ni uspešen, saj iz previdnosti ne menjamo. Najprej se moramo dobro informirati, kakšen je črni tečaj njihovega šilinga.

Uradno menjavo in prve podkupnine pa tako že poznamo iz carine, ki smo jo opravili na letališču.

Ker smo beli, smo za črnce velika zanimivost. Za nami se ne ozirajo le Masaji, ki so že na prvi pogled nekaj posebnega. Ne vem ali so ošabni ali ponosni ali pa oboje!?

Zaman se oziram in iščem Hemingwayevo Afriko, ne vem, morda jo bom zagledal šele pozneje!

Najbrž sem še preveč pod vtisom, da nas hoče vsak domačin ogoljufati ali vsaj iztisniti kaj iz nas. Najslastnejši so dolarji, veljajo pa seveda tudi njihovi šilingi, ki imajo prav tako kot oni sami, duh po dimu, ali pa filmi, oprema, obleka in hrana.

Na Kilimanjaro vodi več normalnih poti, ki pa se pod vrhom, približno 5000 metrov visoko na sedlu med Kibu-jem in Mawenzijem večinoma združijo v eno drčo vulkanskega šodra in pepela, ki te pelje na rob več kot dva kilometra širokega kraterja! Mi bomo odšli pod steno po poti Marangu, ki se začne približno 1800 metrov nad morjem. Tu je tudi vhod v nacionalni park, ki ga dan in noč stražijo oboroženi čuvaji. Vzpon na Kilimanjaro bo treba plačati v dolarjih, tu njihovi šilingi odpovedo. Ker tako velikih skupin kot je naša le nimajo vsak dan, so tudi poganja o plačilu temu primerna. Kar precej časa mine, da se pomirijo z dejstvom, da ne rabimo nosačev. Vsilijo nam vodiča, a ko ugotovi, da gremo plezat, se umakne. Šele četrti se malo spozna na alpinizem in plezanje na Kilimanjaru. Tudi ta hoče nosače, če ne več, vsaj zase. Ko mu razložim, da sam nosim svoj nahrbtnik, se sprijazni in potem odidemo skozi vlažno džunglo proti gori.

Olajšani smo za več kot 2200 ameriških dolarjev, kolikor znašajo takse za predvidenih pet dni bivanja na gori. Za vsak naslednji dan bomo morali doplačati še po 45 dolarjev na osebo. Sedaj nam je že kristalno jasno zakaj je tukaj tako malo alpinistov.

Za toliko denarja gre človek lahko že v Himalajo ali v Ande! Res pa je tudi, da tam ni Kilimanjara, ki pa je tudi doživetje.

Tudi na Kilimanjaru strmina noče popustiti

Njen konjiček je tek

Ljudje smo si različni. In tako si vsak po svoje izbere tudi svojo dejavnost, s katero izkoristi prosti čas. Nekateri imajo več časa, drugi manj.

Tako je Marija Krivec, delavka v tozdu Zamrzovalna in hladilna tehnika v Gorenju Gospodinjski aparati, svoj prosti čas namenila teku. Vendar pa Marija prostega časa skorajda ne pozna. Dopoldne ali popoldne je na delu, preostali čas pa mora prijeti za delo tudi doma.

»Saj, ko bi bila v mestu, bi bilo drugače. Vsak dan bi trenirala. Tako pa si moram čas za tek enostavno vzeti in ostanejo vnemar druga opravila, ki me pa vseeno počakajo.«

Marija se na delo v Gorenje vozi iz Slovenskih Konjic, kljub temu pa se je predala tekom na dolge proge. Marljiva je, vztrajna, zato tudi uspehi pridejo.

Letos se je 17. aprila udeležila teka OF v Titovem Velenju in med članicami dosegla 4. mesto. Progo okrog Jezera, dolgo 12 km, je pretekla v času 59.35. Že 1. maja je zmagala na teku na 10 km v Radljah ob Dravi (čas 53,22 na 10 km). Na 20 km dolgem gozdnem teku v Mislinji je bila 3., za to težavno progo je porabila 2 uri 10 min. in 12 sek. Ob dnevu mladosti se je udeležila tradicionalnega partizanskega marša v Kumrovcu in v skupni ženski konkurenci dosegla 28. mesto s časom 59 minut na 12 km dolgi progi.

Janez Sterkuš, foto V. Jerčič

Astronomski stanovanjski humor

Meter strehe nad glavo je — čista astronomija. Še zvezde na nebu se ne nasmehnejo, če jim omenite celih dvesto starih milijončkov, in več, za kvadratni meter. In kaj potem? Veste kaj? V računu za ključe enosobnega stanovanja upoštevajte štirideset let delovne dobe, odrecite se krojaču, čevljarju, frizerju, polnemu krožniku, obisku kina, kavici s kislo vodo v kavarni, letovanju, praznovanju rojstnega dne... Pa vendar, tudi ob vseh teh odrekanjih, se vam bo podnajemništvo zataknilo v grlu.

Ker tudi mnogi mini-mini spiski prosilcev za stanovanje odhajajo predčasno v pokoj, vam dajem napotnico za lastno stanovanjsko analizo. Torej, kaj kdo misli in govori o omenjeni astronomiji za kvadratno kvadratni meter.

SAMSKI: V samski sobi povsod kaplja, skozi strop curlja dež, kaplja kanalizacija — le mojim možnostim je nekdo zaprl curek;

GOSPODARSTVENIK: Do večjega maksimuma se še prebijem, toda stanovanje v mestu ni navadna solata. Izogibajte se semena za ceno — kvadrata;

ODDAJALKA SOB: Zakaj me ljudje napadajo, ker kvadratne metre oddajam za devize? Saj ponujam nekaj tudi za dinarje — shrambo oddajam na centimetre;

ABSOLVENT: Ne splača se mi diplomirati z desetico. Še delovne knjige nisem dobil, pa sem kvadratni meter že zdavnaj absolviral s stotico;

MLADA ZAKONCA: Že zdavnaj bi imela priraščaj, posebno, če bi bila inflacija — na rezervni klopi;

DELAVEC V TRETJI IZMENI: Košček stanovanja — dvesto milijonov? Nehajte! Dovolj je mrzlih tušev, dajte nam — toplo malico;

ATEIST: Nikoli nisem mislil, da bom predsednika stanovanjske komisije gledal kot ikono. Odkar pa se moje točke ekspresno topijo, mi ostane le ena možnost — da se pokrižam;

PODNAJEMNIK, LJUBITELJ FILMOV: V naši stanovanjski izgradnji gospodarita Hitchock in Agatha Cristie. Sicer pa že pogled na cene na tržnici ali v izložbi budi — strah in grozo;

LEKARNAR: Le kje je zdravilo za stanovanjsko izgradnjo? Morda so to, kot za naše prazne police, prave injekcije — devize;

DELEGAT: Na seji lahko zagotovimo večino, celo stališča lahko uskladimo. Samo, kako naj ljudje v moji bazi s praznimi kuvertami in izpraznjenimi skladi uskladijo — stanovanjske kredite.

P. S.

Humoristični športni pregled

Naše cene so kot kladivo... Vedno se ti zaradi njih zavrti v glavi;

Življenje se razlikuje od športne napovedi. Ni namreč najboljša napoved — z ničlami v sredini;

Moj šef je kot lovski sodnik: za vsako njegovo oceno je — pika;

Kaže, da se delavski športi končujejo z boksom. Sredstva delavcev so namreč že v — nokdaunu;

Zavili so ga v rumene in rdeče kartone. Vrnil jim je tako, da je klubsko blagajno zavil v — črno;

Z dnevi postaja tenis vse bolj množičen šport. Vse bolj nam koristi taktika — jaz tebi, ti meni;

To je šele velemojster: igra simultanko z vso organizacijo združenega dela;

Je plavanje dokončno postalo sestavni del našega osebnega standarda? Zamahneš kakorkoli hočeš, nikdar ne boš izplaval — na plačilnem seznamu;

Športni ribiči, napočil je vaš čas. Po otoplitvi je za majhne ribe — vse več lukenj;

Mečevanje je kot življenje: včasih je treba stopiti korak, dva nazaj, da si omogočiš — zadetek;

Ob vseh skrojenih rezultatih v našem športu se še čudimo — kratkim rokavom;

Pritožuje se ljubitelj avto-moto športa, ker so se podražile tudi pnevmatike. Nič presenetljivega — napihnjene stvari najvišje skačejo;

P. S.

Pisma bralcev

Čudne finance

Gradnja čistilne naprave na reki Paki v Šoštanju je stekla. Pa že berem v časopisu o stokanju za denar. Res za to čistilno napravo se je že toliko pisalo o denarju, da ga namreč ni dovolj, da me je skoraj kap, ko sem prebrala v NEDELJSKEM DNEVNIKU z dne 17. julija 1988 bahanje Velenjčanov, da bodo zgradili še 100-metrsko skakalnico in še in še. Nikakršnega stokanja o denarju. Tudi se mi svetlika, zakaj so pred meseci dobili delavci SO T. VELENJE samo ostanek prispevkov osebnih dohodkov. V velenjski občini so bili namreč prispevki na OD in dohodek nekaj odstotkov višji od izplačanega netto osebnega dohodka. Morda pa le ima kakšno povezavo tak obračun z financami skakalnice. Mogla je biti za vsako ceno nared do zamišljenega datuma in ne vem, če ni komu v glavo stopilo, da se že govori o visokih financiranjih, prav gotovo pa denar ni vprašanje.

Paka pa teče onesnažena naprej in gradnja na čistilni napravi mora biti dokončana. To ni bahaški zahtevek, to je nuja. V krajevni skupnosti Gorenje in Šmartno ob Paki imamo namreč zajetje pitne vode kakih 100 metrov od Pake. Okrog so tudi Erina polja z vsemi strupi poškropljena. Tako, da tista voda, ki priteče iz položnega terena nikakor ni bolj zdrava od Pake. Da v Paki ne živijo več ribe in ostala flora in fauna, je dovolj zgovoren dokaz, da je Paka skrajno nevaren vir pitne vode, saj je med reko in zajetjem borih sto metrov zemlje, ki naj bi veljala za filter. Toda stari rek, da se voda očisti, če preteče čez deset kamnov, nikakor ne drži več.

Da pa je mera še bolj polna, se izlivajo vse odplake brez čistilne naprave iz tovarne KERAMIKA Gorenje v Pako, to je kilometer pred zajetjem. Točno se vidi v Paki, kje priteče v že tako črno vodo rumenkasto gosta voda iz tovarniškega kanala. Ironija, da v teh časih, ko vsi težimo za čistim okoljem, tako dobro stoječa tovarna ne da nič na prizadevnost ljudi. Sicer so pa o tem seznanjeni tudi na SO Velenje — Komite za varstvo okolja. Paka tu pri nas tako smrdi, da je kar škoda, da ne teče v obratni smeri. Prepričana sem, da bi že delovala čistilna naprava, saj bi v nasprotnem primeru morali smučarji poleg ostalih rekvizitov nositi tudi plinske maske.

Že zato bi malo pozabili na smučarske skakalnice in dajali denar tja, kjer je veliko bolj potreben. Jaz nisem proti smučanju. Ne! Saj jih v zimskih mesecih tudi gmotno podpiramo, vendar tako onesnažena občina, kot je naša, bi morala dati prednost čistilnim napravam, oziroma zdravju ljudi.

Zdaj pa k vprašanjem, ki terjajo odgovor:

1. Ali lahko prizadeti v naših krajevnih skupnostih računamo na neprekinjeno gradnjo čistilne naprave, ki je za nas neobhodno potrebna iz zdravstvenih razlogov in bo zgrajena prej, preden bo vse tisto na grajskem hribu, o čemer so pisali v NEDELJSKEM DNEVNIKU?

2. Ali bo komite za varstvo okolja že enkrat zahteval od KERAMIKE v Gorenju popravilo stare čistilne naprave ali zgraditev nove?

Marinka Obu
Gorenje

Noči, noči, noči . . .

»Križana gora,« mi je dejal te dni sosed.« Grozno, grozno te noči. Hodim, sanjam, ponočujem, se premetavam, . . .«

— Ja, kaj pa je narobe. O čem sanjaš, vprašam.

»Pa o nočeh,« odgovori.

— Kako o nočeh? sem znova radoveden.

»Ja, čisto so mi zmešale moj življenjski bioritem,« pojasnjuje. Noč, noč, noč, . ., Portoroška noč, Noč ob jezeru, Topolška noč, Gasilska noč, Kuharska noč, Noč pod lipco, Šoštanjska noč . . .«

— Ja, vraga, kdaj pa potem spiš? nadaljujem.

»Ah, dopoldne na šihtu malce zatisnem oči. Še sreča, da je šef že nekaj časa na dopustu.

-VOS-

Rezmanova Licentia Poetica

Po tem, ko se je starosta velenjskih literatov Peter Rezman nekoliko užaljeno in malo bolj sumničavo s člankom »Obrabljeni pesniki« oglasil na prispevek Melite Berzelak pod naslovom »Zlorabili Mlinarca«, se nam zdi, da se lahko v razpravo vključi tudi Kulturni center Ivan Napotnik kot organizator »sporne« prireditve.

Mlado novinarko, ki je (v dokaz svojega poguma?) uporabila dokaj vulgaren naslov, smemo brščas poučiti, da naj se dogodka o katerem piše tudi udeleži (stavek: »Poslušalci na to baje niso reagirali«, dokazuje, da je na nastopu ni bilo), oziroma, da naj preden z vso mladostno ihto udari po nekom, podatke vsaj preveri. Če bi bila tovarišica dobro poučena za kakšen nastop gre, bi lahko bil njen članček še kar v redu »kisla kumarica«. Še več, v prostoru bi s svojim pisanjem celo prispevala k stvari za katero je šlo tudi pesnikom in s tem bi konec koncev lahko dokazala svojo (novinarsko) angažiranost. Žal pa so v tem trenutku, ko je Naš čas izšel, njene misli postale za bralce edina »resnica«. In po tej »resnici« so pesniki domišljavi, narcisoidni lumpi, ki Mlinarca v odmoru nadomeščajo in celo »zlorabijo«. Melita Berzelak niti z besedo ne omeni kakšen namen je imel nastop velenjskih literatov — kar pa je seveda bistvo vsega. Seveda ne omeni, ker ne ve! Ker je ni bilo tam! Če bi tam bila, bi vedela, da literati in z njimi občinstvo (ob predlagani minuti molka jih je samo peščica obsedela) izkazujejo solidarnost z obtoženimi v »ljubljanskem procesu«.

ODMEVI

Resnica (brez natekovajev) o »Zlorabi Mlinarca« pa je natanko takšna: Velenjski literati so se odločili za nastop v podporo obtoženim v Ljubljani in skupno smo ugotovili, da bi bila dobra priložnost za to odmor v nastopu D. Mlinarca v okviru velenjskih poletnih kulturnih prireditev (zaradi obiskovalcev, prostora, ozvočenja), če bi se seveda Mlinarec s tem strinjal. Nastop literatov ni bil posebej prijavljen pri ustreznih organih (časovna stiska), za kar je seveda odgovornost prevzel poslovodni organ organizatorja (ne literati), ki je nastop odobril. Mlinarec se je z literarnim vložkom strinjal s časovno omejitvijo do pol ure. Še več, celo med prvimi se je podpisal v podporo Odboru za zaščito pravic obtoženih v Ljubljani! V odmoru so literati razložili smisel nastopa, ter predlagali minuto molka v podporo obtoženim. Kdor je želel se je temu tudi odzval — kot rečeno: obsedela je le peščica obiskovalcev. Da so pesniki ljudje, ki pogosto nimajo občutka za realnost je verjetno čista resnica, zato se tudi tokrat niso organizirali tako, da bi njihov nastop ostal v okviru pol ure. S tem so občinstvu odvzeli nekaj sladb zvezde večera Mlinarca, ki je profesionalec in je temu ustrezno tudi reagiral, brez jeze in hude krvi — nastop je končal ob uri, ki je bila za to določena. Literati so ga vsekakor polomili, organizatorja so z dolgoveznostjo spravili v zadrego tako pred gledalci, kot pred Mlinarcem, ki mu je bil dogovorjeni honorar (kljub skrajšanem nastopu) v celoti izplačan. Organizator bi imel pravico od literatov zahtevati denarno nadomestilo za nastalo škodo — vendar — nastop literatov je bil ob siceršnji nerazumljivi in popolni indolentnosti Velenja (tudi Našega časa) do ljubljanskega procesa, edini znak, da tudi v tem prostoru čutimo potrebo po iskanju višjih oblik demokracije. In v tem primeru je cilj absolutno opravičeval sredstva! Vsej »licentii poetici« navkljub, pa se bodo literati odslej morali pogovarjati s Kulturnim centrom na ravni krutega, realnega profesionalizma, ki za njihove lebdeče misli ni najbolj primeren, v končni fazi pa edini ustreza temu, da bodo družbena sredstva oplemenitena na najboljši način.

Rezmanov občutek, da literatov v občini nihče ne podpira in vzpodbuja (»tudi tisti, ki smo za to plačani«), se spreminja že v pravo preganjavico — za vsakim vogalom prežijo neznanci na nedolžne pesnike in jim očitajo domišljavost, nesposobnost, majhnost itd — skorajda prava specialna vojna proti (kot sam vljudno priznava med sabo sprtim) literatom. Nosilcev te specialne vojne pa Rezman ne razkrinka, čeprav je sicer že nekajkrat dokazal, da ima vse organe, ki pritičejo pravemu moškemu. Nosilci specialne vojne (pisanje daje slutiti, da je med njimi tudi Kulturni center) so po Rezmanovem mnenju celo naročili »protiliterarni« članek v Našem času. Ni kaj — prava kriminalka. Žrtev je znana (literati), orožje evidentno (članek), storilci pa so tisti, ki so članek naročili — vendar Rezman ne da imen, da bo kriminalka daljša, bolj napeta, da bo bralec lahko občutil vso naslado ob negotovem razpletu.

Vse to, dragi tovariš Peter, je ali slaboumni scenarij poceni krimiča, ali pa zelo, zelo grdo podtikanje, ki ni vredno tvojega imena.

Torej, če velja drugo, pridi tovariš Peter z imeni sovražnikov literatov na plan, z imenom in priimkom napiši, kdo je naročil članek v Našem času. Skupaj pa zaprosimo tudi uredništvo, da napiše svoje o objavi neizpodbitno neobjektivnega članka »Zlorabili Mlinarca«.

In še nasvet Peter: Licentio poetico prihrani raje za svoje literarno ustvarjanje! Lep pozdrav.

Vlado Vrbič, za organizatorja

DVIGNJENI ZASTOR 97

Neoporečna aktivnost

Piše: Vane Gošnik

»Nikoli se ne prepiraj z norcem, saj prisotni morda ne bi opazili razlike«

(Murphy)

Piše: Vane GOŠNIK

Če se bodo stvari v naši državi (uganili ste, mislim na Jugoslavijo in ne le na Slovenijo) odvijale po najboljšem od možnih scenarijev, potem si lahko v relativno kratkem času obetamo življenje v pravni državi. Stroka in celo del politike sta (že) spoznali, da je vzpostavitev njenih temeljnih principov celo predpogoj za vse druge svete cilje, ki jih nameravamo doseči. Tudi gospodarski razvoj, tehnološki preboj, enakopravnejše vključevanje v mednarodne trgovinske tokove ipd. Samo po sebi je razumljivo, da bo takrat tudi znanje zaseglo tisto mesto v hierarhiji družbenih vrednot in praks, ki mu v urejeni in moderni državi gre. Postalo bo pomembnejše od surovinskih resursov, finančnega kapitala . . . in tudi od ideologij/e.

Seveda brez sprememb v glavah ljudi ne bo šlo. Morda bo to doseči še najtežje, saj so se na naših podstrešjih zaredili atavizmi, blokade in smešna servilnost. Lep dokaz, da blebetanja o pomenu znanja ni mogoče preseči s samim blebetanjem, najdemo v zadnji številki Našega časa, na strani, kjer se pojavljajo razpisi za delovna mesta.

Kaj menite, kako bi osnovnošolec, gimnazijalec, delavec, direktor, študent ali politik odgovorili na vprašanje, katera je najpomembnejša lastnost, ki jo mora imeti kandidat za vodjo razvojnega sektorja v neki firmi? Prepričan sem, da bi vsi kot eden začeli z znanjem, strokovnostjo in vodstvenimi sposobnostim. Ne dvomim, da bi podobno odgovorila tudi večina zaposlenih v velenjski komunalni organizaciji VEKOS. Pravim govorila, saj takrat ko gre zares, vrag odnese šalo. Kdo ve odkod na površje vedno znova priplavajo kriteriji, ki imajo z verbalnimi zaklinjanji malo skupnega, veliko pa z duhom realsocializma s stalinističnimi reminiscencami. Zanj pa je vedno in v vsakem primeru na prvem mestu lojalnost kandidata, pripravljenost izpolnjevati ukaze, poslušnost, pomanjkanje samoiniciativnosti, biciklizem. V našem primeru nič ne pomaga dejstvo, da ob znanih ekoloških problemih v velenjski občini tudi (ali predvsem) na komunalnem področju potrebujemo strokovnjake, pogumne, razgledane in sposobne ljudi, ki bodo voljni tudi (z argumenti seveda) oporekati izsiljenim, premalo domišljenim in volunterskim odločitvam. Le nekaj primerov v potrditev tega (da potrebujemo strokovnjake) naj naštejem: gradnja centralne čistilne naprave, ustrezno odlaganje komunalnih in posebnih industrijskih odpadkov, racionalna raba toplotne energije in tehnološke vode, reciklaža komunalnih in industrijskih odpadkov ipd.

Po vsem povedanem bralci seveda ne boste presenečeni nad skrivnostjo, ki vam jo bom izdal. Tisti, ki bo kandidiral za vodjo programsko razvojnega sektorja DSSS v delovni organizaciji VEKOS, bo moral izpolnjevati 8 pogojev, vendar najprej prva dva: da je **moralno-politično primeren** in da je **družbeno-politično aktiven.** Vse ostale zahteve (organizacijske in vodstvene sposobnosti, znanje tujega jezika, program razvoja itd.) bodo morale biti podrejene prvima dvema. Toda četudi bi bile enakopravne, bi strokovno podkovan kandidat ne mogel biti izbran, če bi bil moralno-politično neprimeren. In kaj ta neprimernost pomeni, kako se dokazuje in meri? Odgovorov na ta vprašanja ni! Pojem je namreč izpraznjen, v preteklosti pa je služil izključno temu, da je iz kandidacijskih postopkov (in že pred njimi) izločal **nekonformne in neoportunistične, toda strokovno običajno nadpoprečno sposobne ljudi.** Zato danes seveda smo kjer smo. S tem »kriterijem« je bilo mogoče izločiti malone vsakega kandidata, ki ni bil po meri tovarniških, lokalnih ali katerih drugih oblasti. Oziroma drugače: »dokazilo« o takšni neoporečnosti je firmi zagotavljalo, da s politiko ne bo imela problemov, saj je kandidat gotovo izrazito apolitičen, lojalen in »neproblematičen«. Najbolj preprosto in pogosto je bil izločilen element kar članstvo v partiji in od tod tudi nekdanji »zakon«, da brez tega (profesionalne) kariere ni mogoče delati. Da je ta kriterij v nasprotju s človečanskimi pravicami in tudi z našo ustavo je pred leti spoznalo tudi Ustavno sodišče SFRJ, ki je njegovo uporabo **prepovedalo.** Vsega tega v naši delovni organizaciji seveda ne vedo, toda to ne spremeni dejstva, da je objavljeni razpis neveljaven in da bi ga (ga bodo?) morali ponoviti

Druga zahteva (da je kandidat družbeno-politično aktiven) je navidez manj problematična, vendar omogoča še bolj plastično dojeti profil našega pričakovanega kandidata. Odveč je govoriti o tem, da hipernormiranost in blazno učinkovit način demokratičnega vladanja v naši deželi skoraj vsakomur omogoča, da se legitimira kot družbeno in politično aktiven subjekt ali objekt. Najdite mi enega samega polnoletnega človeka, ki nima niti ene funkcije, bi lahko zapel z znanim mislecem, pa bomo obrnili svet! In prav v tem grmu leži zajec! Družbeno-politična aktivnost se namreč v praksi meri predvsem (ali izključno) s številom in pomembnostjo »družbenopolitičnih« funkcij, ki jih kandidat ima ali jih je imel. Nikakor in nikoli se seveda ne meri z rezultati njegovega dela na teh funkcijah. Prednost ima torej tisti kandidat, ki je »nosilec« večih (in više rangiranih) funkcij. Zdaj pa bodimo praktični še mi in se vprašajmo, kako lahko človek, ki pozornost venomer usmerja od ene k drugi funkciji, od enega k drugemu resničnemu ali namišljenemu družbenemu problemu, ki hodi s sestanka na sestanek . . . uspešno sledi dosežkom na svojem ožjem profesionalnem področju? Nikakor, jasno! Za to enostavno nima niti volje niti časa, stroki pa je običajno že davno moral dati slovo, saj se je spremenil v (slabega) neprofesionalega politika. To seveda ni njegova krivda, ampak krivda našega političnega sistema, ki še vedno hoče in želi promovirati natančno takšne ljudi in ki mu pojem družbene in politične aktivnosti pomeni zgolj članstvo v »družbenopolitičnih« telesih.

Takšen sistem seveda ne more (ker noče!?) sprevideti, da je lahko zavzeto in izključno strokovno delo posameznika izjemno pomembno družbeno in politično dejanje. Kaj morda postavitev učinkovite čistilne naprave na Paki ne bi vplivala na to našo družbo? Torej načrtovanje in vodenje takšne gradnje ni koristno družbeno početje in vodja ni družbeno aktiven? Kaj morda očiščena Paka ne bi izboljšala »politične klime« v občini? Morda torej gradnja čistilne naprave ni tudi izrecno politična aktivnost? Je, vse to je in še več.

Toda planerji naše bodočnosti, ki so v tem primeru utelešeni v neki razpisni komisiji, vsega tega na žalost (še) ne sprevidijo. Za njih je dovolj, da se prilizujejo nekemu imaginarnemu družbenemu korpusu, ki menda zahteva predvsem moralno-politično neoporečne in družbenopolitično aktivne osebke, njihova strokovna sposobnost in profesionalnost v poklicu pa naj bi bila tretjerazredna stvar. Uspešen razvoj komunalnih dejavnosti in načrtov v naši občini pa je (tudi z ekološkega vidika) namenjen predvsem temu in konkretnemu ljudstvu. Ljudstvu, ki mu je gotovo prav vseeno, da je bila naprimer nova kanalizacija uspešno zgrajena pod vodstvom človeka, ki, bog pomagaj, ni bil član neke Komisije za izgubljanje časa pri neki družbeni ali politični organizaciji.

Jože Berlinger, predsednik Društva paraplegikov celjskega območja

»Večina stvari ostaja na papirju«

Sedanje težko stanje v gospodarstvu se jasno odraža na vseh področjih našega življenja. Lahko se »pohvalimo« z iznajdljivostjo in potrpežljivim odrekanjem, kar nas zaenkrat še drži pokonci. Gotovo pa je, da tako ne more iti v nedogled, saj bi vsako nadaljnje popuščanje krizi, bilo usodno za večino. Vse prevečkrat se oziramo na večino oziroma na povprečje, pozabljamo pa na tiste, ki so iz različnih razlogov na obrobju. Si tudi oni lahko privoščijo čakanje in odrekanje do mej, ki so veljavne za ostale?

Jože Berlinger je predsednik društva, ki samo sicer ni na obrobju družbenega dogajanja, so pa tam njegovi člani. Gre za Društvo paraplegikov celjske regije. Bi nam lahko za začetek predstavili svojo organizacijo?

»Društvo deluje v okviru zveze paraplegikov Slovenije, svoje aktivnosti izvaja v občinah Celje, Žalec, Velenje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje, Laško in Mozirje. Vanj je vključeno 65 članov, vzrok pa je obolelost oziroma poškodba hrbtenice. Prvotno je bilo združenje na ravni republike, ker pa delo iz enega centra ni rodilo pravih sadov, je prišlo do ustanovitve regijskih društev. Vse z namenom približati se našemu članu, invalidu. V tanamen je izdelan poseben delovni program, ki omogoča neposredne stike med invalidi, zdravstveno-rekreacijske aktivnosti ter skrbi za zdravje in socialni položaj. S pomočjo ankete je bila gle-

de na materialno in zdravstveno stanje opravljena socialna diferenciacija. Tako smo ugotovili do katerega dela programa je posameznik upravičen. Sredstva so v glavnem namenjena neposredni posebni pomoči, ohranjanju zdravja, rekreaciji in športu, usposabljanju za aktivno življenje, izobraževanju, interesnim dejavnostim, kulturi in informativnim dejavnostim.

Program obsega številna področja, poleg tega gre za poseben način dela. Kje dobite sredstva za realizacijo programa?

»V obdobju leta 1983/84 je bil sklenjen samoupravni sporazum o delnem financiranju med samoupravnimi interesnimi skupnostmi in društvom. Od SIS dobimo 60 odstotkov potrebnih sredstev, od Zveze paraplegikov Slovenije 35 odstotkov, 5 odstotkov prispevajo družbenopolitine skupnosti, nekatere delovne organizacije pa podpirajo konkretne aktivnosti.«

Ali se je ukrep plačevanja participacije v zdravstvu dotaknil tudi vaših vrst?

»Oproščeni smo plačevanja prispevkov za zdravstvo, ampak le na področjih, ki so konkretno povezana z naravo bolezni. Stomatolog je napr. za večino naših članov postal nedostopen, podobno je z ostalimi zdravstvenimi uslugami. Menimo, da gre za nepravilno odločitev, saj je mogoče, da je določeno obolenje posledica invalidnosti, čeprav ne gre za neposredno povezavo. Na prvem sestanku Zveze paraplegikov Slovenije namravamo sprožiti problem upravičenosti takšnega sklepa.

S kakšnimi proglemi se srečujete ob svojem delu?

»Velik problem je inflacija, oziroma naraščanje stroškov za poslovanje. Kljub temu, da vse funkcije opravljajo neprofesionalne osebe so stroški za poslovanje veliki, žalostno pa je, da se večajo na račun sredstev, ki so bila prvotno namenjena realizaciji programa. Če bo šlo tako naprej, bo čez nekaj let le še društvo zaradi društva. Drugi problem je nereden dotok sredstev. Delamo lahko le, če obstaja enakomeren dotok denarja, tega pa brez stalnih intervencij ni. Ob polni blagajni na koncu leta in nerealiziranem programu je več škode kot koristi. Naslednji problem je izboljšanje življenjskega standarda invalidov. V okviru tega skušamo članom društva omogočiti delo na domu, za kar pa delovne organizacije niso zainteresirane. Rezultati so porazni.«

V tujini srečamo na ulicah veliko invalidov, medtem pa je pri nas ta prizor prava redkost. Vzrok ni v večjem številu invalidov. Tov. Berlinger, bi nam lahko pojasnili ta fenomen?

»Gre za žalostno ugotovitev, da je bil odnos širše družbe do invalidnih oseb precej mačehovski. Večina objektov je zgrajenih tako, da pomenijo za osebo na invalidskem vozičku oviro, katero sam ne more premagati. V tujini je za takšne primere poskrbljeno. Poleg stopnic so urejene poti z nagibom, pločniki imajo urejene prehode itd. Na bolje je pri nas kazalo leta 1984, ko je bil sprejet zakon o odpravi tektonskih ovir. Pravilnik o tem je bil sprejet šele lansko leto. Večina stvari ostaja na papirju. V naši občini je bil prvi sestanek na to temo šele junija, do danes je bilo narejeno bolj malo. Upamo, da bo september bolj delaven. Potreben je popis stanja, na podlagi katerega bomo potem razvrstili objekte.«

Za konec morda še načrti za v bodoče.

»Iščemo nove oblike sodelovanja, postati hočemo racionalni in inovativni, torej privlačni. Čimprej bi radi v svoje vrste vključili tiste paraplegike, ki se za delo v klubu še niso odločili. Sicer pa upamo, da nam bo s sredstvi, ki jih imamo na razpolago, uspelo uresničiti naš program.

(A. O., EE)

FOTO: EDI EINSPIELER

Pripravljanje starin za turistični teden v Šoštanju

Starine Zvoneta Čebula

Na Koroški 34 v Šoštanju naletimo na svojevrstno hišo, katere pročelje je do zadnjega kotička zasedeno s starinami. Te je Zvone Čebul pričel zbirati že kot 15. leten fantič, v štiridesetih letih pa je nabral tisoče in tisoče predmetov, od katerih so nekateri že prav častitljive starosti. Stare knjige, s katerimi je napolnil police, ure, olja in razpela, ki visijo po zidovih, pisma, stari kovanci in znamke, ki so skrbno shranjeni v vitrinah in še in še bi se dalo naštevati, pa kaj, ko verjetno še vseeno ne bi našteli vseh. Pa je vse to res pomembno, ali je bolj pomembno to, kar je vodilo človeka, da je kot mlad fant pričel z zbiranjem, in da danes kot zrel mož urejuje in dopolnjuje zbirko?

»Od začetka gotovo zanimiv hobi, kasneje pa nujnost ohraniti predmete, ki bodo rodovom za nami razkrili način življenja prednikov. Takšne miselnost je pri nas izredno malo. Večina vidi v starem predmetu le odvečno kramo in se tako do tega tudi vede. Ne more doumeti, da je človek včasih v vsak svoj izdelek vtisnil tudi del sebe, da ni vse počel le da bi prodal in obogatel. Prepričan sem, da kaže takšen odnos do kulturne dediščine na nedozorelost ljudi. Časi se sicer spreminjajo in z njim ljudje, a odkar sem pričel z zbiranjem, pa do danes, še vseeno nisem naletel na pravo pozornost. Včasih so se mi smejali, ko sem nosil domov stvari, katere so oni imeli za smeti, danes zanje nimajo posluha kljub dejstvu, da gre za dokazano zgodovinsko vrednost. Odnos do kulturne dediščine je nezaslišan. Za Slovence, majhni kot smo in na tako pomembnem geografskem mestu, kjer se nahajamo, se preveč igramo. Šolstvo je preozko, neinovativno, družba pomehkužena. Postajamo rakavi.«

Ob teh besedah se zamislimo in vprašamo, kje je mesto Zvoneta Čebula in njegove zbirke. Ali smo res postali družba, kateri nič več ni mar, katere lastna preteklost je ne zanima več? Ali res poznamo svoje prednike, so ti res »vredni«, da tonejo v pozabi? Naši otroci živijo v prepričanju, da se zgodovina slovenskega naroda pričenja leta 1941. Ali v Šaleški dolini res verjamemo nekaterim, da zaradi gospodarske krize ni denarja za ohranjanje in potrjevanje identitete slovenskega naroda?

Aleš Ojsteršek

V svoji zbirki hrani okrog 20 tisoč starin

Vode postajajo vse bolj revne

V vročih dneh, ko je vodostaj naših rek zelo nizek in ko ob njih ni veliko športnih ribičev, ki bi preizkušali svojo srečo, pa človeka tembolj preseneča, ko tu in tam zagledaš ribiča brez pribora. Takšnih in podobnih primerov je tudi ob reki Mislinji veliko, saj tudi ribičem ne more biti vseeno, kaj se sedaj dogaja z ribjim življem v reki, pa tudi možnost onesnaževanja in pogina je sedaj veliko večja kot običajno. Tako sedaj ribiči opravljajo, vsaj nekateri funkcijo čuvaja in tako nadzirajo vse tisto kar se dogaja v vodi in ob njej.

Tudi IVANA SAITLA iz Mislinje tako vsakodnevno srečujemo ob vodi. Kljub svojim 76. letom se še vedno rad poda za reko, kljub temu, da mu noge malo nagajajo, vendar pa je ljubezen do vode in rib v njej veliko večja. Posebnost je Ivan, ki je hkrati tudi starosta med koroškimi ribiči, saj je mokri bratovščini predan že 41 let ter je hkrati tudi ustanovitelj Koroške ribiške družine.

Ivan Saitl

Zato tudi nič čudnega, da je ljubezen do vode zgodaj občutil, saj je odraščal sredi pohorskih gozdov, tam pod Komisijo.

Ko sva se pogovarjala o najrazličnejših dogodkih ter predvsem o tistih ribiških, so spomini tako nehote oživeli izpred tistih let, ko je v reki Mislinji in njenih pritokih kar mrgolelo postrvi, nekatere med njimi so bile naravnost trofejne oziroma kapitalne, pa tudi sam način lova je bil precej strožji kot sedaj. S trpkim prizvokom pove, da se včasih v dvajsetih letih ni polovilo toliko postrvi kot se jih sedaj v enem letu. Sploh pa se je zmanjšal tudi pretok same reke Mislinji ter vseh tistih številnih potočkov, ki jo napajajo zaradi spremenjenega načina gospodarjenja predvsem pohorskih gozdov. Ob deževju voda sedaj veliko hitreje odteka, kajti gozd zaradi redkosti je ne more več zadrževati v takšni meri kot nekoč in tako odteče v dolino. Veliko škodo delajo sedaj ob takšnem malem vodostaju reke Mislinje tudi številni kopalci, saj polovijo veliko rib, tudi takšnih najmanjših in tudi ob takšnih početjih bi se veljalo zamisliti, kakšna bo prihodnost reke. O tem, da se v reko zelo malo ali pa skoraj nič ne vlaga, pa tako ne kaže izgubljati besed.

Veliko dogodkov in spominov je Ivan preklical v pogovoru z njim. Zdelo se mi je kot da so za hip oživeli vsi tisti davni spomini in mejniki v njegovem ribištvu, pa številni ribiški tovariši. Posebno živ je dogodek, ko je pred leti iz Mislinje potegnil dvokilogramsko postrv, ki je bila hkrati tudi njegova življenjska trofeja. Ko sem odhajal od Ivana, se mi je tako čisto nehote utrnila misel, da zares škoda, ker nimamo več takšnih ljudi kot je on, kajti potem bi najbrž tudi sam način ribolova in gospodarjenja z vodami bil povsem drugačen kot pa je danes. Manj bi se morda upora bljala beseda, da postajajo naše vode vse bolj revne in prazne.

Besedilo in slika
Silvo Ja

Obisk pri Šusterjevih v Kavčah

Strela, strah in ob vsem tem — sreča

V vročih poletnih mesecih so nevihte pogost pojav. K njim sodi toča, ki na posevkih, v sadovnjakih, vinogradih in drugod naredi nepopravljivo škodo, še vedno pa se ljudje najbolj bojijo strele, ki s svojo strašno močjo v nekaj trenutkih uniči vse, kar smo sicer vse življenje ustvarjali.

Ivan Šuster kaže, kako »deluje« strela

Ko smo pred nekaj dnevi obiskali zakonca Marijo in Ivana Šusterjeva v Kavčah, sta nam oba hkrati in še pod vtisom strahu, pripovedovala kako sta doživljala tisti strašni trenutek, ko je le nekaj korakov od njiju strela udarila v visoko češnjo in jo dobesedno razklala na več delov.

»Bilo je pretekli torek ob pol enajstih. Stopil sem na hišni prag, da bi pogledal, če nevihta že pojenjuje. Tudi žena je v tistem trenutku prišla iz hiše in tisti hip je pred najinimi očmi močno počilo. Visoka in mogočna češnja se je povsem razklala. Veje so padale na vse strani, deblo pa se je razpolovilo do korenin,« je povedal Ivan Šuster in nadaljeval: »Strela bi zanesljivo udarila v gospodarsko poslopje, v katerem je veliko živine, nekaj ton sena, veliko orodja in pripomočkov, če ne bi le nekaj metrov stran stala češnja. Ne morem si niti zamisliti, da bi se kaj takega zgodilo. Ob nevihtah grem iz hiše, tudi ponoči vstanem in se oblečem, da sem tako pripravljen za morebitno posredovanje.« Marija ne more pozabiti strahu, ki ga je doživela ta dan ko sta si bili s strelo tako blizu. »Nikoli ne bom pozabila tega dogodka, kar onemela sem od strahu. Kaj, če bi strela . . .«, je še dejala.

Res je, da na kmetiji Šusterjevih v Kavčah 45 ni več mogočne češnje, ki se je dvigovala nad ostala drevesa in dajala vsako leto slastne sadeže, vse skupaj pa se je vendarle srečno končalo. Morda prav zaradi nje. Ker Šusterjeva domačija leži na hribu, močno izpostavljenem za udarce strele, Ivan razmišlja o strelovodu. »Da ne bo prepozno,« pravi.

B. M

Kaj pa moj nos? (foto: vos)

Začetek v SNL

Rudar z novim trenerjem, mladimi igralci

V nedeljo ljubiteljem igre v slovenski nogometni ligi ne bo treba razmišljati, kje in kako preživeti popoldne. Oživela bodo tudi ta nogometna igrišča in gotovo si želijo, da bi nogometaši kar najbolje igrali, igralci pa, da bi bilo kar največ ljubiteljev na tribunah. Velenjčani se bodo v prvem kolu na igrišču ob jezeru sestali z ljubljansko Svobodo.

V Rudarju so tokrat presenetili vse tiste ljubitelje in neljubitelje te najbolj gledane igre (če še ta ugotovitev velja), saj so nove moči v glavnem poiskali v šoštanjskem Usnjarju in v lastnem podmladku. Domačin pa je tudi novi trener Drago Kostanjšek, ki je 10 let uspešno vodil pred tem mladince šoštanjskega Usnjarja. Z njimi osvojil celo republiški pokalni naslov, pred tem pa tudi sam igral nogomet pri Usnjarju in Rudarju. Dolgo so ga vabili v Rudarjeve vrste, pa je omahoval, letos pa se je le odločil. Zakaj?

»Sedaj je vse na novo. Če se bo kaj naredilo, se bo sedaj. Enajsterico smo pomladili. Te mlade igralce poznam, saj je bila večina prej pri Usnjarju in upam, da bomo s pomočjo starejših, ki so ostali, privabili več gledalcev kot jih je bilo doslej. Ta pomoč nam bo resnično potrebna, saj je ekipa razmeroma mlada. Kar sedem igralcev je mlajših od 21 let.«

Drago Kostajnšek ima na spisku 22 igralcev. To so: Viki Hrast (vrnil se je iz Elkroja), Stanko Cvetkovič (vratarja), želel je sicer zaigrati v Avstriji, pa za zdaj s tem ni nič, Andrej Goršek, Simon Oblak, Slavko Javornik, Andrej in Roman Kotnik, Tomaž Kostanjšek, Robi Lah, Dejan Papež, Rok Doler, Mirko Mišetič, Miran Jalušič, Čamir Brdjanovič, Bruno Vauh, Matjaž Cvikl, Željko Macura, Ljubisav Bošković, Zlatko Rauković, Janez Hudarin. Iz JLA se bo vrnil Salija Tajp, na odsluženje vojaškega roka je medtem odšel Robi Pevnik, sredi prihodnjega meseca pa se mu bodo pridružili še brata Kotnik, Kostanjšek, Lah in Papež.

Vardarjeva igralca Bizimoski in Biševski, ki sta v drugem delu lanske sezone okrepila Rudar, sta se vrnila nazaj v Skopje. Odšel je tudi Nikolić, ki pa je tako v glavnem sedel na klopi za rezerve. Žal, se je v zadnji tekmi minulega prvenstva proti Ljubljani poškodoval Hudarin in zato za zdaj ne trenira.

Igralci Rudarja so odigrali tudi več prijateljskih tekem in pokalnih srečanj. Rudar:Zagreb 1:1, po streljanju enajstmetrovk 6:5, Rudar:Bačka 3:5, Rudar:Rudar Trbovlje 3:2, Slovenj Gradec 2:2, Rot Weis:Rudar 2:4, Rudar:Karlovac 0:4, in pokalni tekmi Steklar:Rudar 2:2, Rudar:Elkroj 2:0.

Po besedah novega trenerja Kostajnška, bodo igralci Mure, Ljubljane in Vozil imeli glavno vlogo v novem prvenstvu. »Tu blizu pa smo tudi mi,« je izrekel željo Rudarjev trener.

(vos)

Igralci Rudarja z novim trenerjem pred pokalno tekmo z Elkrojem na igrišču ob jezeru (2:2). foto: vos

DO Veplas in klub vodnih športov Velenje

Sporazum o sodelovanju

Vse več klubov tudi v naši občini dobiva pokrovitelje med posameznimi delovnimi organizacijami. Vse več je omejitve na področju telesne kulture oziroma za financiranje raznih športnih dejavnosti. Seveda klube in telesnokulturno organizacijo silijo, da ubirajo takšno pot. Gotovo pakorist ni le enostranska, ampak obojestranska.

V konkretnem primeru si tako klub vodnih športov kot kolektiv Veplasa drug od drugega precej obetata. Sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju sta predstavnika tega kolektiva in kluba vodnih športov podpisali zaradi »obojestranskega interesa«, ki se izkazuje skozi poslovno-tehnično in razvojno usmeritev DO Veplas ter programi in vlogo, ki jo ima klub vodnih športov na področju razvoja športnega turizma v občini Velenje.

RADIO VELENJE ● RADIO VELENJE

Program

PETEK, 26. avgusta: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke; 15.30 Dogodki in odmevi (Prenos osrednje informativne oddaje Radia Ljubljane), 16.15 Kdaj, kje, kaj; 16.30 Z mikrofonom med vami; 17.00 Vaše čestitke in pozdravi; 18.00 Vi izbirate, mi vrtimo.

NEDELJA, 28. avgusta: 11.00 Začetek sporeda, 11.15 Od Hude luknje do Rinke; 11.30 Z mikrofonom med vami; 12.30 Konec opoldanskega javljanja; 14.45 Vaše čestitke in pozdravi.

OPOMBA: — po končanih čestitkah vam bomo predvajali **posnetek 13. srečanja domačih skupin, ki je bilo v nedeljo, 14. avgusta, na Graški gori.**

PONEDELJEK, 29. avgusta: 15.00 Začetek sporeda, 15.15 Od Hude luknje do Rinke, 15.30 Dogodki in odmevi, 16.15 Kdaj, kje, kaj; 17.00 Šport, telesna kultura, rekreacija; 17.30 Vaše čestitke in pozdravi; 18.00 Novosti na področju zabavne glasbe.

SREDA, 31. avgusta: 15.00 Začetek sporeda; 15.15 Od Hude luknje do Rinke, 15.30 Dogodki in odmevi, 16.15 Kdaj, kje, kaj; 16.30 do 18.30 Poletno popoldne Radia Velenje; 18.30 Novosti na področju zabavne glasbe.

Kotalkanje

Odlične pionirke in mlajše mladinke

V petek in soboto je bilo v Titovem Velenju republiško tekmovanje v umetnostnem kotalkanju, na katerem je nastopilo 89 tekmovalcev iz šestih slovenskih klubov, največ tekmovalcev pa je bilo v pionirskih kategorijah. Največ uspeha pri pionirjih C in B so imeli mladi tekmovalci Stanka Bloudka iz Ljubljane, pri pionirkah A in pri mlajših mladinkah so ekipni zmagi slavile domače tekmovalke, posamično pa sta zmagala še Alenka Oven pri mladinkah in Marko Štor pri mlajših mladincih. Skupno je zmagala ekipa Stanka Bloudka, domača ekipa pa je osvojila 4. mesto. Povedati velja, da bodo morali v velenjskem kotalkarskem klubu v svoje vrste pridobiti čimveč nadarjenih otrok, starih 5 do 6 let, če želijo znova osvajati prehodni pokal Stanka Bloudka, kot so ga pred leti. Samo tekmovalci v starejših kategorijah so premalo, da bi klub kot celota posegal po najvišjih stopničkah.

Rezultati velenjskih tekmovalcev — mladinke: 1. Alenka Oven; ml. mladinci: 1. Marko Štor, 2. Matej Šumnik; ml. mladinke: 2. Mojca Novak; pionirke A: 2. Tjaša Praznik, 3. Bernarda Šlehta, 5. Metka Podrzavnik, 6. Tina Vizovišek, 8. Katja Čater, 11. Ines Vidović; pionirke B: 6. Helena Lekše, 13. Petra Klavž, 17. Nuša Ravljen, 19. Špela Žibert; pionirke C: 15. Anja Fece, 22. Ema Lepoša itd.

Mali nogomet

Turnir na Konovem

V soboto in nedeljo bo na igrišču na Konovem športno-zabavni vikend, ki ga v sodelovanju z občinsko zvezo telesno-kulturnih organizacij pripravljata krajevna skupnost Šmartno in malonogometna ekipa Albatros. Njegov osrednji del bo turnir v malem nogometu z vabljivimi denarnimi in praktičnimi nagradami ter priznanji in plaketami. Prijave sprejemajo do petka v bistroju Živkovič, kjer bo zvečer tudi žrebanje.

Ob moškem turnirju organizatorji pripravljajo troboj ženskih ekip v malem nogometu, na katerem bodo nastopile ekipe RLV-ja, TEŠ-a in Gorenja.

. . . in v Šoštanju

Prireditelj 14. revijalnega turnirja za slovenski pokal v malem nogometu bo ekipa Lajš iz Šoštanja. Ta republiška manifestacija malega nogometa se bo na igrišču Partizana pričela v soboto ob 9. uri, finalno srečanje bo na vrsti ob 19.00, priznanja in nagrade pa bodo podelili na vsakoletni šoštanjski noči, saj turnir sodi tudi med prireditve v šoštanjskem turističnem tednu. Nastopile bodo znane ekipe v malem nogometu Lajše in Cigler iz Šoštanja, Penal iz Celja, Olmo in Grozd iz Kopra, Križevci, Avanturisti iz Zagorja in druge. Pokrovitelj turnirja je delovna organizacija REK — Sipak.

Odličen nastop v NDR

Pred nedavnim je bila v vzhodnonemškem mestu Schleizu mednarodna motociklistična tekma. Na hitri in zahtevni progi je nastopil tudi tekmovalec AMD Slovenj Gradec Primož Sovič, dirko pa si je ogledalo 150.000 gledalcev. Na treningu je imel Primož hude težave z motorjem. Odpovedala mu je glavna gred in je med 39 tekmovalci dosegel šele 25. čas. Popravilo motorja je trajalo vse do zgodnjih jutranjih ur. Motor je bil tako pripravljen za dirko in Primož si je z izredno vožnjo s sedmega štartnega mesta priboril sedmo mesto, kar je doslej njegova najboljša uvrstitev na mednarodnih tekmah. Na prvi dve mesti sta se sicer uvrstila madžarska tekmovalca, tretji in četrti pa sta bila Janez Pintar in Alojz Pavlič.

R. Zbičajnik

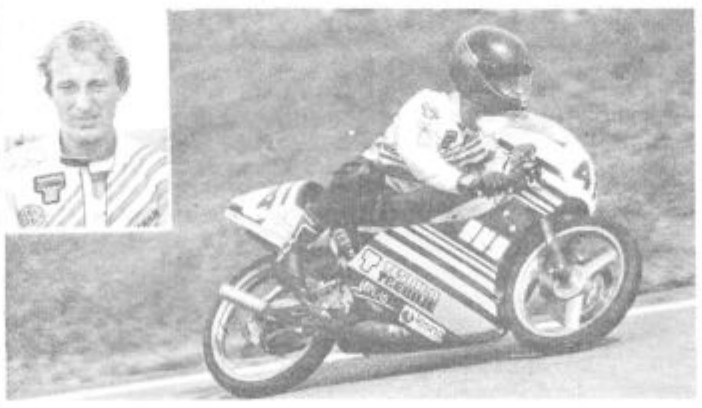

Primož Sovič na svojem jeklenem konjičku

KINO

REDNI KINO

Četrtek, 25. 8. ob 18. uri TEX VILER — italijanski, western. Vloga: Giuliano Gemma

Petek, 26. 8. ob 10. in 18. uri NAVAHO GROM — ameriški, akcijski. Vloga: Mark Gregory

Sobota in nedelja, 27. in 28. 8. ob 18. uri DOMIŠELNI MORILEC — FANTAZIST — ameriški, grozljivka. Vloga: Timothy Bottoms

Ponedeljek, 29. 8. ob 10. in 18. uri POTEPUH IZ BEVERLY HILLSA — ameriški, komedija. Vloga: Nick Nolte

Torek, 30. 8. ob 18. uri ter sreda, 31. 8. ob 10. in 18. uri DIH SMRTI — ameriški, akcijski. Vloga: Timothy Dalton (James Bond)

PULA PO PULI '88 — filmska akcija teče od ponedeljka, 22. 8. do sobote, 3. 9. 1988.

Predstava **vsak dan ob 20. uri v REDNEM KINU**

Četrtek, 25. 8. NENAVADNA DEŽELA (Dragan Marinković) ZLATA ARENA za masko.

Petek, 26. 8. ZA ZDAJ BREZ DOBREGA NASLOVA (Srdjan Karanović) ZLATA ARENA za montažo

Sobota, 27. 8. PRIMER HARMS (Slobodan D. Pešić) ZLATA ARENA za scenografijo

Nedelja, 28. 8. VARUHI MEGLE (Isa Qosja) ZLATA ARENA za glasbo

Ponedeljek, 29. 8. MAJA IN VESOLJČEK (Jane Kavčič)

Torek, 30. 8. POZABLJENI (Darko Bajić) ZLATA ARENA za kamero

Sreda, 31. 8. HIŠA OB PROGI (Žarko Dragojević) ZLATA ARENA za scenarij, za moško stransko vlogo Ljubišu Samardžiču

NOČNI PROGRAM — v tem tednu bomo predvajali ameriški film **DOBER TEK — trda erotika.** Vloga: Kelly Nichols

Predstave bodo:

— v četrtek, petek in soboto, 25., 26. in 27. 8. ob 22. uri v

REDNEM KINU

— v soboto, 27. 8. ob 20. uri v

ŠOŠTANJU

— v nedeljo, 28. 8. ob 20. uri v

ŠMARTNEM OB PAKI

—v petek, 26. 8. ob 24. uri

RTC GOLTE-BIFE (Spod. postaja nihalke)

ZA VSE NOČNE PREDSTAVE OTROKOM IN MLADOLETNIM OSEBAM NE DOVOLIMO OGLEDA FILMA!

KINO ŠOŠTANJ

Sobota, 27. 8. ob 18. uri TEX VILER — italijanski western

Nedelja, 28. 8. ob 20. uri ŽENSKE KOMANDOSI — ameriški, akcijski

Ponedeljek, 29. 8. ob 20. uri NAVAHO GROM — ameriški, akcijski

Sreda, 31. 8. ob 20. uri POTEPUH IZ BEVERLY HILLSA — ameriški, komedija

KINO ŠMARTNO OB PAKI

Petek, 26. 8. ob 20. uri ŽENSKE KOMANDOSI — ameriški, akcijski

Torek, 30. 8. ob 20. uri TEX VILER — italijanski, western

RTC GOLTE — BIFE

V petek, 26. 8. ob 21. uri TEX VILER — italijanski, western

KINO VELENJE SI PRIDRŽUJE PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA!

KINO 16

Nočni grajski kino

PETEK, 26. avgusta ob 21. uri na vrtu gostilne Grajski hram na velenjskem gradu:

DOC HOLLIDAY

Vabljeni!

izobrazevina organizacija za izobraževanje odraslih
DELAVSKA UNIVERZA VELENJE p.o.

DELAVSKA UNIVERZA VELENJE

organizira in izvaja različne vzgojnoizobraževalne oblike, v katerih si delavci, delovni ljudje in občani pridobivajo izobrazbo ali se izpopolnjujejo na raznih področjih. V izobraževalnem letu 1988/89 bomo poleg izobraževanja, ki ga narekujejo zakonski predpisi, sodelovanja z izobraževalnimi službami OZD ter oblik družbenega izobraževanja, organizirali še naslednje izobraževalne oblike:

1. **OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE — za 7. in 8. razred**
2. **2. razred VIP POSLOVNO-FINANČNA DEJAVNOST V EKONOMSKI USMERITVI — smer EKONOMSKI-KOMERCIALNI TEHNIK**
3. **3. in 4. razred istega VIP — smer EKONOMSKI TEHNIK**
4. **šolo za SKLADIŠČNE DELAVCE — II. stopnja zahtevnosti**
5. **tečaje TUJIH JEZIKOV (nemški, angleški in italijanski), kjer bomo poleg začetnih organizirali tudi nadaljevalne — prilagojene predhodnim znanjem prijavljenih**
6. **Začetni tečaj nemškega oz. angleškega jezika za PREDŠOLSKE OTROKE v starosti od 5 do 7 let (poskusna izobraževalna oblika)**
7. **Tečaj SLOVENSKEGA JEZIKA za občane iz drugih jezikovnih področij SFRJ**
8. **Tečaj STROJNEGA PLETENJA**
9. **Tečaj STROJEPISJA**
10. **Tečaj ROČNIH DEL (pletenje, vezenje, makrame)**
11. **Tečaje ŠIVANJA IN KROJENJA — začetne in nadaljevalne**
12. **GOSPODINJSKE (KUHARSKE) tečaje**
13. **Tečaj SOJA V KULINARIKI**
14. **Tečaj TKANJA NA ROČNIH STATVAH in**
15. **Tečaj DEKORATIVNEGA RISANJA (slikanje na keramične izdelke)**

Na osnovi do sedaj zaznanega interesa občanov bomo sprejemali prijave tudi za naslednje izobraževalne oblike, ki imajo za cilj bogatenje vsakdanjega življenja:

- **začetni tečaj MAKROBIOTIKE (preventiva in zdravljenje s hrano)**
- **tečaj BIOVRTNARJENJA (pridelovanje vrtnin brez kemije)**
- **tečaj SPOZNAVANJA IN UPORABE ZDRAVILNIH ZELIŠČ**
- **tečaj AVTOGENEGA TRENINGA**
- **tečaj TRANSCEDENTALNE MEDITACIJE in**
- **tečaj AEROBIKE za odrasle**

Poleg vseh navedenih izobraževalnih oblik bomo ugotavljali interes tudi za VIP ADMINISTRATIVNA DEJAVNOST — smer izobraževanja ADMINISTRATOR, ki je IV. stopnja zahtevnosti ter smer UPRAVNI TEHNIK, ki je V. stopnja zahtevnosti.

Pogoj za vpis v navedeni program je uspešno končana osnovna šola ali skrajšani program usmerjenega izobraževanja oz. šola po zakonu o poklicnem izobraževanju in urejanju učnih razmerij. Šola bo organizirana le pod pogojem, če bo zbrano primerno število kandidatov za vpis, in če bodo o tem dali pozitivno mnenje pristojni organi v občini Velenje in ustrezne PIS.

Prijave oz. izražanje interesa za izobraževanje ob delu (šolske oblike) bomo sprejemali do 9. 9. 1988, za vse ostale oblike pa do 23. 9. 1988, in sicer vsak dan (razen sobote) med 8. in 12. uro, ob ponedeljkih in sredah pa tudi med 15. in 18. uro.

Naš naslov je: **DELAVSKA UNIVERZA VELENJE, Titovo Velenje, Titov trg 2.**

Prijavite se lahko tudi po telefonu na št. **853-576.**

Koledar

ČETRTEK, 25. 8. 1988 — LUDVIK
PETEK, 26. 8. 1988 — ALEKSANDER
SOBOTA, 27. 8. 1988 — MONIKA
NEDELJA, 28. 8. 1988 — AVGUŠTIN
PONEDELJEK, 29. 8. 1988 — SABINA
TOREK, 30. 8. 1988 — FELIKS
SREDA, 31. 8. 1988 — RAJKO

MALI OGLASI

BAS KITARO RICKEN BACKER model 4001 s kovčkom in carinsko deklaracijo, skupaj z ojačevalcem DYNACORD 520 PORTABEL, 4 gume 165/80 × 13, gumijast čoln Maestral z motorjem Tomos-4, prodam. Telefon po 18. uri 858-516.

ROLETE PLASTIČNE IN LESENE v vseh barvah in izvedbah izdelujemo in vgrajujemo. Telefon 24-296.

DVOJNI KASETOFON FISCHER, ojačevalec in zvočnike 100 W, računalnik 2 X Spectrum 48 K, žepni računalnik Scharp z basicom 2,2 K prodam. Janežič, Arnače 8 a, Šentilj, popoldne.

TELICO SIMENTALKO, brejo 4 mesece ter kravo sivko, prodam. Telefon 882-828.

MOTOKULTIVATOR S FREZO GORENJE NOV, prodam 10% ceneje. Stane Čremožnik, Lokovica 20 B, Šoštanj.

ODDAM SOBO V TITOVEM VELENJU. Pisne ponudbe pošljite na upravo tednika Naš čas z oznako šifre: »PREDPLAČILO«.

OSEBNO PRIKOLICO — GRADBENO prodam po ugodno ceni. Telefon 853-252, po 20. uri.

CITRE PRODAM ALI POSODIM ZA POUK. Telefon 855-052.

SPREJMEM RAZNO DROBNO DELO na dom ali grem delat na dom popoldne. Telefon 856-551.

BTV KORTING PRODAM. Telefon 853-314 dopoldne, ali 857-769 popoldne.

ČOLN ŠPORT Z MOTORJEM PRODAM. Telefon popoldne 856-602.

DNEVNO OMARO, štedilnik (2 + 2) 500, kuhinjsko mizo, 4 stole in otroško posteljo ugodno prodam. Brunčič, Stantetova 28, Titovo Velenje.

LADO 1500 S, letnik 1979, dobro ohranjen, prevoženih 68.000 km, ugodno prodam. Naslov Kikec, Efenkova 1, Titovo Velenje. Telefon 853-239.

STARA VRATA, okna in radiatorje dobro ohranjene, ugodno prodam. Telefon 856-298 ali 853-737.

PRALNI STROJ GORENJE, star 2 leti, prodam po polovični ceni. Telefon 853-411.

PRODAM KOMBINIRAN OTROŠKI VOZIČEK PEG in otroško posteljo. Telefon 856-535.

UGODNO PRODAM DOBRO OHRANJEN FIAT 132/2000, november 1979. Telefon 853-173, zvečer.

AVTO R-4, pomivalni stroj TGO, avtoradio kasetofon prodam. Ogled vsak delavnik. Mavec, Veljka Vlahoviča 42, T. Velenje.

R-4, letnik 1986, registriran marec 1987, 18.000 km prodam. Cena 960 SM, telefon 854-720.

POZIVAM OČIVIDCE PROMETNE NESREČE, ki se je zgodila na cesti Talcev v Šoštanju dne 31. 7. 1988 okoli 16. ure, da se javijo na naslov Jože Dermol, Lokovica 95, Šoštanj.

PRODAM R-6, dobro ohranjen, prva registracija 1977 za 170 SM in BTV MARINER Gorenje. Telefon 853-099, interna 50.

KOMBI 850 ZASTAVA l. 79, z veliko rezervnimi deli prodam za 800.000, din ali zamenjam za nepremičnine. Telefon 856-622.

IŠČEM GARSONJERO ali manjše stanovanje v Titovem Velenju in nudim ugodno predplačilo. Telefon 853-199.

NOV, ŠE ZAPAKIRAN PRALNI STROJ Gorenje, model PSA 080, prodam 20% ceneje. Telefon 854-720.

OKROGLO BELO MIZO s 4 stoli in moško kolo maraton na 10 prestav prodam. Potočnik, Foitova 8, Titovo Velenje.

IŠČEM INŠTRUKTORICO ANGLEŠČINE ZA SREDNJE ŠOLE. Telefon 853-135 od 15—16 ure.

PRODAM NADSTROPNO POSTELJO, komplet z jogi vložki. Telefon 857-077.

VESTNA IN HITRA sprejmem delo na dom. Znanje strojepisja in tajniških del. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »VESTNA IN HITRA«

ZELO UGODNO PRODAM VISO II CLUB, september 1982. Telefon dopoldan 855-914 Kovačič ali popoldan 855-412.

FIAT 126 P, letnik 1982, prevoženih 50.000 km, 1,5 m³ suhega macesnovega lesa, ugodno prodam. Telefon 855-426, popoldne.

STAJICO IN GLOBOK IN ŠPORTNI VOZIČEK PRODAM. Telefon 884-164.

TOVORNO PRIKOLICO, nemški šotor in pralni stroj Gorenje prodam. Telefon 855-223.

OSEBNI AVTO 125-P v dobrem voznem stanju, star 8 let, prodam. Breda Ambrož, Stanetova 35, telefon 857-889.

KATRCO, motor avtomatic in štedilnik 4 elektrika 2 plin, prodam. Telefon 858-020 Lazar Daič, Cesta 6/8, Titovo Velenje.

Občinska skupnost za zaposlovanje Velenje

Objave potreb po delavcih v občinah Velenje in Mozirje

DELOVNA ORGANIZACIJA	POKLIC IZ ŠIFRANTA	PROSTA DELA IN NALOGE	DI	NČ DČ	ROK P	OD	ŠT. DEL.
OBČINA VELENJE							
SOZD REK DSSS	dipl. ing. računalništva	— organizator računalniških obdelav	3	nč	8	900.000	
GORENJE EŠP	dipl. elektroing. — elektronik	— ing. zanesljivosti	3	nč	8	880.000	
GORENJE EŠP	dipl. organizator informatike ali dipl. ekonom. informatik	— samostojni organizator informatike	2	nč	8	880.000	
GORENJE EŠP	ing. elektrotehnike	— konstruktor I	3	nč	8	650.000	
GORENJE EŠP	ekonomist ali ing. elektroteh.	— sam. referent nabave in kooperacije	2	nč	8	650.000	
POPRAVEK OBJAVE Z DNE 11/8-1988							
OSNOVNA ŠOLA ŠALEK	PU likovne vzgoje	— učitelj likovne vzgoje polovičen delovni čas				330.000	

LEGENDA: DI = delovne izkušnje, NČ = nedoločen čas, DČ = določen čas, ROK P = rok prijave, OD = osebni dohodek, ŠT. DEL = število delavcev

REK Rudnik lignita Velenje n.sol.o.
Titovo Velenje

rlv

DO Rudnik lignita Velenje
Kadrovsko-splošni sektor
Delavski svet DO RLV
RAZPISUJE dela oz. naloge

1. GLAVNI INŽENIR PROIZVODNJE
2. GLAVNI INŽENIR MEHANIZACIJE
3. GLAVNI INŽENIR RAZVOJA

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

Ad 1.
— visoka oziroma višja strokovna izobrazba rudarske smeri
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v metanskih jamah po strokovnem izpitu
— strokovni izpit za delo v metanskih jamah
— organizacijske sposobnosti in sposobnost dela z ljudmi
— znanje enega svetovnega jezika

Ad 2.
— visoka oziroma višja izobrazba elektro ali strojne smeri
— strokovni izpit za delo v metanskih jamah
— 5 let delovnih izkušenj v metanskih jamah po strokovnem izpitu
— organizacijske sposobnosti in sposobnost dela z ljudmi
— znanje enega svetovnega jezika

Ad 3.
— visoka oziroma višja izobrazba tehnične smeri
— strokovni izpit za metansko jamo
— 5 let delovnih izkušenj v metanski jami
— organizacijske sposobnosti in sposobnost dela z ljudmi
— znanje enega svetovnega jezika

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z ustrezno dokumentacijo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:
Kadrovska služba DO RLV, Partizanska 78, Titovo Velenje z oznako »za razpisno komisijo«.
Izbran delavec bo imenovan za 4 leta.
Prijavljene kandidate bomo pisno obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Srečno!

TURISTIČNA ZVEZA OBČINE VELENJE
63320 TITOVO VELENJE

RAZPIS ZA ZASEBNE TURISTIČNE SOBE

V naši občini je vse več povpraševanja po zasebnih turističnih sobah, zato vabimo k sodelovanju vse zainteresirane občane, ki želijo oddajati sobe v turistične namene. Nudi se vam zanimiv zaslužek.

Pismene prijave sprejemamo do 10. septembra 1988 na naslov: Turistična zveza občine Velenje 63320 Titovo Velenje p.p.129

VEGRAD

GIP VEGRAD
TITOVO VELENJE

NUDIMO MOŽNOST NAKUPA LOKALOV

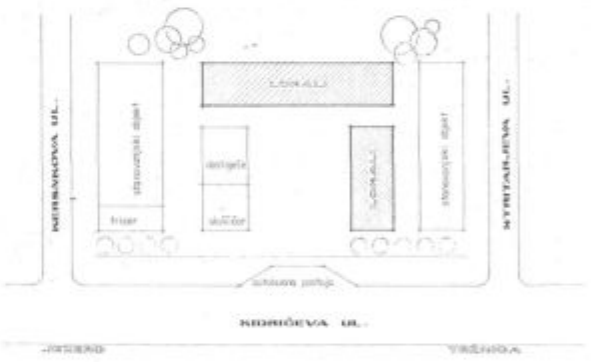

Ob Kidričevi cesti v Titovem Velenju bomo gradili lokale v skupni izmeri 360 m².

Prostori so predvideni za razne dejavnosti (trgovine, servisi, bifeji . . .),

ki ne povzročajo hrupa in ne onesnažujejo okolja.

Z gradnjo bi pričeli v jeseni 1988

Vabimo vse, ki ste zainteresirani za nakup navedenih prostorov, da se zglasite v PE Inženiring Prešernova 9/a, pri tov. Ivanovič Olgi, ali pokličite po telefonu: 063/855-933 ali 856-712, int. št. 36

Dežurstva

DEŽURNI ZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENEM DOMU VELENJE:
25. 8. 1988
dnevni dežurni dr. Šolar
nočni dežurni dr. Grošelj
26. 8. 1988
dnevni dežurni dr. Vrabič
nočni dežurni dr. Popov S.
27. 8. 1988
glavni dežurni dr. Žuberjeva
notranji dežurni dr. Levakova
28. 8. 1988
glavni dežurni dr. Žuberjeva
notranji dežurni dr. Levakova
29. 8. 1988
dnevni dežurni dr. Kočevar
nočni dežurni dr. Župančič

DEŽURNI ZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENEM DOMU ŠOŠTANJ:
SOBOTA, NEDELJA 27. in 28. 8. 1988 dr. Pirtovšek

DEŽURNI VETERINAR:
od 26. 8. do 2. 9. 1988
dr. Ivo Zagožen, Jerihova 38 T. Velenje telefon 891-166
od 2. 9. do 9. 9. 1988
dr. Milan Matko, Topolšica 15 telefon 891-166

ZAHVALA

ob nenadni smrti našega dragega

Silva Cerjaka

rojenega 1954

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, Šaleškemu alpinističnemu odseku, GRS, Planinskemu društvu in DO ESO, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje in ga spremljali na njegovi zadnji poti. Hvala govornikoma za lepe poslovilne besede, godbi in pevcem.

Posebej se zahvaljujemo njegovim prijateljem, članom alpinistične odprave na Kilimanjaro za ves trud ob njegovi zadnji poti iz daljnje Afrike.

Žalujoči: žena Marina, hčerka Petra, sin Luka, mama Jožica, brat Boris in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in strica

Franca Šalovena

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvala velja govorniku KS tovarišu Karlu Šilihu, duhovniku za opravljen obred, rudarski godbi, častni straži in govorniku društva upokojencev.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

ZAHVALA

ob boleči izgubi dragega očeta in dedija

Franca Činkole

17. 2. 1925—8. 8. 1988

Se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za nesebično pomoč.

Žalujoči: hčerka Vlasta, Vanda in Jana z družinami.

Delegaciji sta položili venec in si ogledali spominski park

Obisk muzeja je posebno doživetje

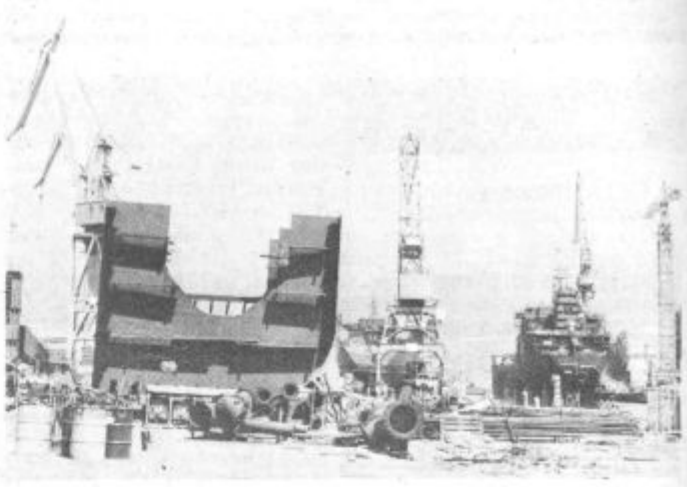

Gradnjo ladje velikanke si težko predstavljaš

Velenjski rezervni vojaške starešine v pobratenem Splitu

Povsod prisrčen sprejem in dobrodošlica

Danes s ponosom ugotavljamo, da je vez med pobratenima občinama Velenje in Split prijateljska in trdna, da se vsako leto še krepi in poglablja. Kako je do teh bratskih in prijateljskih zbližanj med obema različnima občinama sploh prišlo? Zametki pobratenja med občinskima konferencama ZRVS Velenja in Splita segajo v leto 1974. Tega leta, 21. julija, sta se pobratili tudi organizaciji rezervnih vojaških starešin krajevnih skupnosti Center — levi breg iz Titovega Velenja in Meje iz Splita, na njihovo pobudo pa sta se čez nekaj let pobratili še obe občini. Seveda se je to zbliževanje razširilo še na druge ostale ustanove, humane organizacije in druge. Delegacije ali skupine, lep primer so krvodajalci, se vsako leto srečujejo v Titovem Velenju ali v Splitu, izmenjavajo izkušnje in se dogovarjajo o nadaljnjih načrtih.

To velja tudi za rezervne vojaške starešine, ki se v Splitu in Titovem Velenju srečujejo skoraj vsako leto. Zadnji primer je obisk rezervnih vojaških starešin iz Splita v Titovem Velenju od 16. do 19. junija letos, o katerem smo v našem časniku obširno poročali. Prav ob tem obisku so se rezervni starešine dogovorili, da naj bi delegacija občinske konference Velenje obiskala Split od 12. do 15. avgusta, kjer bi bila gost rezervnih starešin v ladjedelnici Brodosplit. To delegacijo smo sestavljali predsednik predsedstva občinske konference ZRVS Velenje Mihael Uranjek, tajnik Martin Slatinšek in predsednik komisije za informiranje pri občinski konferenci Bogdan Mugerle.

V petek pozno popoldne smo se z osebnim avtomobilom odpeljali na Brnik, kamor smo prispeli debelo uro pred odhodom letala za Split. Šele kasneje, ko smo že sedeli v letalu, nama je Miha, vodja delegacije zaupal, da smo bili na »seznamu čakanja«. To bi pomenilo, da bi ostali na tleh, če ne bi bilo prostora v letalu. Seveda nam ne bi ostalo nič drugega kot, da bi nadaljevali pot do Splita z osebnim avtomobilom. Zlasti za voznika bi takšna vožnja v teh pasjih dneh predstavljala več kot napor.

Točno po določenem voznem redu, kar je v našem letalstvu že kar redkost, se je elisno štirimotorno letalo DAŠ dvignilo z brniškega letališča. Moram priznati, da sem imel v začetku kar precej »nezaupanja« v to letalo, saj se s takšnim še nisem vozil, čeprav je število mojih voženj z letalom sila skromno. Še pred tem sva z Martinom hotela Miho vprašati, kaj bo s šopkom cvetic, ki jih je tako skrivnostno nosil, pa ga nisva. Na letalu je bilo to takoj jasno. Podaril jih je stevardesi. Bila sva presenečena nad to nevsakdanjo pozornostjo, še bolj pa je bila nad tem dejanjem presenečena Helena, tako je bilo namreč ime stevardesi. Dejala je, da že trinajst let opravlja to delo, pa kaj takšnega še ni doživela. No, smo si dejali, vsaj eden, ki je vesel cvetja. Iz letala, ki je letelo na višini 4.000 metrov nad obalo Jadranskega morja, se ni veliko videlo, saj je bila že noč, po uri vožnje pa smo že bili na splitskem letališču. Tu nas je pričakal in prisrčno sprejel Bogdan Šalindrija, predsednik mestne konference ZRVS Split, ki je bil naš spremljevalec vse do odhoda iz Splita. S taksijem smo se odpeljali do hotela Split, v katerem smo bivali vse čas obiska v tem lepem dalmatinskem mestu. Malce utrujeni od potovanja in neznosne sopare, ki je tudi v Splitu ni manjkalo, smo si kmalu privoščili zaslužen počitek.

Za naslednji dan smo imeli podrobno izdelan program obiska, ki smo ga morali dosledno upoštevati. Bilo bi zelo nevljudno, če bi nas morali kje čakati, vse pa je bilo dogovorjeno natančno na minuto. Naš spremljevalec Bogdan nas je nenehno opozarjal in nas pravočasno pripeljal na dogovorjeno mesto.

Ko smo pozajtrkovali smo se pozdravili s splitskimi vojaškimi starešinami in s kosovsko delegacijo. Snidenje je bilo več kot prisrčno, nekateri so se srečali že večkrat, drugi prvič. Kar nismo se mogli odločiti, kdo bo s kom sedel v enem od dveh kombijev Brodosplita. Najprej smo se odpeljali do grobnice padlih borcev Splita kjer sta naša in kosovska delegacija položili venec in se poklonili spominu na padle. Grobnica je sredi spominskega parka, ki je zgledno urejen in negovan. Splitčani so svojim padlim tovarišem, ki so dali življenja za svobodo, naredili zares veličasten pomnik, ki obenem opozarja na krute in žalostne dni, opominja mlado generacijo, da se kaj takšnega nikoli več ne ponovi. Tik ob spominskem parku je na ogled tudi votlina v živi skali, v kateri so se na sestankih zbirali prvoborci in domoljubi.

Zatem smo se odpeljali na sprejem k podpredsedniku skupščine občine Split magistru Slikoškoviću. Takoj, ko smo vstopili v sejno sobo skupščine, smo imeli kaj videti. Na eni izmed sten namreč visijo primerno veliki grbi vseh pobratenih občin in velenjski je na častnem prvem mestu. Po uvodnih besedah Bogdana Šalindrije in predstavitvi delegacij Slovenije in Kosova, je besedo povzel podpredsednik skupščine občine Split. Seznanil nas je z razvojnimi dosežki in tudi težavami tega velikega in lepega mesta. Med drugim je povedal, da se srečujejo s precejšnjim številom nezaposlenih, da imajo težave s komunalo, pa z onesnaženostjo morja in obale. Prav zaradi tega so morali na nekaterih mestih celo prepovedati kopanje. Ob koncu pogovora nam je podpredsednik skupščine občine Split zaželel prijetno počutje v pobratenem mestu, Mihael Uranjek pa mu je v imenu skupščine občine Velenje izročil knjigo.

Pot nas je zatem vodila v splitsko ladjedelnico Brodosplit kjer so nas predstavniki te največje delovne organizacije podrobno seznanili z delom, organiziranostjo in načrti 8.000 članskega kolektiva. S posebnim zanimanjem smo prisluhnili podatkom kako uspešno so v Brodosplitu dosegli visoko kakovost dela in so danes konkurenčni mnogim tujim graditeljem ladij. Sposobni so zgraditi najsodobnejša in velika plovila za različne namene.

Dokaz temu je dejstvo, da prav sedaj gradijo veliko luksuzno potniško ladjo za veliko finsko pomorsko družbo. Sicer pa Brodosplit proizvaja tudi druge izdelke za potrebe jugoslovanske industrije. Po tej uvodni predstavitvi dela in življenja smo si ogledali dva filma o gradnji ladje od začetka do konca, s slovesno splovitvijo v morje. Še večje zanimanje je vzbudil obisk bogatega muzeja Brodosplita. V njem so prikazani predmeti, ki ponazarjajo razvoj plovil za mnoga, mnoga leta nazaj. Videti je moč tudi postopni razvoj Brodosplita, ki se iz leta v leto loteva vse bolj zahtevne proizvodnje. Razstavljeni so modeli ladij, ki so jih v Splitu zgradili, od manj zahtevnih do najsodobnejših. Seveda se v muzeju vidi še marsikaj zelo zanimivega. Za muzejem smo si ogledali še proizvodne prostore. Popeljali so nas skozi prostore.

Prav ste razumeli, saj so prostori tako veliki, da bi porabili ves dan, če bi si hoteli proizvodnjo ogledati peš. Človek si težko predstavlja kako tako velika ladja sploh nastane. Ko smo si proizvodnjo in njen potek vsaj bežno ogledali, nam je bilo vse bolj jasno. Osupljivo je, koliko tisoč najrazličnejših opravil je potrebnih, da je ladja nared.

Nadaljevanje prihodnjič

Bogdan Mugerle

Pobrateni Split je zares lepo mesto

Jožetovo rekordno plavanje

112 kilometrov v dobrih 37 urah

Končno se je le uresničila dolgoletna želja celjskega maratonskega plavalca Jožeta Tanka: v soboto okoli ene ure je pri vstopu v beneški kanal končal 37 urno neprekinjeno plavanje. In v tem času je premagal razdaljo od Kopra v dolžini 112 kilometrov. Tako bodo ime tega Celjana vpisali v Qinessovo knjigo rekordov — doslej je bil namreč svetovni rekord v neprekinjenem plavanju 108 kilometrov.

Lani so Jožetu rekordno plavanje preprečili morski psi, zato se je letos pripravil tudi na to nalogo. Imel je posebno kletko, v kateri naj bi plaval, če bi se pojavile te živali. Pa vendar je ni bilo treba uporabiti. V vsem času plavanja namreč ni ne sam ne njegovo spremstvo zasledil nobenega morskega psa. Tako je bila ta kletka skupaj s posebno trofejo — 2,5 metrov velikim morskim psom na glavni spremljevalni ladji le posebna atrakcija.

Morskih psov letos ni bilo, vendar pa se je Jože Tanko predvsem na italijanski strani Jadrana boril z drugo nadlogo. Tu je namreč »cvetenje« morja še močnejše in skoraj vsako uro so morali spremljevalci odstranjevati nesnago, ki se je nabirala na njem.

Jože Tanko je imel sicer tiho željo, da bi priplaval v Benetkah vse do trga Sv. Marka, vendar pa je bila to stvarno gledano lahko res le želja. Tu je namreč voda tako onesnažena, da je že tudi nevarna. Zato se je raje odločil za odhod na kopno malo bliže.

Po bogati plavalni karieri tega maratonca je prišla krona s svetovnim rekordom pravočasno. Kot je sam dejal po končanem plavanju je bilo letošnje leto zadnje: če tokrat ne bi uspel, verjetno ne bi nikoli. Sicer pa je Jože s svojim plavanjem znan domala širom sveta, saj se je pretekla leta udeleževal mnogih maratonskih tekmovanj in na njih tudi dosegal dobre rezultate. Prav na osnovi takih rezultatov so ga vabili na srečanja najboljših svetovnih plavalnih maratoncev. Prva leta, ko se še ni uveljavil, je seveda moral precej stroškov kriti sam, kasneje pa so bili organizatorji zainteresirani, da ga pridobijo.

Takoj ob prihodu na cilj je ves izmučen sicer dejal, da se na tako naporno pot ne bo več podal, vendar moramo le počakati nekaj dni, da se spočije, preden lahko to njegovo izjavo resnično sprejmemo. Nekaj podobnega je namreč že izjavil — pa so ga velike morske razdalje vendarle spet premamile.

(fk.)

Prostrano morje, tema, spremstvo in — Jože Tanko.

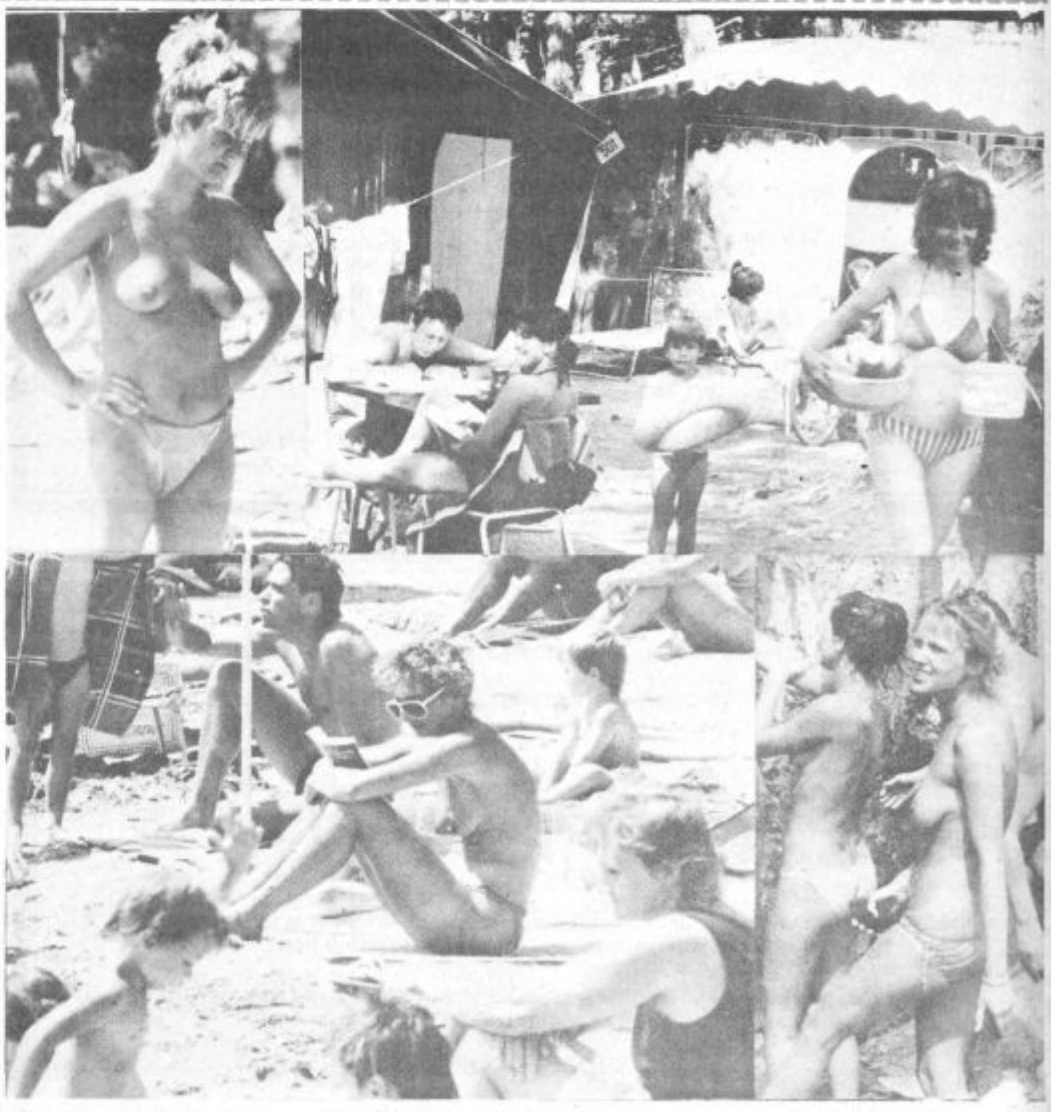

Kmalu le še spomin na morje (foto: vos in bm)